

Begroting 2026

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Leeswijzer	6
Van perspectiefnota 2026 naar begroting 2026	7
Inleiding	7
1. Meerjarig saldo perspectiefnota 2026	7
2. Mutaties bestaand beleid	8
3. Herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid	18
4. Specifieke mutaties	19
5. Geactualiseerd herzien meerjarig saldo	27
6. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves	28
Inleiding ambitiebegroting	32
Programma Leefbare kernen	33
Actielijn 1 Wonen: Perspectief op woningbouw	33
Actielijn 2 Economie, arbeidsmarkt, 3 O's, recreatie en vrijetijdseconomie	35
Actielijn 3 Ruimte en maatschappelijke voorzieningen	37
Programma Buitengebied in Balans	39
Actielijn 1 Agrarische sector: Perspectief bieden aan de agrarische sector	39
Actielijn 2 Landschap en natuur	41
Programma Leefomgeving van de toekomst	43
Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken	45
Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening	47
Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit	49
Programma Positieve Gezondheid	51
Actielijn 1 Zorg dichtbij en op orde	51
Actielijn 2 Gezond in je hoofd en in je vel	52

Actielijn 3 Iedereen kan en mag meedoen.....	53
Programma Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht.....	58
Actielijn 1 Samenlevingsgerichte bestuursstijl	58
Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.....	61
Actielijn 3 Financieel gezond blijven	63
Basisbegroting	65
Programma Bestuur & middelen	65
Programma Dienstverlening & burgerzaken	69
Programma Veiligheid	71
Programma Openbare ruimte & mobiliteit.....	76
Programma Economie.....	79
Programma Onderwijs.....	82
Programma Sport & accommodaties	86
Programma Cultuur & recreatie	89
Programma Sociaal domein	91
Programma Milieu	100
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.....	103
Paragrafen	107
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	117
Onderhoud kapitaalgoederen.....	129
Financiering.....	138
Verbonden partijen.....	143
Grondbeleid.....	147
Bedrijfsvoering.....	156
Wet Open Overheid (WOO)	157
Financiële begroting	159
Overzicht baten en lasten	159
Overzicht van baten en lasten per programma.....	161

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	165
Staat van incidentele baten en lasten	166
Structureel begrotingssaldo Tubbergen	173
Meerjarenbalans.....	174
Overzicht taakvelden.....	176
Bijlagen	178
Bijlage 1: Overzicht reserves en voorzieningen	178
Bijlage 2: Vaststellen begroting	187

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2026 van de gemeente Tubbergen die door het college van Tubbergen aan u als raad aangeboden wordt. Een bijzondere begroting omdat dit de laatste begroting is van de huidige raadsperiode en daarmee ook de laatste begroting van het huidige college.

Uiteraard is deze begroting 2026 evenals de vorige begrotingen uit de huidige college- en raadsperiode gebaseerd op het Coalitieakkoord gemeente Tubbergen 2022-2026 met de naam "En noe, met mekaar, vedan!". Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit coalitieakkoord:

- Leefbare kernen
- Buitengebied in Balans
- Leefomgeving van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

Daarnaast heeft in deze begroting 2026 een nadere uitwerking van een aantal kaders en richtingen uit de perspectiefnota 2026 plaatsgevonden. Als eerste hebben we stilgestaan bij de voortgang van de uitgewerkte zoekrichtingen naar concrete maatregelen zoals vastgesteld in de perspectiefnota 2026. Het blijkt dat de taakstelling op het muziekonderwijs door ons wat te hoog is ingeschat. Gesprekken met betrokkenen en vertegenwoordigers uit de Tubbergse muziekwereld wijzen uit dat een structurele bezuiniging van € 45.000 op het muziekonderwijs vanaf het jaar 2027 maximaal haalbaar is. De verdere structurele oploep vanaf het jaar 2028 met nogmaals € 45.000 structureel is niet realistisch en merken wij aan als zogenaamd besparingsverlies.

Een tweede belangrijk punt in deze begroting 2026 betreft de verdere uitwerking van de financiële problematiek Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT). Na beschrijving van deze problematiek in de perspectiefnota 2026 en een eerste presentatie van mogelijke verbeteringen door de directeur van SSRT hebben we in deze begroting 2026 voorstellen opgenomen die moeten leiden tot een reële en toekomstbestendige exploitatie van SSRT

Tot slot geven we in deze begroting 2026 verder richting aan de realisatie van een Multifunctionele Sportaccommodatie (MSA) De Ransuil in Geesteren.

Al met al is het college van mening dat met deze begroting 2026 op een goede manier invulling wordt gegeven aan de gestelde richtingen en kaders uit de perspectiefnota 2026.

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt een aantal zaken toegelicht zodat u de begroting makkelijker kunt lezen. Allereerst een korte toelichting op de opbouw van de begroting. De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

1. De 5 opgaven uit het coalitieakkoord (de ambitiebegroting)
2. Basisbegroting: hierin komen alle reguliere en jaarlijks terugkerende zaken aan de orde.
3. De verplichte paragrafen
4. De financiële begroting
5. Bijlagen

Er is een wederzijds relatie tussen de ambitiebegroting en de basisbegroting. Er zijn namelijk zaken vanuit de basisbegroting die een directe link met de ambitiebegroting hebben en vice versa.

- Projecten die voortkomen uit ambities kunnen na uitvoering en afronding structurele lasten met zich meebrengen in de beheerfase. De financiering van het project vindt plaats vanuit de ambitiebegroting (incidenteel), terwijl de structurele lasten afvloeien naar de basisbegroting en een plek krijgen onder een van de elf programma's.
- Activiteiten en inspanningen (reguliere capaciteit en middelen) vanuit de basisbegroting kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen in de ambitiebegroting. Daarnaast kan ook (reguliere) capaciteit aan de basisbegroting worden onttrokken om te worden ingezet voor de ambities (projecten en processen).

Van perspectiefnota 2026 naar begroting 2026

Inleiding

Om een gestructureerd beeld te geven van de opbouw en het verloop van het meerjarige saldo volgen we onderstaande opzet:

Allereerst ziet u in paragraaf 1 het beginsaldo van deze begroting 2026 weergegeven. Dit saldo vindt zijn oorsprong in de perspectiefnota 2026 en vormt de basis waarmee verder wordt gewerkt.

In paragraaf 2 schetsen we het beeld van het ontstaan van het begrotingssaldo aan de hand van de zogenaamde mutaties op de uitvoering van het bestaande (dus vastgestelde) beleid.

Het herzien meerjarig saldo is vervolgens weergegeven in paragraaf 3.

In paragraaf 4 zijn de specifieke mutaties weergegeven gevolgd door het geactualiseerde herziene meerjarige saldo in paragraaf 5.

Tot slot worden in paragraaf 6 de incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves besproken en toegelicht.

1. Meerjarig saldo perspectiefnota 2026

Zoals u van ons gewend bent, zoeken we in elk van de P&C-documenten in financiële zin aansluiting bij het laatst vastgestelde document. Voor de begroting 2026 betekent dit dat we aansluiting zoeken bij het saldo van de perspectiefnota 2026.

Stand perspectiefnota 2026 Tubbergen	2026	2027	2028	2029
Herzien meerjarig saldo Tubbergen perspectiefnota 2026	15	462	-178	31

In het herziene meerjarig saldo uit de perspectiefnota 2026 is ook de financiële vertaling van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk opgenomen. In deze Voorjaarsnota 2025 geeft het Rijk aan dat ze budget heeft gevonden om de gemeenten enigszins tegemoet te komen op het gebied van de jeugdzorg. Het slechte nieuws is dat dit de gemeenten voorlopig alleen lijkt te helpen voor de jaren 2025, 2026 en 2027. Vanaf 2028 gaat het Rijk ervan uit dat gemeenten aanzienlijke besparingen op de jeugdzorg kunnen realiseren en daarom worden gemeenten fors gekort vanaf 2028.

Het zogenaamde “ravijnjaar” wordt dus niet opgelost maar verschoven van 2026 naar 2028. De exacte financiële gevolgen van de Voorjaarsnota van het Rijk worden door het Rijk verwerkt in de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds. Deze circulaire nemen wij niet mee bij het opstellen van de perspectiefnota 2026 maar betrekken we bij het opstellen van de begroting 2026. Gezien de impact van de besluitvorming op het gebied van jeugd hebben we ervoor gekozen om het onderdeel uit de Voorjaarsnota 2025 van het rijk wat betrekking heeft op jeugd wel mee te nemen in de perspectiefnota 2026.

Ook de uitwerking van de verschillende zoekrichtingen naar concrete maatregelen die moeten leiden tot een sluitende meerjarenbegroting (de zogenaamde stap 2) zijn volledig financieel vertaald in het herziene meerjarige saldo uit de perspectiefnota 2026. Bij dit herziene meerjarige saldo uit de perspectiefnota 2026 wordt er dus van uitgegaan dat alle uitgewerkte zoekrichtingen naar concrete maatregelen volledig worden gerealiseerd. Eventuele afwijkingen of aanpassingen die leiden tot mogelijke besparingsverliezen dienen te worden voorzien van specifieke besluitvorming. Dit nemen we mee bij de paragraaf specifieke mutaties.

Tot slot is het van belang vast te stellen dat de, in de perspectiefnota 2026 benoemde, financiële problematiek Stichting Sport en Recreatie Tubbergen in financiële zin niet meerjarig is vertaald. De besluitvorming uit de perspectiefnota 2026 betrof immers een incidentele oplossing voor het jaar 2025. Mogelijke aanvullende subsidiëring is in de vastgestelde perspectiefnota 2026 afhankelijk gesteld van de uitwerking van het verbeterplan door SSRT. De uitwerking van dit verbeterplan en de financiële gevolgen daarvan treft u aan in de paragraaf specifieke mutaties.

In het geactualiseerde herziene meerjarige saldo zoals dat met de kennis van nu kan worden weergegeven is geen (financiële) ruimte opgenomen voor nieuwe ambities, nieuw beleid of verdere intensiveringen van beleid. Mogelijke ruimte hiervoor zal gevonden moeten worden door bestaand beleid te schrappen of te extensiveren. Dus er is pas ruimte voor nieuw beleid als oud beleid wordt geschrapt/geëxtensiverend (nieuw voor oud).

2. Mutaties bestaand beleid

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verschillende mutaties op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Mutaties bestaand beleid	2026	2027	2028	2029
Mei circulaire				
- Hogere algemene uitkering	2.601	2.368	1.314	1.456
- Te ramen (stel)posten	-2.260	-2.143	-1.133	-1.294
- Te ramen taakmutaties	-16	-13	-13	-13

Rente (schatkistbankieren)	75			
Sociaal Domein				
- jeugd	-750	-750	-750	-750
- WMO	-60	-60	-60	-60
- inzet stelpost demografische ontwikkelingen WMO	60	60	60	60
- inzet stelpost inkoop en reële tarieven	400	400	400	400
Onroerend Zaak Belasting (OZB)	110	120	125	130
Beschermd wonen	144	144	144	144
Hogere doorbelasting uren en rente	45	95	140	140
Centrumontwikkeling				
- stelpost kapitaallasten	384			
- kapitaallasten voorbereidingskrediet	-82			
- storten in reserve centrumontwikkeling	-302			
Specifieke uitkering BTW Sport	78	15	28	20
overige kleine(re) verschillen	-5	-4	8	-5
Totaal mutaties bestaand beleid	422	232	263	228

Meicirculaire 2025

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaires. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire heeft als basis de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid en bevat ook de formele verwerking van het schrappen van de oploop van de opschalingskorting. We hanteren de lijn dat de meicirculaire van jaar T de basis is voor de begroting van jaar T+2 en dat de septembercirculaire van jaar T de basis is voor perspectiefnota van jaar T+1. Deze bestendige gedragslijn zijn we ook overeengekomen met onze toezichthouder, de provincie Overijssel.

De hoogte en omvang van de algemene uitkering uit de meicirculaire 2025 laat het volgende meerjarige verloop zien:

gemeente Tubbergen	2026	2027	2028	2029
stand december circulaire 2024	38.054	39.007	40.025	41.259
stand mei circulaire 2025	40.655	41.375	41.339	42.715
Saldo	2.601	2.368	1.314	1.456

Deze hogere algemene uitkering wordt naast het aanpassen van de volumeontwikkelingen op grond van de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands product (BBP) over een 8-jaarsgemiddelde en het aanpassen van de loon- en prijsontwikkelingen vooral veroorzaakt door extra geld voor de jeugdzorg, de Omgevingswet en een hogere integratie-uitkering Participatie. Voor een aantal van deze zaken hadden we stelposten geraamd of moeten we nu stelposten ramen.

Daarnaast is in de meicirculaire 2025 ook de integratie-uitkering participatie naar boven bijgesteld en zijn een aantal zogenaamde taakmutaties verwerkt.

Te ramen (stel)posten

In onderstaande tabel wordt het effect van de meicirculaire op de diverse stelposten weergegeven:

te ramen (stel)posten	2026	2027	2028	2029
- afboeken stelpost vergoeding jeugd	-1.478	-1.411	-570	-605
- ramen eigen bijdrage jeugd			220	225
- ramen sturen op trajectduur jeugd - stelpost			58	59
- uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	-186		-	-
- stelpost indexatie WMO demografie	-30	-60	-90	-90
- stelpost areaaalaanpassing	-10	-20	-30	-40
- stelpost looncompensatie	-51	-138	-196	-296
- stelpost prijscompensatie	-337	-352	-359	-364
- stelpost verbonden partijen	-	-15	-30	-45
- participatie	-168	-147	-136	-138
Totaal te ramen (stel)posten	-2.260	-2.143	-1.133	-1.294

(afboeken stelpost) vergoeding jeugd

In de meicirculaire 2025 zijn meerdere taakmutaties opgenomen waarvoor stelposten waren opgenomen. Het betreft de volgende taakmutaties: demping terugval gemeentefonds, tekorten voor rekening Rijk, Groeipad maatregelen Hervormingsagenda, indexeren opbrengst Hervormingsagenda en Hervormingsagenda Jeugd Aanvullende Post.

Wij hebben hier een stelpost voor opgenomen. Deze stelpost kan nu worden geschrapt omdat de algemene uitkering inderdaad is bijgesteld.

Hieronder een korte toelichting op de taakmutaties vallend onder het cluster Jeugd die verband houden met de af te boeken stelpost, te beginnen met een tabel met bedragen die voortvloeien uit de meicirculaire 2025.

voor Tubbergen				2026	2027	2028	2029
1. demping terugval gemeentefonds				347	375	374	385
2. tekorten voor rekening rijk				363	373	381	390
3. groeipad maatregelen HA				431	397		
4. eigen bijdrage jeugdzorg						-220	-225
5. sturen op trajectduur jeugdzorg						-58	-59
6. indexeren opbrengst HA						-429	-439
7. HA jeugd aanvullende post				289	223	262	293
Totaal				1.430	1.368	310	345

Zoals uit de tabel valt af te lezen ontvangt de gemeente Tubbergen voor het jaar 2026 een extra bedrag voor "jeugd" via de algemene uitkering van € 1.430.000. Vooruitlopend op deze daadwerkelijke toevoeging aan de algemene uitkering via de meicirculaire 2025 hadden we reeds een stelpost opgenomen voor een totaalbedrag van € 1.478.000. Deze stelpost boeken we nu af wat voor het jaar 2026 een kleine tegenvaller oplevert van € 48.000 (€ 1.430.000 -/- € 1.478.000). Vanaf het jaar 2028 is er sprake van een kleine meerjarige meevaller. Hierbij moet echter wel worden opgemerkt dat de onzekerheid over de benoemde ramingen vanaf 2028 wel fors is. Zeker de voorgenomen invoering van de eigen bijdrage en het indexeren van de opbrengsten van de Hervormingsagenda Jeugd zijn met de nodige onzekerheden omgeven. Vandaar ook dat wij via de VNG aandacht bij het Rijk blijven vragen voor een rechtvaardige financiering van de Jeugdwet.

Uitstel vervanging abonnementstarief WMO

In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd. Hiervoor wordt het wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo 2015 voorbereid. De inwerkingtreding van deze wet is nu voorzien per 1 januari 2027 in plaats van per 1 januari 2026. Dat betekent dat de besparing van € 225 miljoen voor het jaar 2026, die in de Voorjaarsnota 2023 in het gemeentefonds is verwerkt, vervalt. Voor de gemeente Tubbergen komt dit neer op een bedrag van € 184.000 in 2026. De hiervoor opgenomen stelpost wordt aangepast.

Stelpost indexatie WMO demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking is bij Voorjaarsnota 2024 op de Aanvullende Post een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029 gereserveerd voor een aanvullende indexering voor demografie. Hiervan is reeds melding gemaakt in de perspectiefnota 2025. Het kabinet heeft deze middelen inmiddels overgeheveld naar het gemeentefonds. Voor Tubbergen gaat het om een bedrag van € 60.000 in 2026 oplopend naar een structureel bedrag van € 254.000 vanaf 2029.

Bij de septembercircular 2024 is besloten voor deze bedragen vooralsnog een stelpost te ramen en deze te betrekken het opstellen van de komende jaarbegrotingen. In de perspectiefnota 2026 is de helft van deze stelpost ingezet ter dekking van het meerjarige begrotingstekort. Inmiddels blijkt echter dat het aantal ouderen, waar we in de algemene uitkering rekening mee hielden, fors hoger is dan we eerder dachten en hebben geraamd. Vandaar dat we de stelpost indexatie Wmo demografie weer terugbrengen naar het oorspronkelijke niveau.

Stelpost areaalaanpassing

De aantallen waar in de meicircular 2025 mee wordt gerekend liggen wat hoger dan onze eerdere ramingen. Dit levert een wat hogere algemene uitkering op maar we weten ook dat door de toename van het areaal ook onze kosten toenemen. Vandaar dat we onze stelpost areaalaanpassing wat naar boven bijstellen.

Stelposten loon- en prijscompensatie en verbonden partijen

De indexcijfers uit de meicircular 2025 zijn licht hoger dan de cijfers uit de septembercircular 2024. Wij hebben onze (meerjarige) stelposten aangepast aan deze meest actuele cijfers.

Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025 (€ 102,4 miljoen in 2025, aflopend naar € 84,9 miljoen in 2030). Daarnaast zijn er twee beleidsmatige toevoegingen: een nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur en een incidentele compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel voor gedetacheerden in de Wsw. Voor de gemeente Tubbergen gaat het om de volgende bedragen: € 188.000 in 2025, aflopend naar € 138.000 in 2029. *Conform bestaand beleid voegen wij deze hogere uitkering met ingang van het jaar 2025 toe aan de raming voor participatie/sociale werkvoorziening.*

Taakmutaties

In de meicirculaire zijn ook een aantal taakmutaties opgenomen. Taakmutaties zijn middelen die met een bepaald oogmerk aan het gemeentefonds zijn toegevoegd of onttrokken, maar waar geen bestedingsverplichting aan ten grondslag ligt. Wanneer ze nieuw zijn worden ze eenmalig afzonderlijk benoemd om inzicht te creëren waaraan het Rijk meer of minder geld gaat besteden. Maar het uitgangspunt van de gehele algemene uitkering is en blijft dat de middelen vrij aanwendbaar zijn. Binnen de gemeente Tubbergen kennen we de lijn dat voor deze taakmutaties een stelpost wordt opgenomen in afwachting van te ontwikkelen beleid. Zodra door college en raad wordt ingestemd met het ontwikkelde beleid kan een beroep worden gedaan op deze stelpost(en). Indien ervoor wordt gekozen geen beleid te ontwikkelen dan kan de stelpost vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Er zijn een aantal kleine taakmutaties maar ook een aantal wat grotere die hierna worden benoemd en toegelicht.

te ramen taakmutaties	2026	2027	2028	2029
Kinderopvang pleegouders	-3	-3	-3	-3
Aanpassing regeling dienstverlening aan huis	-2	-2	-2	-2
jeugdhulp kinderen in AZC	-4	-4	-4	-4
Armoedebestrijding kinderen	-4	-4	-4	-4
Antidiscriminatie voorzieningen	-3			
Totaal te ramen taakmutaties	-16	-13	-13	-13

Kinderopvang pleegouders

Er is per 2025 structureel € 2,5 miljoen beschikbaar voor de vergoeding van bijzondere kosten aan pleegouders in het vrijwillig kader. Dit zal ook gepaard gaan met een wijziging van de Regeling Jeugdwet. Voor de gemeente Tubbergen komt dit neer op een bedrag van € 3.000 per jaar.

Aanpassen regeling dienstverlening aan huis

Vanaf 1 januari 2026 valt het persoonsgebonden budget (pgb) niet meer onder de Regeling dienstverlening aan huis (Rdah). Dit betekent dat pgb-budgethouders, afhankelijk van het type arbeidscontract, zowel de premieafdrachten als de doorbetalingen bij ziekte binnen hun pgb-budget moeten bekostigen. In sommige gevallen kan dit ertoe leiden dat het pgb-budget van de budgethouder niet toereikend is, en dat de budgethouder ook niet de ruimte ervaart om de zorgvraag aan te passen. Hiervoor is vanaf 2026 structureel € 1,8 miljoen beschikbaar. De bijbehorende middelen worden toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo. Voor de gemeente Tubbergen komt dit neer op een bedrag van € 2.000 per jaar (vanaf 2026).

Jeugdhulp kinderen in AZC

In de septembercirculaire 2018 zijn gemeenten geïnformeerd dat zij vanaf 2019 volledig verantwoordelijk worden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een asielzoekerscentrum (AZC). Hiervoor is structureel € 5,1 miljoen beschikbaar. Voor de gemeente Tubbergen komt dit neer op € 4.000 per jaar.

Armoedebestrijding kinderen

In de decembercirculaire 2016 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 85 miljoen die vanaf 2017 structureel beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor de gemeente Tubbergen komt dit neer op een bedrag van € 4.000 per jaar vanaf 2026.

Antidiscriminatievoorzieningen

Gemeenten en hun antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) werken samen als het gaat om de preventie van discriminatie op lokaal niveau. Voor de kerntaken van de ADV's krijgen gemeenten sinds 2009 structureel geld via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Net als in 2024 krijgen gemeenten in 2025 en 2026 middelen om méér aan preventie te kunnen doen. Hiervoor is in 2025 en 2026 jaarlijks € 2,5 miljoen beschikbaar. De middelen worden verdeeld op basis van een vast bedrag per inwoner van € 0,14. Voor de gemeente Tubbergen komt dit neer op een bedrag van € 3.000 in 2025 en 2026.

Rente (schatkistbankieren)

De renteopbrengsten vanuit schatkistbankieren (overtollige liquide middelen die verplicht bij het Rijk worden belegd), leveren een meevaller op van € 75.000.

Sociaal Domein - jeugd en stelpost

Binnen de jeugdhulp zien we een aanzienlijke toename van zowel het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van maatwerkvoorzieningen als het aantal dat, door de afbouw van gesloten jeugdzorg, is aangewezen op duurdere inkoop van passende jeugdhulp bij de door ons gecontracteerde partijen of zijn we genoodzaakt het Landelijk Transitie Arrangement (LTA) in te zetten.

Deze ontwikkelingen brengen hogere kosten per jeugdige met zich mee, die vooraf niet kunnen worden ingeschat. Naast de volumegroei speelt ook het prijseffect/indexatie een belangrijke rol. Door het nieuwe contract per 2025 vallen de tarieven hierdoor hoger uit, wat resulteert in een aanzienlijke kostenstijging.

Daarbij zien we een ongewenste verschuiving: het aantal jeugdigen met zware en complexe zorgtrajecten – waaronder behandeling, wonen, crisiszorg en het voorkomen van uithuisplaatsingen – is fors gestegen, terwijl het gebruik van lichtere en goedkopere vormen van hulp (zoals therapie) juist is afgenomen.

Alle benoemde facetten leiden in 2026 tot een substantieel onvoorzien tekort van circa € 750.000 en vraagt dus om bijstelling van de ramingen.

Hoewel deze stijging deels het gevolg is van niet te voorspellen externe ontwikkelingen (uitzonderlijke zorgtrajecten) die niet voorkomen kunnen worden, onderstreept dit de noodzaak van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten, scholen, huisartsen, wijkteams en maatschappelijke organisaties. Vroegtijdige inzet bij de eerste signalen kan escalatie, zwaardere en duurdere zorg voorkomen. Dit vraagt om blijvende aandacht en verdere samenwerking in de komende jaren.

In het meerjarig perspectief was rekening gehouden met de gestegen prijzen en de gevolgen van het nieuwe inkoopmodel middels een stelpost. Deze stelpost wordt nu ingezet voor een bedrag van € 400.000. Het restant van deze stelpost ten bedrage van € 203.000 houden we nog achter de hand omdat we de exacte impact van het nieuwe inkoopmodel pas op 1 januari 2026 volledig in beeld hebben. Vanaf die datum moeten alle betrokken personen zijn voorzien van een indicatie volgens het nieuwe inkoopmodel.

Sociaal domein - Wmo en stelpost

De trend is dat (oudere) mensen langer thuis blijven wonen. Een gevolg hiervan is een stijging van het aantal cliënten dat gebruik maakt van Wmo voorzieningen en wat dus ook zorgt voor hogere kosten. Vooralsnog gaan we uit van een structurele kostenstijging vanaf het jaar 2026 van € 60.000. Dekking van deze meerkosten vinden we in de stelpost indexatie Wmo demografie. Dit is een stelpost die is gevormd vanuit de extra middelen die het rijk beschikbaar heeft gesteld omdat de kosten van de Wmo op grond van demografische ontwikkelingen (meer ouderen) sneller stijgt dan de compensatie vis de algemene uitkering

Onroerende zaakbelasting

Door een hogere groei van het aantal woningen pakt de opbrengst Onroerendezaakbelasting € 110.000 hoger uit dan eerder werd aangenomen.

Beschermd wonen

Beschermd Wonen (BW) wordt voor de gemeente Tubbergen uitgevoerd door de centrumgemeente Almelo. De gemeente Almelo ontvangt als centrumgemeente ook de betreffende rijksvergoeding. De afgelopen jaren was er telkens sprake van onderbesteding omdat het niet lukt om het aantal opvangplekken uit te breiden. Dit had tot gevolg dat de gemeente Almelo de resterende middelen volgens de geldende verdeelsleutel terugbetaalde aan de deelnemende gemeenten. Voor het jaar 2026 en verder wordt ook onderbesteding verwacht wat zal leiden tot een overschot op de rijksvergoeding. Op basis van het te verwachten overschot en de verdeelsleutel van 2024 betekent dit een bedrag van € 144.000 voor Tubbergen in 2026.

Hogere doorbelasting uren en rente

De ontwikkeling van de rente en het feit dat we een deel van onze personele inzet ten laste kunnen brengen van rijksvergoedingen, projecten en kostendeekkende activiteiten betekent een voordeel voor de algemene middelen.

Centrumontwikkeling - gemeentelijke huisvesting

De afgelopen maanden bent u als raad meerdere malen bijgepraat over de stand van zaken centrumontwikkeling in relatie tot de gemeentelijke huisvesting. Tijdens deze momenten is ook stilgestaan bij de benodigde en beschikbare financiële ruimte. Zo is aangegeven dat de beschikbare structurele meerjarige financiële ruimte in de vorm van een stelpost kapitaallasten oploopt op van € 284.000 in 2024 tot een structureel bedrag van € 484.000 in 2028. In het programmajournaal 32024 is aangegeven dat deze stelpost kapitaallasten in 2024 (nog) niet hoeft te worden aangesproken om de simpele reden dat we (nog) geen investeringen hebben gedaan en er dus ook (nog) geen kapitaallasten zijn. Dit levert dus een incidenteel financieel voordeel op in het jaar 2024. Aangezien een aantal deelprojecten als onderdeel van de Centrumontwikkeling kunnen worden gerealiseerd met eenmalige bijdragen en subsidies hebben we ook behoefte aan incidentele dekkingsmiddelen. Vandaar dat het in de lijn ligt om het incidentele financiële voordeel op de stelpost kapitaallasten Centrumontwikkeling niet terug te laten vloeien naar de algemene middelen maar te reserveren voor een aantal deelprojecten als onderdeel van de Centrumontwikkeling. Hiervoor is de reserve Centrumontwikkeling in het leven geroepen. De vrijval van de betreffende stelpost over het jaar 2024 ten bedrage van € 284.000 is via het programmajournaal 2024 gestort in de nieuwe reserve centrumontwikkeling. In 2025 bestond deze ruimte niet en heeft er geen storting in de reserve centrumontwikkeling plaatsgevonden.

Voor het jaar 2026 hebben we de beschikking over een stelpost van € 384.000. Hier moeten de kapitaallasten (rente en afschrijving) ten bedrage van € 82.5000 behorende bij het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet van € 1,5 miljoen vanaf. Hierna resteert een stelpost van € 301.500 waarvan we verwachten dat we deze in 2026 niet zullen aanspreken voor verdere investeringen. vandaar dat we voorstellen het restant van de stelpost ten bedrage van € 301.500 te storten in de reserve centrumontwikkeling.

Specifieke uitkering BTW sport

Als gevolg van hogere onderhoudskosten voor de Vlaskoel (zwembad en sporthal) conform het bijgestelde Meerjaren onderhoudsplan voor de sportaccommodaties in eigendom van de gemeente, stijgt ook de teruggave op de specifieke uitkering sport btw.

Overige kleine(re) verschillen

Het betreft hier meerdere kleine(re)verschillen.

1. Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven mutaties op basis van bestaand beleid en deze te verwerken in het herziene meerjarige saldo

3. Herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid

Herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid

Rekening houdend met de mutaties op basis van bestaand beleid uit de vorige paragraaf ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

Herzien meerjarig saldo Tubbergen	2026	2027	2028	2029
Herzien meerjarig saldo Tubbergen perspectiefnota 2026	15	462	-178	31
Totaal mutaties bestaand beleid	422	232	263	228
Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid	437	694	85	259

Zoals bij de mutaties bestaand beleid reeds is toegelicht wordt de verbetering van het herziene meerjarige saldo vooral veroorzaakt door een voordelig effect vanuit de meicirculaire 2025 maar zijn er ook hogere lasten binnen het Sociaal Domein, met name jeugd.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het herziene meerjarige saldo na mutaties bestaand beleid

4. Specifieke mutaties

Specifieke mutaties

In deze paragraaf staan we stil bij ontwikkelingen die verder gaan dan het bestaande (dus vastgestelde) beleid maar wel degelijk omvangrijke financiële consequenties (kunnen) hebben en ook zeker gezien de politiek bestuurlijke impact de nodige toelichting behoeven. Met betrekking tot de begroting 2026 betreft dit de volgende onderwerpen:

- Voortgang uitgewerkte zoekrichtingen naar concrete maatregelen / besparingsverlies muziekonderwijs
- Financiële problematiek Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT)
- Multifunctionele Sportaccommodatie (MSA) De Ransuil
- SUP vergoeding
- Lokale lasten

Voortgang uitgewerkte zoekrichtingen naar concrete maatregelen/ besparingsverliezen

Inleiding

In de perspectiefnota 2026 heeft een verdere uitwerking van de zogenaamde stap 2 - op weg naar een sluitende meerjarenbegroting- plaatsgevonden. Concreet komt dit er op neer dat de, bij de begroting 2025 benoemde, zoekrichtingen zijn vertaald naar concrete maatregelen die in totaliteit moeten leiden tot een structurele besparing van bijna € 1,3 miljoen vanaf 2028. De opbouw van deze totale besparing, die taakstellend is verwerkt in het meerjarige saldo, ziet er als volgt uit:

Totaal maatregelen	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal maatregelen basisprogramma's	232	312	505	684	684
Totaal maatregelen inkomsten	-	225	225	295	295
Totaal maatregelen Noaberkracht	-	130	217	304	304
Totaal	232	667	947	1.283	1.283

Taakstelling muziekonderwijs

In deze totale meerjarig oplopende taakstellende besparing is ook een besparing op het muziekonderwijs opgenomen. Deze taakstellende besparing op het muziekonderwijs loopt op van € 45.000 in 2027 naar een structurele besparing van € 90.000 vanaf 2028.

In de door de raad in 2024 vastgestelde visie op positieve gezondheid is de jeugd als belangrijke doelgroep aangemerkt. De jeugd moet kunnen opgroeien in een kansrijke omgeving. Zowel sport als cultuur leveren hieraan een positieve bijdrage. Aan muziekonderwijs en muziekverenigingen wordt een structurele subsidie verleend van resp. € 75.000 en € 44.400, totaal € 119.400.

Een bezuinigingsmaatregel van € 90.000 betekent dat sprake is van een restantbudget van € 30.000 afgerond. Dit betekent het einde van gesubsidieerd muziekonderwijs in Tubbergen en ook het voortbestaan van muziekverenigingen komt hiermee in het gedrang. Deze maatregel doet geen recht aan de door de raad vastgestelde visies.

Door afname van leerlingenaantallen binnen het muziekonderwijs, maar ook door wijzigingen door te voeren in de subsidiesystematiek zijn er financiële mogelijkheden om een bezuinigingstaakstelling van maximaal 45K te behalen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met een verlaging van de besparing op het muziekonderwijs vanaf het jaar 2028 voor een bedrag van € 45.000. Hierna resteert een structurele taakstellende besparing op het muziekonderwijs vanaf het jaar 2027 van € 45.000.

Financiële problematiek Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT)

Inleiding

Zoals in eerdere P&C documenten is aangegeven zit de Stichting Sport & Recreatie Tubbergen (SSRT) financieel in zwaar weer. Door met name hoge energielasten en stijgende personeelskosten zijn de resultaten vanaf 2022 negatief geworden.

Extra structurele subsidie en verbeterplan

SSRT heeft gemeente Tubbergen begin 2025 verzocht tot een reparatie van het eigen vermogen en een verhoging van

de jaarlijkse budgetsubsidie. Gezien de financiële omvang van de problematiek, maar vooral ook de eigen verantwoordelijkheid van de SSRT heeft de raad bij de vaststelling van de perspectiefnota op 8 juli 2025 besloten tot een eenmalige subsidie ter reparatie van het eigen vermogen (€425.000) en voor 2025 eenmalig extra budgetsubsidie (€ 250.000) toe te kennen van € 675.000. Aanvullend zijn de uitvoeringsverplichtingen op de subsidies aan SSRT aangescherpt en is er besloten dat SSRT een verbeterplan opstelt met als doel te komen tot een verbetering van het meerjarig exploitatieresultaat. Op 1 juli 2025 heeft de SSRT een eerste presentatie van het verbeterplan op hoofdlijnen gedeeld met de gemeenteraad. Tijdens deze bijeenkomst hebben de raadsleden kennis genomen van het verbeterplan op hoofdlijnen en is de SSRT meegegeven dat er een verdere concretisering van het verbeterplan wordt verwacht met exploitatieverbeteringen voor het meerjarige tekort. Dit hebben wij als college ook specifiek aan de SSRT meegegeven met als uiterste datum 15 september 2025. Wij hebben het geconcretiseerde verbeterplan inmiddels ontvangen en geanalyseerd en komen tot de conclusie dat het met een aantal maatregelen die nog genomen moeten worden mogelijk moet zijn om met een aanvullende structurele extra subsidie van € 150.000 per jaar mogelijk moet zijn voor SSRT om een duurzame en toekomstbestendige exploitatie te draaien.

Maatregelen - verduurzaming en optimalisatie

Maatregelen die nog genomen moeten worden hebben vooral betrekking op het verder verduurzamen van het gebouw en de installaties en het optimaliseren van de installaties. Als eerste zetten we als eigenaar van het gebouw in op het aanleggen van zonnepanelen. De kosten hiervan ten bedrage van € 60.500 dekken we binnen de programmagelden voor duurzaamheid. Hiermee dragen we enerzijds bij aan onze gemeentelijk duurzaamheidsdoelstellingen en anderzijds aan een toekomstbestendige exploitatie van SSRT. Deze investering levert SSRT namelijk aan lagere structurele energielast op van € 15.000. Dit voordeel is reeds verwerkt in het verbeterplan van SSRT.

Daarnaast willen we als eigenaar van het gebouw en de installaties inzetten op verdere verduurzaming en optimalisatie van het gebouw en de installaties. We trekken hier een bedrag van € 80.000 voor uit wat op termijn moet leiden tot een voordeel binnen de exploitatie van het zwembad van structureel € 15.000. Dit te verwachten voordeel is nog niet verwerkt in het verbeterplan van SSRT.

Incidentele extra subsidie

Aangezien niet alle maatregelen / verbetering per direct effect sorteren stellen we voor om naast het verhogen van de structurele subsidie met een bedrag van € 150.000 ook een extra eenmalige subsidie voor het jaar 2026 beschikbaar te stellen van € 20.000. Dit om de SSRT voldoende tijd te geven om de maatregelen / verbeteringen uit het verbeterplan door te voeren en te voorkomen dat het eigen vermogen van de SSRT weer in de rode cijfers komt.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het reserveren van de volgende posten in de begroting 2026 :

- Structurele stelpost hogere subsidie SSRT van € 150.000 en deze te verwerken in het herziene meerjarige saldo
- Incidentele stelpost van € 80,000 gericht op verdere verduurzaming en optimalisatie van het gebouw en de installaties en deze te verwerken onder de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen
- Incidentele stelpost hogere subsidie SSRT van € 20,000 vanwege de gefaseerde uitvoering van de maatregelen / verbeteringen uit het verbeterplan en deze te verwerken onder de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen

Vervolg

Er volgt in 2025 een verder uitgewerkt voorstel over de toekomst van de Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT) waarin dieper wordt ingegaan op (de maatregelen en verbeteringen uit) het verbeterplan . Naast een verdieping van het verbeterplan en een aantal afspraken over de toekomstige subsidiering zal aan de hand van dit voorstel ook een besluit moeten worden genomen over de benodigde middelen. Hierbij kan dan uiteraard een link worden gelegd met de gereserveerde middelen in de begroting 2026

Multifunctionele Sportaccommodatie (MSA) de Ransuil

Transformatie sporthal de Ransuil naar een Multifunctionele Sportaccommodatie (MSA) De Ransuil

Inleiding

Sporthal de Ransuil in Geesteren is bijna 40 jaar oud en wordt nog steeds intensief gebruikt. Overdag door vooral de jeugd van de plaatselijke basisschool. Na de nieuwbouw van de basisschool Aloysius in Geesteren gaan zelfs meer kinderen dan voorheen naar de Ransuil voor bewegingsonderwijs. De school heeft geen eigen gymzaal meer, waardoor leerlingen vanaf groep 3 nu twee keer per week naar de sporthal fietsen. Er zijn dan steeds twee groepen in één zaal. Door de slechte akoestiek leidt dat tot kabaal. Docenten kunnen zich nauwelijks verstaanbaar maken. De directie van de Aloysiuschool heeft ons hier middels een brief op gewezen en om actie gevraagd. Ook is de bijna veertig jaar oude sporthal elke avond in gebruik door volleyballers en handballers. Ze moeten sporten in een slecht geventileerde zaal, die al lang niet meer voldoet aan de eisen van de sportkoepel NOC*NSF. De verwarmingsinstallatie en kleedkamers zijn hard aan vervanging toe. Al met al is het hoog tijd om over te gaan tot vervanging van de huidige sporthal. De eigenaresse van de sporthal en ondergrond, de stichting sporthal ransuil, heeft aangegeven graag wat verder te willen gaan dan alleen het vervangen van de huidige sporthal en opteert voor het transformeren naar een Multifunctionele (Sport) Accommodatie (MSA). Op deze manier kan namelijk de duurzaamheid en de toekomstbestendigheid worden verbeterd maar ook het ruimtegebrek worden opgelost

Multifunctionele (Sport) Accommodatie (MSA).

Met het transformeren van de oude Sporthal in Geesteren naar een multifunctionele (sport) accommodatie wordt de leefbaarheid in het dorp en het buitengebied duurzaam versterkt. Door sport, zorg en ontmoeting op één centrale locatie samen te brengen, blijven basisvoorzieningen bereikbaar en wordt sociale samenhang bevorderd. De MSA wordt een laagdrempelige ontmoetingsplek voor jong en oud. Samenvattend vormt MSA De Ransuil een essentiële motor voor vitaliteit, duurzaamheid en economische versterking en draagt zij direct bij aan een leefbaar en toekomstgericht Geesteren. De MSA draagt bij aan de versterking van de sport en sociaal-culturele infrastructuur in Geesteren. Het is een combinatie van nieuwbouw en renovatie. Zo blijft een deel van de buitenmuren staan. De kantine en de oude kleedkamers gaan eraf. Op die plek komen nieuwe kleedkamers. Door de tribune én de kantine naar de eerste verdieping te verplaatsen, ontstaat er ruimte om de zaal te verbreden. Met een extra spant kan de zaal ook worden verlengd.

De kosten

De totale kosten van de (ver)nieuwbouw en transformatie naar een MSA worden door het bestuur van de stichting geraamd op een bedrag van € 5 miljoen. het bestuur van de stichting heeft de gemeente gevraagd hierin bij te dragen.

Gezien het belang van een dergelijke multifunctionele (sport) accommodatie voor de leefbaarheid in het dorp en buitengebied van Geesteren in samenhang met onze verantwoordelijkheid voor het bewegingsonderwijs zijn wij voornemens ons maximaal in te spannen om toe te werken naar een gemeentelijke bijdrage van maximaal € 3 miljoen. De reeds beschikbare € 1 miljoen voor de realisatie van een Multifunctionele Accommodatie (MFA) in Geesteren uit de reserve coalitieakkoord willen we als eerste "omturnen" naar dekking voor de MSA. Hierna resteert dan nog een uitdaging om € 2 miljoen te vinden. Wij kiezen ervoor om deze inspanning gefaseerd op te bouwen en uit te voeren. De eerste stap willen we reeds in deze begroting 2026 zetten door een aanvullend bedrag van € 0,5 miljoen te reserveren voor de MSA Geesteren en dit bedrag te onttrekken aan de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM). In de komende P&C documenten komen we met verdere voorstellen om onze inspanning verder (gefaseerd) op te bouwen en uit te voeren. Tot slot zeggen wij u toe dat we nog deze raadsperiode komen met een voorstel betreffende de MSA de Ransuil.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de inspanning om gefaseerd toe te werken naar een gemeentelijke bijdrage van maximaal € 3 miljoen voor de Multifunctionele (Sport) Accommodatie (MSA) te Geesteren.

Voorgesteld wordt om de reeds beschikbare € 1 miljoen voor de realisatie van een Multifunctionele Accommodatie (MFA) uit de reserve coalitieakkoord "om te turnen" naar dekking voor de MSA Geesteren

Voorgesteld wordt in te stemmen met het aanvullend reserveren van € 0,5 miljoen voor de MSA Geesteren en dit bedrag te dekken uit de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM)

Single Use Plastic (SUP)-vergoeding en openbare prullenbakkenvergoeding

Vanaf 1 januari 2023 geldt de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor de opruimkosten voor zwerfafval. De gemeenten ontvangen jaarlijks een vergoeding van producenten (via het Afvalfonds en Rijkswaterstaat) in het kader van de Richtlijn Single Use Plastics (SUP) én voor de verwerking van verpakkingsafval uit openbare prullenbakken (prullenbakvergoeding). Deze vergoedingen zijn bedoeld als compensatie voor de kosten die gemeenten maken voor het opruimen en verwerken van zwerfafval en verpakkingen in de openbare ruimte. Producenten van éénmalige plastic verpakkingen (SUP) zijn sinds 2023 verplicht om bij te dragen aan de kosten die gemeenten maken voor het opruimen van dit afval. Deze vergoeding bedraagt € 2,55 (2024) per inwoner. Voor het 2026 gaan we uit van een vergoeding van € 54.500. Daarnaast ontvangen gemeenten een vergoeding voor de openbare prullenbakken. Deze bijdrage schatten we voor het jaar 2026 in op een bedrag van € 21.000.

In totaliteit dus een extra inkomst van € 75.500 die we verantwoorden op het product straatreiniging. Het opruimen en verwerken van zwerfafval en verpakkingen in de openbare ruimte brengt echter ook extra werkzaamheden en kosten met zich mee. Deze extra kosten schatten we als volgt in:

- Straatreiniging €20.000
- Bermen en sloten €20.000

Voor het product straatreiniging kennen we de afspraak dat het saldo van dit product evenredig wordt verdeeld naar afval, riool en de algemene middelen. Dit houdt dat in dat het voordelige saldo op straatreiniging ten bedrage van € 55.500 (€ 75.500 -/- € 20.000) voor 1/3 deel (€ 18.500) naar afval en voor 1/3 deel (€ 18.500) naar riool gaat. Dit betekent in beide gevallen een extra inkomst op zowel afval als riool wat leidt tot een positief effect op de hoogte van de tarief voor afval en het rioolrecht. In het onderdeel lokale lasten van deze paragraaf gaan we dieper in op de ontwikkeling van de lokale lasten (druk).

Het resterende 1/3 deel (€ 18.500) komt ten gunste van de algemene middelen (de begroting) en staat feitelijk tegenover de extra kosten op bermen en sloten.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het ramen van de SUP vergoeding, de openbare prullenbakkenvergoeding en de beide uitgavenramingen op straatreiniging en bermen en sloten en de gevolgen daarvan voor de afgesproken doorverdeling van het saldo op straatreiniging

Lokale lasten

In dit onderdeel 'Lokale lasten' geven we in het kort een overzicht van de gevolgen van de besluitvorming uit deze begroting voor de verschillende tarieven die van belang zijn voor de lokale lasten(druk).

Voor het indexeren van de **ozb tarieven** gaan we uit van het consumentenprijsindexcijfer over de periode juni tot en met juni voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar. Voor het jaar 2025 gaat het dus om het prijsindexcijfer juni 2023 – juni 2024. Deze prijsindex bedraagt 2,9%.

Daarnaast is als onderdeel van de besluitvorming uit de perspectiefnota 2024 besloten om qua lokale lasten toe te groeien naar het gemiddelde in Overijssel. Dat betekent de komende jaren een gefaseerde groei van 10%. Dat doen we in drie stappen van 3% (2% uit de perspectiefnota en 1% uit eerder besluitvorming vanaf 2021). Daar komt de besluitvorming uit de perspectiefnota 2026 nog bij. Hier is namelijk als 1 van de maatregelen om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting besloten om voor wat betreft de lokale lasten(druk) toe te groeien naar het landelijk gemiddelde. Dit betekende een extra verhoging van de OZB vanaf het jaar 2026 met 4%.

Daadwerkelijke besluitvorming hierover vindt van jaar tot jaar plaats in de desbetreffende jaarbegroting. In totaliteit bedraagt de stijging derhalve 9,9% wat betekent dat de onroerendezaakbelasting voor een woning met een gemiddelde woningwaarde van € 345.000 stijgt van € 407,75 in 2025 naar een bedrag van €448,12 in 2026.

Voorgesteld wordt de ozb tarieven voor het jaar 2026 te verhogen zodat een totale meeropbrengst wordt verkregen van 9,9 % ten opzichte van het jaar 2025.

Voor de **afvaltarieven** hanteren we op basis van bestaand beleid 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we de kosten die we maken voor de afvalinzameling en afvalverwerking doorberekenen in de tarieven. Voor het jaar 2026 worden de verschillende tarieven als volgt vastgesteld:

Vastrecht	€ 170
Per lediging 240 liter restafval	€ 10,60
Per lediging 140 liter restafval	€ 6,50
Per aanbieding verzamelcontainer (met een vulopening geschikt voor zakken met maximaal 30 liter)	€ 1,35
Per aanbieding verzamelcontainer (met een vulopening geschikt voor zakken met maximaal 60 liter)	€ 2,70

Met ingang van 1 januari 2024 heeft ROVA het boxenmodel ingevoerd. Dit is het financiële afrekenmodel tussen ROVA en haar gemeenten. Via dit model worden de verschillende typen dienstverlening verantwoord en in rekening gebracht. Het nieuwe boxenmodel kent een grotere transparantie qua kostenopbouw voor de dienstverlening die ROVA haar aandeelhoudende gemeenten biedt. De gevolgen van het nieuwe boxenmodel zijn reeds structureel verwerkt in het tarief Afvalstoffenheffing. Naast de financiële vertaling van het boxenmodel (waarvan de gevolgen dus reeds zijn verwerkt in het tarief) laten de kosten van ROVA een lichte stijging zien die past binnen de gemaakte afspraken. Deze kostenstijging wordt echter grotendeels goedgemaakt door hogere opbrengsten. Enerzijds doordat een deel van Single Used Plastics (SUP) vergoeding ten gunste wordt gebracht van het product afval maar vooral door een hoger aantal aansluitingen die worden aangeslagen voor de afvalstoffenheffing. Dit levert al met al een situatie op die maakt dat het vastrecht voor afval met een bedrag van € 2 (van € 173 naar € 175) moet worden verhoogd om te kunnen spreken van 100% kostendekkendheid. De overige tarieven (de bedragen per lediging) laten we ongewijzigd.

Voorgesteld wordt om voor het jaar 2026 in te stemmen met de verhoging van het vastrecht met € 2 per aansluiting.

De hoogte van het **rioolrecht** is gebaseerd op het Water en Rioleringsplan (WRP) 2025-2030. Belangrijke input voor dit nieuwe GRP zijn de gevolgen van klimaatadaptatie en grondwaterproblematiek.. De gestegen prijzen (de inflatie) en de hogere loonkosten (zowel intern als extern) werken ook door binnen in de ramingen voor onderhoud en vervanging Riool. In totaliteit stijgen de kosten voor het jaar 2026 met ongeveer € 150.000. Bij de berekening van deze meerkosten houden we rekening met een bedrag aan onderuitputting van € 100.000 omdat de ervaring leert dat niet alle projecten in het betreffende jaar volledig worden uitgevoerd. Dit heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt (zowel intern als extern) maar ook met de zorgvuldige voorbereiding van de grotere projecten waar we burgers inspraak geven. Gezien de hoogte van de voorziening riolering stellen we voor om een deel van de hogere kosten door te vertalen in het tarief maar ook een deel ten laste te brengen van de voorziening riolering. Een tariefstijging van 5% levert een bedrag aan extra inkomsten op van €120.000. Hiermee komt het kostendeckingspercentage op 98,7% wat betekent dat we voor een bedrag van €34.000 (komt overeen met ongeveer € 4 per aansluiting) een beroep moeten doen op de voorziening.

De stijging van de verschillende tarieven met 5%. betekent voor het belangrijkste tarief - het rioolrecht voor eigenaren een stijging van € 16,00 naar een bedrag van € 329,00.

Voorgesteld wordt de hoogte van het rioolrecht voor het jaar 2025 te verhogen met een percentage van 5% en voor een bedrag van € 34.000 een beroep te doen op de voorziening riolering

Samenvattend ontstaat het volgende beeld van de verschillende tarieven en de **lokale lastendruk** voor het jaar 2026:

Begroting 2026 Tubbergen	2024	2025	2026	verschil 2025-2026	
				in €	in %
OZB (woning € 345.000)	€388,00	€407,75	€448,12	€40,37	9,9%
Rioolrecht eigenaar	€293,80	€313,00	€329,00	€16,00	5,0%
Afval					
- vastrecht	€167,00	€173,00	€175,00	€2,00	1,2%
- 4 ledigingen restafval (240 liter)	€42,40	€42,40	€42,40	€0,00	0,0%
Totaal	€891,20	€936,15	€994,52	€57,37	6,2%

Zoals uit vorenstaande tabel blijkt neemt de lokale lasten druk voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning (gemiddelde waarde € 345.000) toe met €58.

5. Geactualiseerd herzien meerjarig saldo

Geactualiseerd herzien meerjarig saldo

Rekening houdend met de aangegeven en toegelichte maatregelen uit de vorige paragraaf - specifieke mutaties - ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

Herzien meerjarig saldo Tubbergen	2026	2027	2028	2029
Herzien meerjarig saldo Tubbergen perspectiefnota 2026	15	462	-178	31
Totaal mutaties bestaand beleid	422	232	263	228

Totaal specifieke mutaties	-150	-150	-195	-195
Herzien meerjarig saldo na intensiveringen	287	544	-110	64

Puur cijfermatig wijst een eerste blik op het herziene meerjarige saldo uit dat er sprake is van een sluitende begroting 2026 met alleen een tekort in het nieuwe "ravijnjaar" 2028 . Vanaf het jaar 2029 lijken we op grond van de thans beschikbare informatie en met de kennis van nu weer te kunnen spreken van een, op termijn, sluitende meerjarenbegroting . Dit betekent dat we met deze begroting 2026 inclusief de meerjarenbegroting 2027-2029 keurig binnen de gestelde kaders en regels blijven en dus naar verwachting onder het reguliere (repressieve) toezicht blijven vallen. In het kader van het InterBestuurlijk Toezicht (IBT) blijft de gemeente Tubbergen oranje kleuren.

Wel moeten we concluderen dat in deze meerjarige financiële opzet de uitwerking van de verschillende zoekrichtingen naar concrete maatregelen die moeten leiden tot een sluitende meerjarenbegroting volledig financieel vertaald . Bij dit herziene meerjarige saldo zoals we dat nu presenteren in de begroting 2026 wordt er dus van uitgegaan dat alle uitgewerkte zoekrichtingen naar concrete maatregelen volledig worden gerealiseerd. Eventuele afwijkingen of aanpassingen die leiden tot mogelijke besparingsverliezen zorgen dus voor een verslechtering van het herziene meerjarige saldo. Gezien de zeer beperkte meerjarige ruimte betekent dit dat we daar de komende jaren zeer terughoudend mee om moeten gaan. Voor de overige uitvoering van ons gemeentelijke takenpakket houdt dat eveneens in dat we de eerste jaren bijzonder "scherp aan de winde moeten zeilen".

Voorgesteld wordt in te stemmen met het herziene meerjarige saldo en het voordelige saldo van het begrotingsjaar 2026 ten bedrage van € 287 .000 te storten in de algemene reserve.

6. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves

Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves

In deze paragraaf zoeken we aansluiting bij de gepresenteerde cijfers uit de perspectiefnota 2026. Met deze cijfers als uitgangspunt gaan we daarna de mutaties benoemen en toelichten zodat het meest recente beeld van de incidenteel beschikbare algemene middelen, waaronder de (belangrijkste) reserves ontstaat. Zoals aangegeven nemen we cijfers uit de perspectiefnota 2026 als vertrekpunt.

Beschikbare algemene incidentele middelen - P nota 2026	€
- Weerstandcapaciteit ratio 1,5 (algemene reserve)	5.100.000
- Reserve coalitieakkoord 2022-2026	2.793.000
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	1.440.500
Totaal Beschikbare algemene incidentele middelen	9.333.500

Algemene reserve

Rekening houdend met een aantal mutaties op grond van bestaand beleid en een aantal specifieke raadsbesluiten ontstaat het volgende beeld van de algemeen reserve:

Algemene reserve	€
Stand P-nota 2026	5.100.000
Programmajournaal 2025	578.000
Bijstelling winst en verlies grondexploitaties	-341.000
Aanslag vennootschapsbelasting grondexploitaties 2024	-120.000
Voordelig saldo begroting 2026	287.000
Herziene stand algemene reserve	5.504.000

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit komt uit op een bedrag van € 3,6 miljoen. Uitgaande van de vastgestelde ratio van 1,5 komt dit neer op een benodigd bedrag aan weerstandsvermogen van € 5.400.000. Voor een toelichting op de benodigde weerstandscapaciteit wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uitgaande van de, in deze begroting bepaalde, weerstandscapaciteit en de daaraan gekoppelde ratio van 1,5 moet de stand van de algemene reserve ten minste € 5.400.000 zijn. Conform bestaand beleid wordt

het meerdere (het zogenaamde surplus) “afgeroomd” en gestort in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen. Voor dit jaar komt dat neer op een afroaming van € 104.000.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het verloop en de opzet van de algemene reserve en het surplus op de algemene reserve ten bedrage van € 104.000 “af te romen” en te storten in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM)

In de perspectiefnota 2026 is weergegeven dat de vrije ruimte in deze reserve € 1.440.500 bedraagt. Inmiddels is een aantal besluiten genomen, dat maakt dat de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen op dit moment het volgende beeld laat zien:

RIBAM	€
Stand P-nota 2026	1.440.500
Bij: surplus algemene reserve	104.000
Bij: actualisatie reserve coalitieakkoord	352.000
Af: eenmalige bijdrage SSRT	-20.000
Af: eenmalige kosten verdere verduurzaming SSRT	-80.000
Af: extra reservering MSA de Ransuil	-500.000
Herziene stand RIBAM begroting 2026	1.296.500

De aangegeven mutaties op de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM) vinden hun basis in het programmajournaal 2025 dan wel deze begroting 2026.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven mutaties op de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Reserve Coalitieakkoord 2022-2026

In de herziene stand van deze reserve is rekening gehouden met de besluitvorming uit het programmajournaal 2025 waar in het kader van de actualisatie van deze reserve is besloten tot een vrijval van € 352.000

Herziene stand algemene incidentele middelen

Rekening houdend met de aangegeven en toegelichte mutaties op de genoemde reserves ontstaat het volgende beeld van de algemene incidentele middelen:

Beschikbare algemene incidentele middelen - Begroting 2026	€
- Weerstandcapaciteit ratio 1,5 (algemene reserve)	5.400.000
- Reserve coalitieakkoord 2022-2026	2.441.000
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	1.296.500
Totaal Beschikbare algemene incidentele middelen	9.137.500

Inleiding ambitiebegroting

Zoals reeds is aangegeven in de algemene inleiding heeft deze begroting het coalitieakkoord gemeente Tubbergen 2022-2026 met de naam "En noe, met mekaar, vedan!" als basis. Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit coalitieakkoord:

- Leefbare kernen
- Buitengebied in Balans
- Leefomgeving van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

Deze 5 opgaven zijn in eerste instantie verder beschreven en uitgewerkt in actielijnen en doelen waarna op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we hier een bijdrage aan denken te gaan leveren. Per opgave wordt afgesloten met een financieel overzicht. In dit overzicht zijn ook de beschikbare werkbudgetten opgenomen. Deze behoeven wat algemene toelichting.

Binnen het programmabureau wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van maatschappelijke effecten. Hier wordt sturing gegeven aan bestuurlijke ambities, veranderopgaven en strategische inspanningen. Dit komt samen in verschillende programma's (ambities), waaraan werkbudget is gekoppeld. Het werkbudget wordt ingezet om (externe) advieskosten te dekken en (participatie)processen in de kernen te faciliteren. Daarnaast wordt het werkbudget ingezet voor bekostiging van evenementen, bijeenkomsten, sprekers (en alle bijkomende kosten die daarbij horen). Het werkbudget is in eerste aanleg niet bedoeld als uitvoeringsgeld om projecten zelf te bekostigen. Onder de 5 opgaven wordt indien mogelijk een nadere duiding en verdeling over de jaren gegeven. Dat is echter niet in alle gevallen op voorhand mogelijk om de simpele reden dat we ook afhankelijk zijn van initiatieven vanuit de samenleving en het tempo en enthousiasme waarmee deze initiatieven gaan spelen. Het beschikbaar hebben van werkbudgetten is met name ook bedoeld om te slagvaardig te kunnen inspelen op de genoemde initiatieven. Om de raad toch op de hoogte te houden van de besteding en bestemming van de werkbudgetten, zeggen we toe dat in elk van de komende P&C-documenten (en met name het programmajournaal) verslag wordt gedaan van de bestemming en besteding van de werkbudgetten.

Programma Leefbare kernen

Inleiding Leefbare kernen

Leefbare kernen gaat over het wonen, werken en verblijven in onze kernen. Wij stimuleren kernen waar het aangenaam wonen is, waar bedrijvigheid is en waar mensen werk kunnen vinden. Ruimte voor jeugd en ontwikkeling van talent. Maar vooral ook kernen waar ruimte is om elkaar te ontmoeten en om samen te komen. Kernen met een veilige leefomgeving.

We zien onze leefomgeving veranderen. Het wordt moeilijker om voorzieningen in stand te houden. Dit geldt voor winkels, horeca, kerken, kulturhusen, sportvoorzieningen en scholen. Aan de andere kant zien we initiatieven uit de kernen waarbij nieuwe plannen en combinaties van functies ontstaan. Dit maakt de kernen krachtiger. Van oudsher zijn onze inwoners gewend om de leefbaarheid van hun omgeving in eigen hand te nemen en te zorgen dat het er goed vertoeven is. Het versterken van de leefbaarheid van onze kernen wordt door inwoners en gemeente samen opgepakt.

We realiseren ons dat het leefbaar houden van de kernen een doorlopende inspanning vraagt. In de huidige vier jaar zullen we vooral inzetten op de meerjarige woningbouwprogrammering, versterking van maatschappelijk vastgoed en het vitaal houden van verblijfsgebieden. We vertalen onze ambities naar vier actielijnen:

- Wonen
- Economie, arbeidsmarkt, 3O's, recreatie en vrijetijdseconomie
- Ruimte en maatschappelijk vastgoed
- Integrale veiligheid

Actielijn 1 Wonen: Perspectief op woningbouw

Actielijn 1

Wij willen dat het aantal en het type woningen in onze kernen passen bij de vraag. Het uitgangspunt is daarbij dat inwoners voor hun woning zoveel mogelijk in hun eigen gemeente terecht kunnen. Ook is het belangrijk dat woningen voor elke doelgroep bereikbaar en toegankelijk zijn. Vanuit de gemeente willen we bouwen binnen de grenzen van een kern. In de meeste gevallen gaat het om plekken die verbeterd moeten worden of plekken waarvan de bestaande functie vervalst. Denk hierbij aan het verdwijnen van een bedrijf, het transformeren van bestaand vastgoed of het slopen van oude woningen. Als er binnen de kern geen plekken zijn om te bouwen, kijken we naar bouw mogelijkheden aan de rand van een kern. Inbreiding waar het kan, uitbreiding waar het moet.

Kernen zijn verschillend in de behoefte aan woningen. Daarom blijven we in gesprek om te kijken wat bij elke kern past. We willen diversiteit in woningbouw. Het gaat hierbij om huur en koop voor verschillende doelgroepen, door elkaar heen gebouwd. We willen inzetten op een nog actiever grondbeleid en gaan de mogelijkheden hiervoor in beeld brengen. Er is verschil in hoeveel en welk soort woningen nu nodig en gewenst zijn en wat de vraag over 15 jaar is. Huidige knelpunten zijn bijvoorbeeld betaalbare woningen voor starters en woningen voor ouderen. We proberen te sturen op het aanbod van woningen dat daarop aansluit. Hierbij houden we de behoefte op de lange termijn en de bestaande voorraad in het oog.

Ons doel

Wij willen sturen op een meerjarige woningbouwprogrammering. Via ons grondbedrijf treden wij op als ontwikkelaar. Via ons ruimtelijk en planologisch instrumentarium faciliteren wij particuliere initiatiefnemers en projectontwikkelaars. Wij willen het grootste gedeelte van de geprognosticeerde woonbehoefte tot 2030 in de huidige bestuursperiode faciliteren.

In 2026 kijken we terug op een woonbeleid dat uitvoeringsgericht is geweest, waarbij in elke kern nieuwe mogelijkheden voor woningbouw zijn ontstaan, passend bij de lokale behoefte.

Hoe leveren we een bijdrage aan Perspectief op woningbouw

We willen als gemeente als volgt werken aan het perspectief op woningbouw:

- Aan het stuur zitten. We spannen ons via ons grondbedrijf in om nieuwe woningbouwplannen op de markt te brengen. We zijn proactief, verwerven gronden op strategische locaties en zorgen voor een continue planvoorraad en beschikken over een meerjarenprogrammering woningbouw.
- Faciliterend. We zijn gesprekspartner voor particuliere initiatiefnemers. We adviseren over de ontwikkelkansen van locaties en geven kaders mee voor welke doelgroepen ontwikkeld moet worden.
- Samenlevingsgericht werken met gebieden en doelgroepen. We participeren in ontwikkeltrajecten in de kernen om toekomstbestendig te zijn. Indien vrijkomende locaties ontstaan, bijvoorbeeld door clustering van vastgoed, onderzoek wij hoe dergelijke locaties kunnen bijdragen aan het woonbeleid.

Actuele ontwikkelingen

Ook in 2026 houdt de vraag naar woningen aan. Daarom zetten wij onze inspanningen op volkshuisvesting voort en geven wij uitvoering aan ons volkshuisvestingsprogramma. Het speerpunt blijft het herstellen van de balans tussen vraag en aanbod, waarbij we ons richten op de drie hoofdthema's: beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit.

Om woningen beschikbaar te maken, zetten we in op actief grondbeleid, zowel voor de korte als de lange termijn. Over langere termijn koersen we op een bevolkingsgroei van tenminste 10% gemeentebreed. We voeren een regionaal afgestemd bouwprogramma uit, waarin ook de huisvesting van aandachtsgroepen een vaste plek zal innemen. Op basis van lokale behoefte verrichten wij maatwerk in planvorming en stedenbouwkundige uitwerking.

Betaalbaarheid staat eveneens centraal. We sturen op een evenwichtige verdeling van woningtypen, versnellen de realisatie van betaalbare woningen en maken bij particuliere ontwikkelingen afspraken over kavels en meerlaagse bouw. Via aanbestedingen dagen we de markt uit om betaalbare oplossingen te bieden.

Daarnaast werken we aan de kwaliteit van wonen in onze gemeente. Samen met de Woonstichting Tubbergen voorzien we in sociale woningbouw en zorgen we voor een rechtvaardige woonruimteverdeling, met oog voor regionale afspraken. Ons woonzorgbeleid vormt de basis voor de huisvestingsopgave van specifieke zorg gerelateerde doelgroepen.

Actielijn 2 Economie, arbeidsmarkt, 3 O's, recreatie en vrijetijdseconomie

Actielijn 2

Het bieden van een economisch perspectief en werkgelegenheid heeft een nauwe relatie met voldoende ontwikkelruimte voor bedrijven en voor locaties waar bedrijven zich kunnen vestigen. Daarbij ligt de nadruk op het behouden en versterken van het lokale bedrijfsleven. Goede vestigingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven betekent voldoende en passende bedrijventerreinen in de grote kernen. We geven lokale ondernemers in alle kernen de ruimte door in te zetten op maatwerk. Wij verbinden partijen aan elkaar en helpen met het vinden van de juiste routes.

Centraal staan het behoud en de versterking van de bedrijvigheid, de werkgelegenheid en ons verdienvermogen. Er is een collectief belang voor het versterken van de brede economie in Tubbergen en in Twente. Twente in zijn geheel als aantrekkelijke en bereikbare regio voor wonen, werken en recreëren. Hierbij wordt ingezet op samenwerkingen met de ondernemers(verenigingen), verbindingen tussen de 3 O's (ondernemers, onderwijs, overheid) en het collectieve belang van een brede welvaart. Hierbinnen is veel ruimte voor onze lokale arbeidsmarkt, vrijetijdseconomie en ontwikkeling van talent. Met betrekking tot vrijetijdseconomie zit er nog veel potentie in het economisch perspectief van de sector. Om dit te kunnen verzilveren, willen we blijvend inzetten op het verbeteren van de kwaliteit en de producten die worden geleverd.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een sterke economische sector. Wij willen dat ons bedrijfsleven participeert en profiteert van de ontwikkelingen in Noordoost-Twente en de regio Twente. Wij verbinden partijen via ons netwerk binnen de 3O's. Daarnaast herkennen wij in onze gemeente een sterke vorm van vrijetijdseconomie, waarbij wij inzetten op kwalitatief toerisme.

In 2026 kijken we terug op:

- Nieuw gerealiseerde bedrijventerreinen in de grote kernen.
- Een versterkt centrum van de kern Tubbergen (waarbij uitvoering is en wordt gegeven aan het centrumplan 2022).

- Een goed onderhouden relatie met onze ondernemers inclusief perspectief op wat wij verstaan onder goed centrum/ondernemersmanagement.
- Een bijdrage geleverd aan talentontwikkeling via de 3 O's.
- Een goede balans tussen de landschapskwaliteiten van ons gebied, de leef- en werkomgeving voor inwoners en de groeimogelijkheden van de toeristische sector;
- Geboden mogelijkheden voor marktconforme en gebiedspassende bedrijvigheid;
- Uitvoering van projecten en ideeën die gericht zijn op toerisme of dagrecreatie als aanvulling op het bestaande aanbod, gericht zijn op interessante doelgroepen of zorgen voor seizoensverlenging;
- Ingerichte toeristisch interessante locaties in de kernen en in het buitengebied.

Hoe leveren we een bijdrage aan Economie, arbeidsmarkt en 3 O's, recreatie en vrijetijdseconomie

We willen als gemeente als volgt werken aan het perspectief op woningbouw:

- Ontwikkelen. We ontwikkelen nieuwe bedrijfsgronden zodat onze lokale ondernemers kunnen uitbreiden en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, ontplooien.
- Verbinden. We zetten ons netwerk in om partijen binnen de regio met elkaar te verbinden.
- Initiëren. We starten nieuwe projecten met het oog op de toegevoegde waarde voor ondernemers.
- Participeren en stimuleren. We participeren in gebiedsprocessen en stimuleren de doorontwikkeling van centrumgebieden. Ook nemen we daarbij als gemeente een actieve ontwikkelende rol in.

Actuele ontwikkelingen

In 2026 zetten we de eerste stappen in de uitvoering van de economische visie, waarmee we richting geven aan de periode tot 2030. Deze visie speelt in op grote veranderingen zoals digitalisering, verduurzaming en innovatie en legt de nadruk op het benutten van lokale kwaliteiten. Zo willen we inspelen op een economie die de komende jaren sterk zal doorontwikkelen.

Daarnaast wordt ingezet op regionale samenwerking. Stad en platteland worden gezien als complementair en de gemeente wil samen met andere partners de kracht van de regio benutten. Het doel is om bij te dragen aan sociaal-economische ontwikkelingen en de positie van de regio te versterken. Daarbij realiseren wij ons dat de samenwerking met onze lokale ondernemers doorslaggevend is. Wij willen deze samenwerking verder versterken en samen stapsgewijs bouwen aan een toekomstbestendige economie. We willen nadrukkelijk de kracht van het lokale ondernemerschap benutten als motor voor groei en innovatie.

Een belangrijk aandachtspunt is de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen in de gemeente. Er is behoefte aan extra bedrijfsgronden in de drie grootste kernen. Op basis van de in 2025 vastgestelde bedrijventerreinenvisie geven wij uitvoering aan deze ambitie. Maatwerk en flexibiliteit zijn hierbij het uitgangspunt.

Ook recreatie en toerisme krijgen in 2026 wederom een prominente plek. Noordoost Twente trekt jaarlijks vele bezoekers, wat economische, sociale en ecologische effecten heeft. Om dit in goede banen te leiden, wordt gewerkt aan een gezamenlijke aanpak. Het gebied wil zich verder ontwikkelen als toeristische bestemming, waarbij balans, leefbaarheid en kwaliteit centraal staan. Het ambitiedocument Recreatie & Toerisme geeft hiervoor richting met vier uitgangspunten: beleving en drukte in balans, het koesteren van het gebieds-DNA, het benutten van ontwikkelruimte voor diverse doelgroepen en blijvende samenwerking binnen de sector.

Actielijn 3 Ruimte en maatschappelijke voorzieningen

Actielijn 3

Vanuit het perspectief van leefbaarheid is het van belang dat er in de kernen ruimte is om elkaar te ontmoeten. Maatschappelijk vastgoed (cultuur, sport, onderwijs) voorziet hierin, maar staat vaak onder druk door een moeizame exploitatie, verouderd vastgoed of kwetsbaarheden in bestuur of beheer. Er is een trend waarneembaar dat maatschappelijk vastgoed in kernen wordt geclusterd op één locatie om voldoende toekomstbestendig te zijn en kruisbestuiving (in zowel organisatie als bezoekers) te bewerkstelligen. Wanneer deze beweging vanuit de samenleving zelf komt, moedigen wij dat aan. De bestaande initiatieven blijven we ondersteunen. Wij horen graag welke ideeën leven en welke opgaven men in de kernen wil aanpakken. Een breed draagvlak is een vereiste. Daarbij vinden wij het belangrijk dat het niet om de stenen zelf gaat, maar vooral om het maatschappelijk effect dat tot stand wordt gebracht als functies worden gecombineerd. Ten aanzien van het maatschappelijk vastgoed herkennen wij ook de opgaven rondom herbestemming van kerkelijk vastgoed. Als wij een vraag krijgen uit de dorpen, kunnen we het proces faciliteren. Hierbij vinden wij draagvlak in de kernen belangrijk.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een robuust voorzieningenniveau. Wij zijn van mening dat maatschappelijk vastgoed duurzaam moet worden geëxploiteerd en dat kan het beste tot stand komen vanuit de kernen zelf. Wij dragen bij door te adviseren en processen te ondersteunen.

In 2026 kijken we terug op:

- Kansrijke clustering van voorzieningen met een duurzaam perspectief op exploitatie en beheer.
- Effectieve regeling verduurzaming vastgoed.
- Een goede samenwerking in en met onze kernen bij vraagstukken waarbij onderwijs, cultuur, sport en aanpalende (commerciële) dienstverlening wordt gecombineerd.

Hoe leveren we een bijdrage aan Ruimte en maatschappelijke voorzieningen

We willen als gemeente als volgt werken aan het perspectief op woningbouw:

- Faciliteren en inbrengen van kennis.

Wij ondersteunen de kernen waarin processen tot stand komen om maatschappelijk vastgoed te vernieuwen en toekomstbestendig te maken. Wij participeren in projectgroepen en brengen kennis in.

- Subsidiëren en financieren.

Wij leveren een financiële bijdrage aan het toekomstbestendig maken van maatschappelijk vastgoed. Enerzijds via subsidieregelingen. Anderzijds via investeringsbijdragen. De basis voor onze financiële steun is het maatschappelijk effect dat teweeg wordt gebracht met voorgenomen plannen en het profijt voor de inwoners dat hiermee in de kernen tot stand wordt gebracht.

Actuele ontwikkelingen

De afgelopen jaren hebben we plannen gemaakt om maatschappelijke voorzieningen, zoals scholen, sportvoorzieningen, dorpshuizen en ontmoetingsplekken meer te bundelen. We hebben een bijdrage kunnen leveren aan initiatieven voor MFA's uit Manderveen, Langeveen en Fleringen en in Geesteren hebben we een nieuwe basisschool met kinderdagopvang kunnen realiseren. We willen blijven bijdragen aan dergelijke ontwikkelingen, zoals onder andere de planvorming in Reutum en Geesteren voor clustering van voorzieningen. Daarbij sluiten we niet uit dat er ook in andere kernen opgaven liggen. Door deze clustering blijven onze kernen toekomstbestendig en houden inwoners plekken om samen te komen, te sporten en activiteiten te organiseren. Ook in 2026 willen we deze lijn doorzetten. Belangrijk is dat deze voorzieningen niet alleen bijdragen aan gezondheid en verbondenheid, maar ook haalbaar en betaalbaar blijven.

Onze kaders verwerken we in ons nieuwe Strategisch Accommodatiebeleid, dat in 2026 moet worden vastgesteld. Hierin staat welke accommodaties hieronder vallen, welke rol verenigingen, stichtingen en de gemeente spelen en hoe we samen zorgen voor sterke voorzieningen. Ook voor de gemeente is het belangrijk om keuzes goed te kunnen afwegen. We kijken daarbij naar maatschappelijke waarde, duurzaamheid en de toekomst van onze dorpen, maar ook naar de kosten en de verdeling tussen gemeente, andere financiers en initiatiefnemers zelf. Met een duidelijk afwegingskader werken we stap voor stap aan voorzieningen die nu én later van waarde zijn voor iedereen.

Programma Buitengebied in Balans

Inleiding Buitengebied in Balans

Buitengebied in Balans gaat in essentie over de economische ontwikkelingen in het buitengebied, in samenhang met de leefbaarheid en behoud natuur. Tubbergen zet de komende jaren in op een realistische balans tussen een duurzame, toekomstgerichte agrarische sector, de kwaliteit van natuur, landschap en biodiversiteit en economische potenties van de toeristische sector. De optelsom van alle ontwikkelingen leidt de komende decennia tot een transitie van het landelijk gebied. Uiteindelijk laten we ons buitengebied er in alle opzichten sterker uit komen. We voorzien de ambitie met betrekking tot het buitengebied en de hieraan verbonden GGA-NOT (Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente) van een dynamische agenda. Dit doen we in een samenspel met onze inwoners, onze partners en de gebruikers. Frequent leiden nieuwe inzichten en regelgeving tot aanvullingen en wijzigingen op deze agenda. Indien nodig worden deze ook financieel vertaald.

We realiseren ons dat de transitie van het buitengebied vele jaren, en dus meerdere raadsperioden, in beslag zal nemen. In de huidige vier jaar zal vooral de veranderrichting worden bepaald en een start worden gemaakt met de concrete gebiedsprocessen. We vertalen onze ambities naar twee thema's:

- De agrarische sector
- Landschap en natuur

Actielijn 1 Agrarische sector: Perspectief bieden aan de agrarische sector

Actielijn 1

De landbouw is een belangrijke economische drager in onze gemeente en verdient een langjarig toekomstperspectief. Wij willen de agrariërs in Tubbergen half staan. Dit doen we door als gebiedspartner de komende jaren een substantiële bijdrage te leveren voor de agrarische sector. Met in het bijzonder aandacht voor een economisch perspectief voor het buitengebied en de leefbaarheid in het algemeen. We betrekken hierbij ook de opgaven voor water, stikstof en klimaat.

De toekomst van de agrarische sector en daarmee het landelijk gebied en de leefbaarheid wordt voor een aanzienlijk deel gestuurd en bepaald door Europese wet- en regelgeving. Op rijksniveau is dit uitgewerkt in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Dit is door de provincie vertaald in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Het kabinet investeert fors in de opgaven voor water, natuur en klimaat en in de verduurzaming van de landbouw. De keuzes en investeringen in de landbouw worden gekoppeld aan verduurzaming, kringlooplandbouw, nieuwe verdienmodellen en verbetering van de positie van de agrarisch ondernemer in de keten. Dit wordt per deelgebied verder uitgewerkt middels de Gebiedsgerichte aanpak. Tubbergen maakt deel uit van de Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT). Waar nodig dragen we financieel bij aan processen en projecten. We willen als gemeente proactief zijn. Opgaven zelf oppakken, met de blik op de toekomst. Samen werken aan een leefbaar, gezond, duurzaam en toekomstbestendig Tubbergen waar het goed vertoeven is.

Ons doel

We gaan als gebiedspartner een substantiële en zichtbare bijdrage leveren aan het bieden van een economisch perspectief voor de agrarische sector in het bijzonder en het buitengebied in zijn algemeenheid. Vanuit onze grondhouding om uit te gaan van de kracht in de samenleving, daar waar het kan samen te werken en daar waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft deze te nemen, staan wij in de gebiedsprocessen naast onze agrariërs. We leveren hierbij maatwerk en zijn hierbij realistisch en duidelijk.

In 2026 hebben we de verkregen inzichten en de uitgewerkte plannen vanuit het NPLG omgezet in operationeel beleid gericht op de transitie van de agrarische sector. En in 2026 zijn er in deelgebieden zichtbare stappen gezet met betrekking tot zowel het perspectief voor de landbouw als de natuur-, klimaat-, en waterdoelen.

Hoe leveren we een bijdrage aan een toekomstbestendige agrarische sector

We willen als gemeente als volgt werken aan een toekomstbestendige agrarische sector:

1. Aan het stuur zitten. We spannen ons maximaal in om daar waar mogelijk mee te sturen aan beleidskeuzes en uitvoeringsagenda's. We zitten expliciet aan het stuur en bedienen de knoppen om invulling te geven aan de brede opgaven die er spelen in het buitengebied. We nemen deel aan elke relevante 'tafel' waar we de belangen van onze inwoners kunnen behartigen. Daar waar relevant zetten we actief in op lobby.
2. De keukentafel. De keukentafel is voor ons de plek waar we het maatwerk willen leveren voor gezinsbedrijven. We zien hier een belangrijke faciliterende en stimulerende rol voor onze agroconsulent, de ervencoach, het onderwijs en andere erfbetreders. Aan de keukentafel gaat het ook over de sociaal-maatschappelijke kant: de mentale gezondheid en ondersteuning van de agrariërs die in een moeilijke situatie terecht zijn gekomen. We zetten als gemeente extra in op een 'ervencoaches-plus' die bij de begeleiding ook dit aspect invullen.
3. Samenlevingsgericht werken met gebieden en doelgroepen. We bouwen aan duurzame relaties in een krachtenveld waar de belangen ver uit elkaar liggen. We zoeken voortdurend de dialoog met de Tubbergse samenleving, maatschappelijke partners en alle andere belanghebbenden. In het bijzonder hebben we aandacht voor de transitiekansen en het bieden van een perspectief.
4. Verdienmodellen ontwikkelen. De landbouw is een belangrijke economische drager in onze gemeente. Als onderdeel van het toekomstperspectief van de gezinsbedrijven willen wij op bedrijfs- en erfniveau ondernemers, indien nodig via maatwerk, zoveel mogelijk ruimte geven om eigen, nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen. We zien deze ontwikkeling voor zowel stoppende als blijvende ondernemers.

Actuele ontwikkelingen

De val van het kabinet Schoof leidt opnieuw tot vertraging en voortdurende onzekerheid over een langeretermijnperspectief voor het landelijk gebied. Tegelijkertijd zijn de opgaven op het gebied van stikstof, water en klimaat onverminderd groot en worden die voor natuur alleen maar groter. Mede door de onzekerheid en de vele opgaven zien we melkveehouders stoppen, agrarische erven en grondgebruik veranderen en is op menig erf sprake van sociaaleconomische en mentale problematiek. Om die redenen kiest deze gemeente ervoor om niet stil te blijven zitten. We blijven dus werken aan onze relaties, onze agrariërs zo goed mogelijk informeren en ondersteunen, in gesprek blijven met de verschillende stakeholders in het gebied, onze belangen en zorgen op zo veel mogelijk aan de relevante tafels inbrengen en kansen pakken waar die zich aandienen.

Ook in 2026 zetten we onze inspanningen en activiteiten van de afgelopen jaren zo goed mogelijk voort. Daar komt bij dat de vier gemeenten in Noordoost-Twente een gezamenlijke visie op het buitengebied willen laten opstellen. Een dergelijke visie geeft richting aan ontwikkelingen, helpt bij het maken en uitleggen van keuzes, zorgt voor een duidelijkere positionering van ons gebied binnen Nederland. Voor het opstellen van die visie zal een extern bureau worden ingehuurd. Dit alles passende binnen het resterende werkbudget voor Buitengebied in Balans.

Actielijn 2 Landschap en natuur

Actielijn 2

De Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) NOT geldt ook voor het ontwikkelen van landschap en de natuur. We willen de landschapskwaliteiten van Noordoost-Twente en dus ook van Tubbergen behouden en ontwikkelen. We maken ons sterk voor het behoud van ons veelzijdige cultuurlandschap, de natuur en de biodiversiteit. We conformeren ons aan de Europese doelen: het in goede staat van instandhouding brengen, hebben en houden van de huidige Natura 2000 gebieden. Dit doen we in afstemming met onze eigen wensen en inzichten.

Ons doel

We dragen als gebiedspartner bij aan het versterken en uitbreiden van de kwantiteit en kwaliteit van landschapsversterkende elementen. Dat doen we in het kader van en in relatie tot het totale transitieproces. Met verdienmodellen voor grondeigenaren als voorwaarde biedt vergroting van kwaliteit en kwantiteit van natuur, landschap en biodiversiteit een bijdrage aan toekomstperspectief.

Hoe leveren we een bijdrage aan landschap en natuur

We willen als gemeente als volgt werken aan de borging van de kwaliteiten van landschap en natuur:

1. Huidige Natura 2000. We werken samen met onze partners en belanghebbenden aan de realisatie van de huidige Natura 2000 opgaven in onze gemeente
2. Agrariërs onderhouden het landschap. We onderzoeken of de agrariërs een rol in het landschapsbeheer kunnen vervullen en werken daarbij actief samen met onze gebiedspartners (project Twente Bloeit).

3. Inpassen energieprojecten. We werken samen met diverse partijen aan hoge kwaliteit van ontwerp, aanleg en beheer van de landschappelijke inpassing van energieprojecten. Aan deze landschappelijke inpasbaarheid stellen we hoge eisen.

Actuele ontwikkelingen

De val van het kabinet Schoof leidt opnieuw tot vertraging en voortdurende onzekerheid over een langeretermijnvisie op het landelijk gebied. Tegelijkertijd blijven de opgaven op het gebied van stikstof, water en klimaat onverminderd groot en wordt die voor natuur alleen maar groter. Mede door de onzekerheid en de vele opgaven zien we melkveehouders stoppen, agrarische erven en grondgebruik veranderen en is op menig agrarisch erf sprake van sociaaleconomische en mentale problematiek. Om die redenen kiest deze gemeente ervoor om niet stil te blijven zitten. We blijven dus werken aan onze relaties, onze agrariërs zo goed mogelijk informeren en ondersteunen, het gesprek zoeken met de verschillende stakeholders in het gebied, onze belangen en zorgen op zo veel mogelijk de relevante tafels inbrengen en kansen pakken waar die zich aandienen.

Ook in 2026 zetten we onze inspanningen en activiteiten van de afgelopen jaren zo goed mogelijk voort. Daar komt bij dat de vier gemeenten in Noordoost-Twente een gezamenlijke visie op het buitengebied willen laten opstellen. Een dergelijke visie geeft richting aan ontwikkelingen, helpt bij het maken en uitleggen van keuzes, zorgt voor een duidelijkere positionering van ons gebied binnen Nederland. Voor het opstellen van die visie wordt een extern bureau ingehuurd. Dit alles passende binnen het resterende werkbudget voor Buitengebied in Balans.

Programma Leefomgeving van de toekomst

Inleiding Leefomgeving van de toekomst

Wij willen een leefomgeving die ook voor onze komende generaties duurzaam, veilig en gezond is. De bodem, het water en de lucht, de natuur, gebouwen en wegen en paden zijn allemaal onderdeel van onze leefomgeving. Door klimaatverandering komt onze leefomgeving onder druk te staan. We zullen ons moeten aanpassen aan veranderende weersomstandigheden zoals hitte, droogte en het vaker voorkomen van hevige neerslag. Ook willen we anders omgaan met energie en grondstoffen. Aan de hand van de energietransitie - waaronder ook de warmtetransitie valt - en de circulaire economie willen we het verbruik van grondstoffen terugdringen en het hergebruik van grondstoffen stimuleren. Het moet anders. Hoe dat moet, onderzoeken we vooral proactief en samen; de gemeente met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Als Noordoost-Twentse gemeenten bundelen we de krachten in het samenwerkingsverband de Energie van Noordoost Twente.

Wij haken aan bij de landelijke doelstelling dat in 2030 55% minder CO² uitstoot moet zijn en 50% van de energie duurzaam moet zijn opgewekt. Dat is ambitieus en hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden.

Trias Energetica: eerst besparen, dan opwekken

We hanteren in alle inspanningen het principe van de Trias Energetica:

1. *Beperken van het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.*

Energie die niet verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. We zetten daarom maximaal in op besparen. Door onze eigen gebouwen te verduurzamen, maar ook door inwoners en bedrijven te faciliteren en te stimuleren in het nemen van energiebesparende maatregelen en het ondersteunen van initiatieven.

2. *Gebruik maken van energie uit duurzame bronnen (zoals zon, wind, water).*

We beperken ons tot de opgave die minimaal noodzakelijk is vanuit de RES, met een maximale inzet op zon op dak. We zetten in op een sterke lobby om ruimte te creëren voor alternatieven voor windenergie binnen de opgave van de Regionale Energie Strategie (RES). We onderzoeken verschillende warmtebronnen en -technieken, om inwoners te faciliteren in het maken van de juiste duurzame warmteoplossing. Denk aan individuele en collectieve warmteoplossingen, maar we willen ook gebruik maken van het potentieel aan biogas en/of groengas in Tubbergen. De ontwikkelingen binnen het thema duurzaamheid gaan razendsnel. Nieuwe technieken, zoals waterstof of geothermie zijn in opkomst. We volgen de ontwikkelingen en zullen inspringen en bijsturen op kansen die zich via nieuwe ontwikkelingen en technieken (bijvoorbeeld waterstof of geothermie) voordoen.

3. *Zo efficiënt mogelijk gebruik van (fossiele) energiebronnen om in de resterende energiebehoefte te voorzien;*

Sommige woningen zijn lastiger te verduurzamen dan anderen. Ook zullen er bedrijven blijven die behoefte hebben aan gas voor hun productieprocessen. Biogas en/of groengas kunnen oplossingen bieden voor deze gebouwen. Echter moeten we er rekening mee houden dat we nog lange tijd fossiele energiebronnen nodig hebben; deze zullen dan zo efficiënt mogelijk worden ingezet.

Samen aan de slag

De energietransitie is een forse opgave waar we gezamenlijk – inwoners, ondernemers én overheid - voor aan de lat staan. We nemen hierbij als gemeente een proactieve houding in en nemen inwoners en ondernemers mee in de opgave die er ligt. We faciliteren en ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de gemeente. Hierbij bewaken we de integraliteit en houden we ook de samenhang met andere beleidsterreinen (landelijk gebied, sociaal domein, volkshuisvesting) in beeld en benutten kansen die zich voordoen.

Actielijnen

Het programma Leefomgeving van de Toekomst kent een dynamische agenda. Jaarlijks leiden nieuwe inzichten tot aanvullingen en wijzigingen. In juni 2024 is het klimaatprogramma 2024-2050 vastgesteld. Hierin zijn de opgaven en ambities vastgelegd die we hebben ten aanzien van de uitvoering van het Klimaatakkoord inclusief een uitvoeringsprogramma. Op basis van het vastgestelde klimaatprogramma zijn de in de begroting opgenomen actielijnen aangepast en geactualiseerd of aangevuld. De ambities en inspanningen ten aanzien van de bovengenoemde hoofdsectoren vanuit het Klimaatakkoord vinden als volgt hun plek:

- Actielijn 1 (Verduurzamen): “Gebouwde Omgeving” en “Industrie en bedrijvigheid”
- Actielijn 2 (Opwek): “Elektriciteit”
- Actielijn 3 (Duurzame mobiliteit en Infrastructuur): “Mobiliteit”

Gezien de keuzes binnen “Landbouw en Landgebruik” krijgen deze een plek binnen de algemene koppelkansen.

Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

Actielijn 1

In 2030 zijn twee miljoen Nederlandse woningen van het aardgas af. In 2050 verwarmt, kookt of doucht geen enkel huishouden meer met aardgas. We stappen over op duurzame warmte. Dit is afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord. Ook bedrijven maken deze ommezwaai, met als doel dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Gemeenten in Nederland, zo ook gemeente Tubbergen, hebben een grote rol in de overstap naar duurzame warmte. Om de opgave te laten slagen, werken we samen met inwoners aan haalbare en betaalbare oplossingen. We zetten daarbij ook maximaal in op het nemen van energiebesparende maatregelen.

Ons doel

- In 2050 wonen en werken we energieneutraal en aardgasvrij. In 2030 willen we de eerste stappen hebben gezet richting aardgasvrije wijken.
- Geen uitstoot van broeikasgassen vanuit bedrijven in de gemeente Tubbergen in 2050.

Hoe leveren we een bijdrage aan Verduurzamen – Op weg naar aardgasvrij wonen en werken

We werken met de volgende pijlers om ons doel te bereiken:

1. Bewustwording en informatievoorziening: Creëren van meer bewustzijn, besef van urgentie en draagvlak voor de warmtetransitie door gerichte communicatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Het energieloket is de basis van onze informatievoorziening. Daarnaast werken we actief samen met lokale groepen (zoals energiecoöperaties) om de kennis actiever en vooral persoonlijker bij de inwoners en ondernemers onder de aandacht te brengen.
2. Advies en afweging: Er komt veel op onze inwoners, ondernemers en instellingen af. De stap om daadwerkelijk te verduurzamen is voor velen ingewikkeld: welke keuzes kun/moet je maken, wat kost het en wat levert het op? We willen inwoners en ondernemers adviseren en ontzorgen in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. We bieden verschillende instrumenten en een handelingsperspectief, passend bij de eigen specifieke woning en situatie. De instrumenten kunnen op wijkniveau worden ingezet en gemeentebreed. Speciale aandacht is er voor het terugdringen van energiearmoede en het nemen van maatregelen voor de doelgroep die dit het meeste treft.
3. Uitvoering en buurtgerichte aanpak: We zetten de buurtgerichte aanpak voort en zetten samen met inwoners en ondernemers buurtprojecten en – processen in om woningen/gebouwen van het aardgas af te halen, waarbij we ook de ruimte hebben om te experimenteren. Daarbij kijken we ook hoe we slim een buurtgerichte aanpak kunnen combineren met individueel gerichte maatregelen voor alle woningeigenaren in de gemeente.

4. Herijken ambitie en rolbepaling: Op basis van kennis en ervaring uit de afgelopen jaren herijken we de warmtevisie naar een warmteprogramma en aanpak om bestaande woningen/ en gebouwen aardgasvrij te krijgen.
5. Faciliteren en stimuleren bij verduurzamen bedrijven en bedrijventerreinen: We willen ondernemers stimuleren en faciliteren om hun bedrijven te verduurzamen. Ook stimuleren wij duurzame initiatieven waardoor schaalvergroting en/of een gezamenlijke aanpak mogelijk is.

Actuele ontwikkelingen

Warmtetransitie: Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en Warmteprogramma

Op 23 april 2024 is het wetvoorstel 'Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)' aangenomen in de Tweede Kamer. Deze geeft gemeenten de bevoegdheden om de regie over de lokale warmtetransitie te pakken. Met de Wgiw wordt een verplichting aan B&W opgelegd om een Warmteprogramma vast te stellen (een zogenaamd verplicht programma) gericht op verduurzaming van bestaande gebouwen. Het Warmteprogramma zal worden opgenomen in het omgevingsplan waardoor het juridisch bindend wordt. De herziening van de warmtevisie naar Warmteprogramma vindt plaats in samenwerking met de Noordoost-Twentse gemeenten. Vaststelling van het Warmteprogramma is voorzien eind 2026. Het is de juridische vertaling van de warmtevisie waarin de gemeente per gebied de potentieel beschikbare duurzame warmtealternatieven in beeld brengt met daarbij het tijdspad van verduurzaming met de bijbehorende maatregelen en (financiële) consequenties. Voor dit moment zijn deze nog niet te overzien en mede ook afhankelijk van de middelen en kaders vanuit het Rijk.

Sprintsessies bedrijventerreinen

We zetten ons in om meer samenwerking te stimuleren tussen bedrijven op bedrijventerreinen op het gebied van energie. We hebben hiervoor een subsidie 'sprinten naar een duurzaam bedrijventerrein Gemeente Dinkelland' die aansluit bij de Provinciale subsidie. We willen ons blijven inzetten voor het slimmer gebruiken van energie om zo een goed ondernemersklimaat te kunnen blijven realiseren.

Soortenmanagementplan Tubbergen (SMP)

In de periode 2026/2027 stelt de gemeente Tubbergen een (pré)-Soortenmanagementplan (SMP) op. Dit plan biedt een gebiedsgerichte aanpak om wettelijk beschermde diersoorten, zoals vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen, te beschermen bij onderhoud, renovatie en (ver)bouw van gebouwen. Op basis van een (pré)-SMP kan de provincie Overijssel een gebiedsgerichte vergunning verlenen aan gemeente Tubbergen, waardoor het (ook voor inwoners) niet nodig is om voor elke ingreep, zoals een isolatiemaatregel, een aparte vergunning aan te vragen. Met het SMP voldoen we aan de Omgevingswet, dragen we bij aan biodiversiteit in de kernen én versnellen we woningverbetering en verduurzaming. Voor het opstellen van het (pré)-SMP en de uitvoering van de eerste mitigerende maatregelen wordt in 2026 een bedrag van € 410.000 geraamd. Vanuit het rijk wordt er een bedrag van (max.) € 112.483 als specifieke uitkering (SPUK) beschikbaar gesteld. Daarnaast kan er bij de provincie Overijssel een subsidie van €70.000 worden aangevraagd. De restantkosten bedragen daarmee €227.517. Vanuit de programmagelden Leefomgeving van de Toekomst is reeds € 137.517 gereserveerd voor het SMP. De resterende kosten zijn in het programmajournaal 2025 opgenomen. De aanvullende of structurele kosten voor monitoring, beheer en aanvullende voorzieningen worden bepaald op basis van de uitkomsten van het onderzoek en t.z.t. voorgelegd om op te nemen in de reguliere onderhoudsbudgetten voor openbare ruimte en vastgoed.

Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening

Actielijn 2

In Nederland hebben we als doel om in 2030 met zon en wind op land 35 TWh aan elektriciteit op te wekken. Binnen de RES Twente hebben de partners een gezamenlijk doel van 1,5 TWh gesteld voor de opwek van elektriciteit op basis van wind- en zonne-energie. In de gemeente Tubbergen werken wij samen met de gemeenten Dinkelland, Losser en Oldenzaal om onze doelstellingen te bereiken. In de RES Twente 1.0 is afgesproken dat deze gemeenten samen 225 GWh aan duurzame energie willen opwekken in 2030. In het energiegebied Almelo-Tubbergen-Twenterand (ATT) is een gezamenlijke opgave voor wind van 120 - 180 GWh afgesproken, waarvan maximaal 40 GWh voor Tubbergen (2 windturbines). Voor het zoekgebied bij Langeveen is eveneens een maximum afgesproken van 40 GWh (2 windturbines).

Ons doel

In 2030 willen we 50% van onze elektriciteit duurzaam opwekken. Wij zetten maximaal in op zon op dak, windenergie, biogas en nieuwe technieken voor energieopwekking.

Hoe leveren we een bijdrage aan Opwek - Duurzame energievoorziening

We werken met de volgende pijlers om ons doel te bereiken:

1. Maatschappelijke acceptatie. Creëren van verdergaand bewustzijn onder onze inwoners over de opgave in de energietransitie. Dit doen we door inwoners meer eigenaar te laten zijn van zowel het probleem als de oplossing. Eigenaarschap van inwoners bereik je niet vanzelf. Goede voorlichting (vergroten van kennis, delen van kennis, voorbeelden en ervaringen), betrekken van inwoners bij processen en projecten en het creëren van handvatten om gedrag te veranderen en inwoners te ontzorgen, zijn noodzakelijk.

2. Bronnen voor opwek van energie. We zetten allereerst in op zoveel mogelijk zon op dak. Windenergie willen we toestaan binnen de door de gemeenteraad vastgestelde eigen kaders. Daarnaast richten we ons ook op inzet van biogas. We willen de potentie van biogas optimaal benutten door lokale hubs van mono-vergisting te ondersteunen en aan te sluiten bij de regionale ontwikkelingen. We onderzoeken de mogelijkheden van waterstof en benutten waar mogelijk de kansen. We volgen nieuwe ontwikkelingen en technieken op de voet en stellen onze acties bij als zich reële kansen voordoen.
3. Lokale initiatieven in the lead. We faciliteren en ondersteunen kansrijke lokale duurzame initiatieven ten behoeve van een duurzame energievoorziening. Lasten lokaal, dan ook lusten lokaal is een belangrijk uitgangspunt, we streven naar een maximale participatiegraad van inwoners/omgeving binnen eventuele toekomstige projecten (minimaal 50%, bij voorkeur 100%). We benutten de kennis en mogelijkheden van partners in het veld om realisatie van projecten tot stand te brengen.
4. Regionale en grensoverschrijdende samenwerking. We staan als (NOT-)gemeenten allemaal voor dezelfde forse opgave. Vanuit de krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan wanneer iedere gemeente dit voor zich zou doen. Vanuit het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente bundelen we de krachten richting de opgaven vanuit de Regio Twente en de Regionale Energie Strategie.
5. Opslag van energie. In de verduurzaming van onze energiebehoefte zijn de huidige technieken afhankelijk van niet continue aanwezige hernieuwbare energiebronnen. Energieopslag kan een middel zijn om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. De gemeente wil initiatieven voor energieopslag met een maatschappelijk nut stimuleren.

Actuele ontwikkelingen

Biogas

We blijven als gemeente positief over de inzet van biogas en groengas. Er is NOT-breed een inventarisatie uitgevoerd over de rol en wijze van ondersteuning door de gemeente bij biogasprojecten. Wisselend rijksbeleid en een ingewikkeld stikstofdossier zorgt ervoor dat biogasprojecten moeilijk van de grond komen. We stimuleren en faciliteren projecten die ondanks alle moeilijkheden toch mogelijkheden zien. Daarnaast kijken we of we aan kunnen sluiten bij een nog te vormen Twentebrede coalitie.

Nieuwe technieken en ontwikkelingen

We volgen de ontwikkelingen rondom nieuwe technieken en mogelijkheden op de voet en spelen in op kansen daar waar deze zich voordoen.

- Waterstof: Waterstof is een energiedrager die voor de verdere toekomst wellicht kansen biedt voor het verwarmen van woningen en gebouwen, en mogelijk voor opslag van energie. We hebben een inventarisatie uitgevoerd welke zicht geeft op kansen om waterstof als energiedrager/bron in te zetten voor de gemeente Tubbergen. We kijken o.a. of we regionaal vraag en aanbod kunnen koppelen en kijken of daarmee kansen ontstaan voor lokale en regionale waterstofprojecten. We houden ontwikkelingen in de gaten en spelen daarop in wanneer nodig.
- Kernenergie: Op verzoek van de provincie is op basis van de kennissessie een notitie over de toepassing van kernenergie in Nederland en de perspectieven voor SMRs geschreven. Deze kleine kerncentrales bevinden zich nu in de ontwikkelfase en moeten de zogenaamde 'demonstratiefase' nog doorlopen. Hoewel realisatie nog niet direct op korte termijn te verwachten is, volgen we de ontwikkelingen rondom de SMRs. Zodra een volgend concreet stadium bereikt wordt, wordt dit thema weer actief besproken in de Provinciale Staten.
- Geothermie: De kansen voor diepe geothermie bevinden zich onder andere in de Tubbergen, de Lutte en Dettfurth formaties (zandlagen uit het Carboon tijdperk). Deze aardlagen zijn in het noorden van Twente aangetroffen en zijn allen (deels) aanwezig onder delen van de Gemeente Dinkelland en daarbuiten. Geothermie is een van de mogelijke alternatieve oplossingen voor de levering van duurzame energie, naast andere duurzame energiebronnen. Deze techniek gaat echter gepaard met significante investeringen, risico's en technische uitdagingen, maar vooral ook onbekendheid. Daarom worden alle aspecten in kaart gebracht, zodat weloverwogen keuzes gemaakt kunnen worden. Er vindt momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats in de gemeente Dinkelland. We volgen de ontwikkelingen op de voet en spelen in op kansen die zich voor gemeente Tubbergen voordoen.

Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit

Ons doel

Beter organiseren van slimme, duurzame en zorgeloze mobiliteit zonder emissies.

Hoe leveren we een bijdrage aan Duurzame mobiliteit & (maatschappelijk verantwoord) Inkopen

We willen toewerken naar duurzame mobiliteit, zonder uitstoot. Dit doen we door zelf het goede voorbeeld te geven als gemeente en voorop te lopen in de transitie naar duurzame mobiliteit. Ook faciliteren we onze inwoners bij de overgang naar duurzaam vervoer.

We werken met de volgende pijlers om ons doel te bereiken:

1. Voorbeeldfunctie. Als gemeente horen we het goede voorbeeld te geven door onze eigen mobiliteit te verduurzamen. Onder meer stellen we een duurzaam mobiliteitsplan met een route voor het verduurzamen van ons eigen vervoer.

2. Laadinfrastructuur. Op basis van de laadvisie proberen we in alle kernen de mogelijkheid te bieden voor mensen om op een openbare locatie hun elektrische voertuig op te laden. Op zoveel mogelijk openbare parkeerterreinen in alle kernen willen we de mogelijkheid bieden om elektrisch te laden. We gaan inzetten op het overdekken van parkeerplaatsen met zonnepanelen en laadpunten.

Actuele ontwikkelingen

Circulaire economie

Het onderwerp Circulaire Economie vormt één van de pijlers van de vrijwillige Twentse milieusamenwerking en is als zodanig vastgelegd in het samenwerkingsprogramma Milieu, Duurzaamheid en Afval (MDA) 2023 en in de gezamenlijke bestuursopdracht MDA 2020-2025. Er is een 'Startnotitie Circulaire Economie Twentse gemeenten' opgesteld dat de basis is voor een Koersdocument en Uitvoeringsplan. Het Koersdocument is eind 2024 door het college vastgesteld. Het koersdocument vormt de basis voor invulling en concretisering van het lokale ambitieplan circulaire economie voor de gemeente Tubbergen. Deze wordt in het najaar 2025 voorgelegd aan het college inclusief uitvoeringsplan en financiële consequenties.

Koppelkansen

Doelstellingen uit het klimaatakkoord staan niet op zichzelf en hebben in veel gevallen ook een relatie hebben met opgaven in andere domeinen. We zetten daarom in op koppelkansen om zowel de opgaven vanuit het klimaatakkoord maar ook andere opgaven te versterken of te versnellen. We zetten onder andere in op koppelkansen met opgaven uit de agrarische sector, openbare ruimte en de fysieke leefomgeving (wonen, nieuwbouw en bestaande (bedrijfs)gebouwen).

Programma Positieve Gezondheid

Inleiding Positieve Gezondheid

Gezond zijn is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociale, mentale, financiële en fysieke gezondheid. Met deze brede kijk op gezondheid, dragen onderwijs, sport, cultuur, huisvesting, bestaanszekerheid en leefomgeving ook bij aan de gezondheid van onze inwoners. Het is de kunst de factoren die gezondheid negatief kunnen beïnvloeden, zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken en de factoren die een positieve inslag hebben te stimuleren en ondersteunen. Dit doen wij samen met onze inwoners, partners en gebruikers. Met deze bredere benadering willen wij bijdragen aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en mee te kunnen doen in de eigen omgeving. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren: van jong tot oud, van welvarend tot arm, van vitaal tot hulpbehoevend. Zo houden we inwoners zo lang mogelijk gezond en de zorg bereikbaar en betaalbaar.

We vertalen onze ambities naar drie actielijnen:

- Zorg dichtbij en op orde
- Gezond in je hoofd en in je vel
- Iedereen kan en mag meedoen

Doel

Onze inwoners zijn in 2026 minimaal even gezond als in 2021 (fysiek, mentaal, sociaal en economisch).

Actielijn 1 Zorg dichtbij en op orde

Actielijn 1

Als het gaat om het zorglandschap volgen wij in principe de regio bij regionale en bovenlokale vormen van zorg. Hierbij zullen wij scherp toezien op kwalitatieve zorgaanbieders die vooraf goed worden gecontroleerd op fraude en blijven hierop monitoren.

Daar waar onze invloed het grootst is, zetten we op in. Dat is de lokale zorg. Onze ambitie is om de zelfredzaamheid en de eigen regie van de inwoner te ondersteunen. Daar waar nodig door proactiever, preventief en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners te werken aan gezondheid. Wat een inwoner wél kan, staat hierbij voorop.

Wij starten een heroriëntatie op onze lokale zorg- en ondersteuningslandschap om onder meer de verbinding tussen Schakel en de samenleving te verbeteren. We gaan onderzoeken of een zogenaamde dorpsondersteuner hierbij kan helpen. Lokaal richten wij ons op het verbeteren van korte lijnen door middel van een gebiedsgerichte aanpak van de zorg en ondersteuning (van de algemene voorzieningen). Wij sluiten aan en ondersteunen initiatieven uit de dorpen. We richten een leefbaarheidsfonds in voor initiatieven uit de dorpen die een bijdrage leveren aan het bevorderen van de gezondheid (in brede zin). Doel is: menselijkere zorg, efficiënter, effectiever en dichtbij.

Verder investeren we in de Praktijkondersteuner GGZ-jeugd, de coördinator externe verwijzer en de Wijk GGD om zorg betaalbaar en bereikbaar te houden.

We ondersteunen mantelzorgers zo goed mogelijk. Daarom gaan we ons huidige mantelzorgbeleid evalueren en waar nodig bijstellen. Doel is om de druk op mantelzorgers te verlagen.

Ons doel

We spannen ons in om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), met eigen regie van de inwoner voorop, dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt.

Hoe leveren we een bijdrage aan het op orde komen van de zorg voor onze inwoners

- Heroriëntatie zorg en ondersteuningslandschap. Wij starten een heroriëntatie op onze lokale zorg- en ondersteuningslandschap om onder meer de ondersteuning dichtbij en gebiedsgericht te organiseren en de verbinding tussen Schakel en de samenleving te verbeteren. We gaan onderzoeken of een zogenaamde dorpsondersteuner hierbij kan helpen.
- Preventief. We werken preventief en zo vroeg mogelijk in meer samenwerking met onze partners en inwoners aan de zorg en ondersteuning voor onze inwoners.
- Ondersteunen initiatieven. We ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het bevorderen van de gezondheid (in brede zin).
- Samenlevingsgericht. We werken samenlevingsgericht. We benutten onze ogen en oren in de wijk beter door proactief in gesprek te gaan met onze uitvoerende partners en inwoners. We delen in deze gesprekken trends en ontwikkelingen, we zijn alert op de samenhang der dingen en toetsen deze aan ons beleid.
- Mantelzorgers. We gaan mantelzorgers op basis van hun behoefte zo goed mogelijk ondersteunen.

Actielijn 2 Gezond in je hoofd en in je vel

Actielijn 2

We zetten in op een gezondere leefstijl voor onze jeugd en inwoners. Dit doen wij, samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers door de leefomgeving gezonder te maken op het gebied van voeding, bewegen en ontspanning. Wij zien een forse opgave als het gaat om overgewicht en alcoholgebruik. We zetten samen met onze partners in op onder meer het IJslands model (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). We gaan sport, bewegen en deelname aan cultuuractiviteiten stimuleren door bij te dragen aan een goede infrastructuur qua voorzieningen, beweegmogelijkheden in de openbare ruimte en vitale verenigingen. De eigen kracht van de samenleving staat hierbij voorop en willen we benutten. Tevens reiken we de helpende hand door passende ondersteuning te bieden daar waar nodig. Wij ontwikkelen sport- en cultuurbeleid, omdat wij sport, bewegen en cultuur als een belangrijk middelen zien voor het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Het eerder ingezette beleid continueren we vooralsnog. Dit geldt eveneens voor het evenementenbeleid. Het belang van tradities, evenementen, materieel en immaterieel erfgoed wordt onderschreven. Ze dragen bij aan de binding in de samenleving. We onderstrepen het belang hiervan voor de gemeente Tubbergen.

Ons doel

We leveren een bijdrage aan het bevorderen van een gezondere leefstijl en gezondere leefomgeving voor onze inwoners in 2026 in samenwerking met onze inwoners en partners. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op terugdringen van overgewicht, overmatig alcoholgebruik en mentale gezondheid.

Hoe leveren wij een bijdrage aan Gezond in je hoofd en in je vel

- Van inzicht naar een strategische sport- en cultuuragenda. We hebben zicht op de meest kwetsbare doelgroepen, trends en ontwikkelingen. Deze vormen de basis voor de strategische agenda voor sport en cultuur waar wij uitvoering aan geven
- Stimuleren gezonde leefstijl en omgeving. We gaan aan de slag samen met inwoners, organisaties en ondernemers met het stimuleren van de gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Het accent ligt op sport, cultuur, jongeren en overgewicht en overmatig alcoholgebruik.
- Passende ondersteuning en goede infrastructuur. We brengen het aanbod in beeld en ontwikkelen, op basis van behoefte, samen met onze partners meer/vitalere verenigingen, (collectieve) voorzieningen, ondersteuning en/of interventies.

Actielijn 3 Iedereen kan en mag meedoen

Actielijn 3

Voor een inclusievere samenleving doen wij een beroep op de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf en de kracht van de samenleving. De kracht van de samenleving is groot en heeft veel waarde. Wij willen voorwaardenscheppend zijn, ontmoeting faciliteren, preventief en proactief te werk gaan.

Een toegankelijke en inclusieve samenleving betekent dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk mee kan doen aan de samenleving. Elke inwoner moet de mogelijkheid hebben mee te kunnen en mogen doen en zich naar eigen vermogen te ontwikkelen. Wij zien vooral een opgave op het gebied van armoede; om proactiever en zo vroeg mogelijk met onze partners armoede onder de inwoners te voorkomen.

Ons doel

We spannen ons in voor een inclusievere samenleving waarin iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mee kan en mag doen aan de maatschappij, waarbij de kracht van de samenleving wordt benut en een beroep wordt gedaan op de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij het accent ligt op inwoners in armoede.

Hoe leveren wij een bijdrage aan het uitgangspunt iedereen kan en mag meedoen

- Van inzicht naar strategische inclusieagenda. We hebben zicht op verschillende vormen van eenzaamheid en armoede per kern of doelgroep. We hebben hierbij aandacht voor de identiteit en cultuur van de betreffende kern. Dit inzicht en de huidige verkenningsrapporten Inclusie vormen de basis van waaruit wij een Inclusie agenda gaan opstellen, met accenten op eenzaamheid en armoede.
- Faciliteren van ontmoeting. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een inclusievere samenleving en ontmoeting tussen en door inwoners.
- Proactief en preventief. We gaan proactief in gesprek met onze partners en inwoners over bestaande activiteiten en voorzieningen over trends en ontwikkelingen binnen het sociale domein. We stimuleren hen waar mogelijk initiatief te nemen om het aanbod af te stemmen op nieuwe (kwetsbare) doelgroepen, waarbij bestaande faciliteiten beter worden benut en waar nodig nieuwe activiteiten en voorzieningen worden toegevoegd.

Actuele ontwikkelingen

Toegang tot zorg en ondersteuning

Toegang tot zorg en ondersteuning is van onschatbare waarde. Iedereen moet toegang hebben tot goede zorg, hulp en ondersteuning. Dat is belangrijk voor een gezonde en sterke samenleving. Maar de druk op zorg en ondersteuning staat in Nederland al geruime tijd onder druk: er zijn meer inwoners die hulp nodig hebben, terwijl er te weinig beschikbare professionals zijn. Zonder ingrijpen dreigen zorg, hulp en ondersteuning vast te lopen en kan het voorzieningenniveau, dicht bij de inwoners, afnemen.

Landelijke ontwikkelingen

Op landelijk niveau zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om de zorg toekomstbestendig te maken:

- Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) richten zich op het versterken van preventie en samenwerking in de zorg.
- Op 3 juli 2025 is dit verder uitgewerkt in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Dit akkoord wil zorg en ondersteuning voor iedereen toegankelijk houden door nauwe samenwerking tussen het medisch en sociaal domein.
- Er wordt ingezet op de beweging van zorg naar gezondheid en een gezond, actief leven voor iedereen. Gemeenten spelen hierin een sleutelrol.
- Ook de hervormingsagenda Jeugd sluit hierbij aan. Deze agenda benadrukt het versterken van de sociale basis, om zware jeugdzorg te voorkomen en ondersteuning bereikbaar te houden.

Regionale ontwikkelingen

In het vastgestelde regiobeeld Twente zien we een aantal belangrijke trends, namelijk:

- Sterke vergrijzing.
- Hoog percentage inwoners met overgewicht en overmatig alcoholgebruik, boven het landelijk gemiddelde, met een verwachte verdere stijging de komende jaren.
- Toenemend personeelstekort in de sector zorg en welzijn in de regio en met name op zorg en ondersteuning.
- Meer inwoners hebben moeite met rondkomen.
- De mentale gezondheid staat onder druk, vooral bij jongvolwassenen.

Het regioplan Twente, mede opgesteld door Twentse Koers, speelt hierop in door te investeren in preventie en het versterken van de sociale basis.

Lokale aanpak 2026

Ook lokaal wordt binnen het programma Gezondheid volop ingezet op preventie en het versterken van de sociale basis. We willen deze beweging doorzetten om een kansrijke omgeving te creëren om in te leven.

- Sociaal en maatschappelijk werk: In 2026 willen we de sociale basis en de lokale toegang tot zorg en ondersteuning versterken. Hier ligt een grote uitdaging mede door de nieuwe inrichting van het welzijnswerk en de dorpsondersteuners. We willen de sociale basis per gebied zo inrichten dat deze aansluit bij de vraag en inspeelt op trends en ontwikkelingen, zoals beschreven in de hervormingsagenda en in onze nota's over gezondheid, sport en bewegen.
- Ketenaanpak: gemeenten moeten volgens het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) een ketenaanpak realiseren om gezondheid en preventie structureel te versterken. Dit betekent dat zorg, welzijn, sport, onderwijs en andere partners sámen werken aan één integrale aanpak. Het doel is gezondheidsproblemen eerder te signaleren en te voorkomen, in plaats van achteraf te behandelen. Door de hele keten – van preventie tot zorg – te verbinden, blijft de zorg toegankelijk, betaalbaar en dichtbij inwoners. Zo wordt ingezet op een gezonder en veerkrachtiger Nederland. Een aantal onderdelen zoals valpreventie, Kind en Volwassenen naar Gezond Gewicht, Welzijn op recept en Kansrijke Start zijn verplicht. In 2026 gaan we deze onderdelen verder uitrollen.
- Mentale Gezondheid: uit meerdere gezondheidsonderzoeken blijkt een toename van mentale gezondheidsproblematiek. Ook van partners horen we een toenemende zorg op dit thema. In 2026 gaan we samen met partners de situatie in de gemeente Tubbergen in beeld brengen om te komen tot passende vervolgstappen.
- Gezonde leefomgeving: De omgeving waarin inwoners opgroeien, wonen en werken is bepalend voor hun gezondheid. In 2026 willen we – in lijn met de gezondheidsnota – inzetten op het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving. Een gezonde leefomgeving is schoon, veilig, groen en sociaal. Dit betekent:

- Minder overlast en gezondheidsrisico's. Denk hierbij aan verminderen van hittestress en schone luchtkwaliteit.
- Meer plekken om elkaar te ontmoeten.
- Ruimte voor groen en natuur om te sporten, spelen en ontspannen.
- Sterke sociale leefomgeving, hierbij gaat het om de onderlinge relaties, sociale samenhang en het gevoel van veiligheid en betrokkenheid in een buurt of dorp. Een sterke sociale omgeving draagt bij aan mentale gezondheid, vermindert eenzaamheid en vergroot de veerkracht van inwoners

Door hierin te investeren, zorgen we voor gezondere inwoners, lagere kosten , een sterkere gemeenschap en prettige omgeving om in te wonen, werken en recreëren.

Versterken Sociale basis.

Sociaal-maatschappelijk werk/ dorpsondersteuner: het doel is om de ondersteuning voor onze inwoners gebiedsgericht in te richten, dichtbij de inwoners zodat vroegsignalering en het versterken van de sociale basis beter kan plaatsvinden. Dit heeft geleid tot een verschuiving van middelen. De subsidie aan de welzijnsstichting wordt gefaseerd over meerdere jaren verminderd met in totaal €300.000. Deze wordt ingezet voor de structurele bekostiging van de dorpsondersteuners. Uit de analyse ondersteuningsnetwerk blijkt dat op dit moment een overlap aan taken bestaat tussen de dorpsondersteuner en de welzijnsstichting. We zijn met de welzijnsstichting en de dorpsondersteuners in gesprek om elke functie in zijn kracht te zetten en te komen tot een optimale ondersteuning aan onze inwoners. Ook zijn we met de welzijnsstichting in gesprek over de afbouw en de mogelijk effecten die dit met zich meebrengt.

Aandachtspunt: De manier waarop de huidige sociale basis (voorliggende voorzieningen en ondersteuningsnetwerk) is ingericht zien we een aantal aandachtspunten:

- De buurtsportcoaches zijn voorzien van incidentele middelen (rijksmiddelen en gemeentemiddelen) tot en met 2026. Momenteel zijn er geen structurele middelen beschikbaar voor het structureel verankeren van deze ondersteuning. De buurtsportcoaches hebben een belangrijke rol bij het in beweging brengen van inwoners en in het versterken van de sociale basis. Dit vooral door het ondersteunen van het verenigingsleven en sportaanbod aan te laten sluiten op de behoefte van de inwoners. Zij doen een groot deel van het werk om de plannen uit de sportnota en de gezondheidsnota uit te voeren. Zonder vast budget (structurele middelen) kunnen de doelen uit deze twee nota's niet worden gehaald.
- OKO: Opgroeien in een Kansrijke Omgeving loopt als project tot eind 2026. De beweging die we hier mee willen inzetten, naar een gezonde leefomgeving voor onze jeugd, krijgt steeds meer vorm. Ook in 2026 gaan we hier mee verder. De incidentele financiering is wel een aandachtspunt voor 2026 en verder.

- In de Wmo bieden we nu vooral maatwerk. Er zijn kansen om meer algemene voorzieningen te realiseren, zodat minder inwoners maatwerk nodig hebben. Het anders inrichten van het leerlingenvervoer is daar een voorbeeld van. Wij zien nog meer mogelijkheden om de verschuiving van maatwerk naar voorliggend mogelijk te maken. Gezien de wachtlijsten en de toenemende kosten is dit ook noodzakelijk. In 2026 zijn er incidentele middelen om lokaal onderzoek te doen naar deze verschuiving. Er zijn vooralsnog geen middelen om de uitkomsten te implementeren.
- Inwoners, verenigingen en organisaties willen helpen en steken de handen uit de mouwen en willen een bijdrage leveren aan het versterken van de sociale basis. Dit kunnen ze niet alleen. Subsidies zijn nodig om partijen te stimuleren en daarmee voorzieningen zoals bijv. dorpsruiskamers mogelijk te maken. Vanuit het leefbaarheidsfonds worden veelbelovende initiatieven ontplooid. In 2026 gaan we hier mee verder. We blijven monitoren of de middelen ook in 2026 toereikend zijn. Daarnaast valt op dat initiatieven door gebrek aan structurele middelen niet verankerd kunnen worden. Om succesvolle initiatieven, die bijdragen aan nieuwe/vervangende vormen van zorg en ondersteuning, in de kernen te kunnen continueren zijn structurele middelen nodig. Ondanks de actualisatie van het subsidiebeleid vraagt het versterken van de sociale basis om meer investering in het voorliggende veld dan via de actualisatie tot nu toe is gerealiseerd.

Bovenstaande aandachtspunten vragen om structurele middelen om de sociale basis sterker te maken, te borgen en daarmee te behouden voor de toekomst. Zo blijven zorg en ondersteuning betaalbaar en bereikbaar en kunnen inwoners zo lang mogelijk zelfstandig en gezond leven in een fijne en gezonde omgeving.

Programma Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

Inleiding

We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen. We nodigen inwoners vooral uit om mee te doen. Vanuit het uitgangspunt van een participatieve lokale democratie zetten we in op passende en vernieuwende manieren van samenwerking en besluitvorming. Daarbij past een proactieve gemeentelijke informatievoorziening naar onze inwoners.

Actielijn 1 Samenlevingsgerichte bestuursstijl

Actielijn 1

We willen onze opgaven samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aanpakken. Dit doen we door onze inwoners centraal te stellen bij alles wat we doen. We hanteren een meedenkende houding en leveren maatwerk. Bij iedere vraag of nieuwe uitdaging denken we na hoe we onze inwoners betrekken bij het bouwen aan de gemeente Tubbergen. Dit doen we vanuit open en betrokken insteek. En we zijn realistisch en duidelijk. Daar waar het kan, werken we samen en daar waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft, nemen we deze. We hanteren hierbij het motto: 'Ja, mits...' We gaan in ons werk uit van de zelfredzaamheid, de professionaliteit en de kracht van onze eigen inwoners. We zijn als gemeente proactief. Opgaven zelf oppakken, met de blik op de toekomst. Samen werken aan een leefbaar, gezond, duurzaam en toekomstbestendig Tubbergen waar het goed vertoeven is.

Dit doen we door de komende vier jaar verder in te zetten op samenlevingsgericht werken. Telkens vanuit maatwerk en de juiste balans. De gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de organisatie Noaberkracht staan hierbij midden in de samenleving. We willen initiatieven uit onze kernen faciliteren en investeren waar nodig. De huidige aanpak met het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen en MijnDorp2030 gaan we herijken. Het opdrachtgeverschap ligt hiervoor bij de voltallige gemeenteraad. Indien nodig willen we inwoners breed in de samenleving betrekken bij grote keuzes die de samenleving raken.

Kernagenda's

In de kernagenda's zijn per kern de ambities en vraagstukken terug te vinden waar we als gemeente en inwoners gezamenlijk aan werken. De inhoud van deze kernagenda's is terug te vinden in de begrotingsapp: [Kernagenda's](#). Afhankelijk van de uitkomsten van de herijking van het Maatschappelijk Akkoord en het proces MijnDorp2030 worden de kernagenda's in de komende periode aangepast.

Participatiebeleid

Participatie is niet meer weg te denken in onze manier van werken. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor participatie. Er is een wetsvoorstel in de maak: 'Versterking participatie op decentraal niveau'. Deze wet heeft als doel dat voor zowel de inwoners als voor gemeenten duidelijk is (1) binnen welke kaders inwoners in het beleidsproces participeren en (2) op welke wijze zij in een verschillende fase van het beleidsproces betrokken worden. In een participatieverordening maakt elke gemeenteraad deze zaken expliciet voor zijn gemeente. Het voorstel verplicht tot een uitbreiding/verbreding van de in de Gemeentewet (artikel 150) voorgeschreven inspraakverordening naar een participatieverordening. Het belang van participatie wordt groter door maatschappelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, de Regionale Energie Strategie (RES) en uitdagingen in het sociaal domein. Gemeenten hebben in principe vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Het is dan ook eerst van belang dat we als gemeenten bepalen hoe we participatie verder vorm willen geven. Daarvoor stellen we participatiebeleid op. Vervolgens kunnen we de stap zetten naar juridische formuleringen in een participatieverordening.

Samenlevingsgericht werken - Organisatieontwikkeling

Zorgvuldige communicatie, en meer contact met onze inwoners en partners om samenlevingsgericht te kunnen werken, vraagt naast tijd van ambtenaren, ook vaardigheden. Daarin willen we investeren. We investeren in structurele ambtelijke capaciteit om het samenlevingsgericht werken te borgen en van nieuwe impulsen te voorzien.

Ons doel

In de gemeente Tubbergen werken we samenlevingsgericht. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen.

Hoe leveren we een bijdrage aan samenlevingsgerichte bestuursstijl

- MijnDorp 2030/ 2040. Vanuit het proces MijnDorp 2030/2040 zetten we meer in op participatie vanuit de kernen zelf en we stimuleren onze inwoners om mee te denken. We bieden ondersteuning om processen en projecten op gang te helpen of verder te brengen. We bezoeken al onze kernen als college en zijn vanuit de functie van "kernwethouder" zichtbaar en aanspreekbaar.
- Opstellen en uitvoeren participatiebeleid. Gemeenten hebben in principe vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Het is dan ook eerst van belang dat we als gemeenten bepalen hoe we participatie verder vorm willen geven. Daarvoor stellen we participatiebeleid op. Vervolgens kunnen we de stap zetten naar juridische formuleringen in een participatieverordening. Vanuit het participatiebeleid verkennen we ook in hoeverre het uitdaagrecht kan worden ingevoerd. Dit biedt mogelijkheden voor inwoners om gemeentelijke taken over te nemen wanneer zij van mening zijn het zelf slimmer, beter, goedkoper of anders te doen. Ook verkennen we de mogelijkheden van een online participatietool om de samenwerking met onze inwoners te versterken.

- Samenlevingsgericht werken - organisatieontwikkeling. Verschillende interne programma's, zoals direct duidelijk, mediation & klachtbemiddeling en methodische werken dragen bij aan de borging van het samenlevingsgericht werken bij de ambtenaren. Structurele inzet van buurtmannen en buurtvrouwen, adviseurs samenlevingsgericht werken en het meer inzetten van communicatieadvies zorgen voor een stevige toekomstbestendige basis.

Actuele ontwikkelingen

Herijking uitgangspunten MAT/MijnDorp 2030 / 2040

Op 16 juli 2024 heeft de gemeenteraad kennis genomen van het resultaat van de herijking van het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen (MAT). Het college heeft van de raad de opdracht gekregen om het toetsingskader nader te concretiseren, de regels voor toekenning van het procesgeld op te stellen, de globale werkwijze voor maatschappelijke initiatieven verder uit te werken en met een aanpak te komen voor het voeren van gesprekken met de samenleving. Op 7 januari 2025 heeft het college hieraan uitvoering gegeven. Daarna is de gemeenteraad in de periode februari – april 2025 in gesprek gegaan met de samenleving. De opbrengsten vanuit deze gesprekken zijn meegenomen en op 8 juli 2025 heeft de gemeenteraad de definitieve documenten vastgesteld, kennis genomen van de 'Subsidieregeling Procesgeld Maatschappelijke Initiatieven gemeente Tubbergen 2025' en is de naam van het proces MijnDorp2030 gewijzigd in MijnDorp2040.

De samenleving alsook de interne organisatie Noaberkracht zijn over de nieuwe werkwijze geïnformeerd. Vervolgstep is de organisatorische inpassing van de werkwijze. Hier wordt het komende half jaar uitvoering aan gegeven.

Samenlevingsgericht Werken

In 2026 werken we aan het doel dat Samenlevingsgericht werken nog steviger wordt ingebed in het werk van alledag. Samenlevingsgericht werken vraagt naast tijd van alle medewerkers, ook vaardigheden. Bijvoorbeeld ten aanzien van democratische vernieuwing, participatie, communicatie en polarisatie.

We werken aan deze doelen door:

Ondersteuning buur(t)mannen en -vrouwen: De werkwijze met buur(t)mannen en -vrouwen wordt voortgezet en verder verstevigd. In afstemming met de buur(t)mannen en -vrouwen hebben we meer ingezet op het leren van elkaar over de rol en plek die een buur(t)man en -vrouw inneemt binnen de organisatie en in de kernen, maar ook buiten de organisatie in het netwerk op het gebied van leefbare kernen. Dit doen we in een tweewekelijks werkoverleg voor alle buur(t)mannen en -vrouwen onder begeleiding van de procesbegeleiders MijnDorp2040/MijnDinkelland2040. De doorontwikkeling van de rol van buur(t)man/vrouw wordt meegenomen in het vervolgtraject waarin gewerkt wordt aan de uitwerking van de structuur van de interne organisatie en gebiedsgericht werken.

Eind 2025 wordt een rapport opgeleverd om per deelgebied tot een integrale agendering te komen. In 2026 kijken we hoe we dit in de organisatie kunnen implementeren en of dit nog gevolgen heeft voor de manier waarop we samenlevingsgericht werken in de organisatie hebben ingericht.

Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

Actielijn 2

Met Noaberkracht hebben we een sterke en krachtige organisatie staan. We zien het als onze verantwoordelijkheid om de kracht en sterkte van Noaberkracht ook voor de toekomst te verzekeren. Dat betekent ook dat we vernieuwend en creatief opereren op een veranderende arbeidsmarkt. Maatschappelijke opgaven worden groter en complexer. Ze vragen door de tijd heen om andere antwoorden, aanpakken en resultaten. Wij willen dan ook dat Noaberkracht voor onze inwoners de komende jaren op elk moment een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening biedt. Daarmee is onze ambitie om de inwoners van Tubbergen nu en in de toekomst passende antwoorden te (blijven) geven op bestaande en nieuwe maatschappelijke vraagstukken.

Ons doel

Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.

Hoe leveren we een bijdrage aan een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

- We zetten in op het samen met de gemeente Dinkelland versterken van de ambtelijk (strategische) capaciteit van Noaberkracht.
- We zetten in op het samen met de gemeente Dinkelland doorontwikkelen van de Noaberkracht organisatie, langs verschillende actielijnen.

Actuele ontwikkelingen

In de begroting 2026 van Noaberkracht zijn de volgende (actuele) ontwikkelingen beschreven

Arbeidsmarktontwikkeling

Ook in 2025 blijft de arbeidsmarkt in Twente onder druk staan. De werkgelegenheidsgroei in 2024 was redelijk stabiel, maar de vraag naar arbeidskrachten blijft groter dan het aanbod. Veel vacatures blijven langer onvervuld dan wenselijk, omdat werkzoekenden vaak niet de juiste ervaring of vaardigheden hebben die bedrijven zoeken, of dat werknemers ruime keuze hebben aan werkgevers. Daarnaast zorgt de vergrijzing voor een extra uitdaging, aangezien veel oudere werknemers de arbeidsmarkt verlaten en een kennishiaat achterlaten voor de jongere generatie(s). Ondanks de tekorten zetten lokale overheden - en daarmee Noaberkracht ook - steeds meer in op nieuwe technologieën zoals kunstmatige intelligentie (AI), digitalisering en robotisering (RPA), om de werkdruk te verlichten en de productiviteit te verhogen. Flexibele werkvormen, zoals het beter afstemmen van werktijden en contracten, worden steeds gebruikelijker, net als het bevorderen van duurzame inzetbaarheid en meer interne mobiliteit.

Noaberkracht speelt hier met het programma organisatieontwikkeling op in maar ook door onder andere inzet op vitaliteit en persoonlijke ontwikkeling via de Noaberkracht academie; om op die manier mensen aan zich te binden en te laten ontwikkelen. Gemeenteamttenaren zijn betrokken, bevlogen en trots, vooral over hun baan, het team en de organisatie. Dat is vooral af te leiden aan het hoge percentage dat lang werkzaam is voor de organisatie en een stabiele balans tussen instroom en uitstromende medewerkers. Met een laag verzuim (4.6%) doet Noaberkracht het goed als aantrekkelijke werkgever.

Migratieketen

Door grootschalige vluchtelingenstromen wordt helder dat de inrichting van de Nederlandse infrastructuur voor vluchtelingen ontoereikend is. Gemeenten krijgen van het rijk een forse opgave in de hernieuwd vorm te geven migratieketen die landelijke, regionale en lokale kaders kent. Dit gaat een opgave van betekenis zijn voor zowel de gemeente Dinkelland als Tubbergen en daarmee voor Noaberkracht. In de begroting 2026 is rekening gehouden met (een deel) personele inzet en dat deze inzet volledig wordt vergoed door het Rijk.

Artificial Intelligence (AI), kunstmatige intelligentie

Artificial Intelligence (AI) verwijst naar systemen die taken kunnen uitvoeren die normaal menselijke intelligentie vragen, zoals het analyseren van gegevens en het ondersteunen van beslissingen. De mogelijkheden van AI nemen snel toe. In 2025 zijn hiervoor nieuwe richtlijnen vastgesteld vanuit het Rijk, onder meer in de overheidsbrede visie op generatieve AI en binnen het landelijke Gemeentelijk Model Architectuur kader voor gemeenten.

Voor onze beide gemeenten geldt dat we de kansen van AI beter willen benutten, bijvoorbeeld voor betere dienstverlening en informatiebeheer. Tegelijkertijd realiseren we ons dat AI ook risico's met zich meebrengt. Juist omdat inwoners moeten kunnen vertrouwen op een betrouwbare overheid, blijven we voorzichtig in de toepassing van nieuwe technologie. Veiligheid, privacy, uitlegbaarheid en herleidbaarheid vormen daarbij voor ons harde voorwaarden. Dit betekent dat inwoners en belanghebbenden moeten kunnen begrijpen hoe besluiten tot stand komen en dat duidelijk moet zijn welke gegevens en stappen aan een uitkomst ten grondslag liggen.

We volgen de ontwikkelingen rondom AI actief, maar kiezen er bewust voor om niet voorop te lopen. Gemeenten hebben immers een beschermende en zorgvuldige rol richting haar inwoners en belanghebbenden. Wanneer nieuwe toepassingen aansluiten bij deze uitgangspunten en bijdragen aan transparantie en rechtvaardigheid, biedt AI zeker kansen. In alle gevallen blijft de menselijke maat vooropstaan.

Toenemende compliance bedrijfsvoering

Het takenpakket van gemeenten groeit, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en het sociale domein en door veranderende wet- en regelgeving. Dat gaat gepaard met een toename van verantwoordelijkheden, zoals het transparant omgaan met gegevens en het afleggen van verantwoording over de financiën richting de inwoners. Door het groeiende toezicht op gemeenten, wordt het borgen van compliance steeds belangrijker en maakt het in toenemende mate onderdeel uit van de werkzaamheden binnen de gemeente. Voorbeelden van nieuwe wet- en regelgeving, die de afgelopen jaren van toepassing is geworden voor gemeenten of dat op korte termijnen worden, zijn:

- Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) inclusief ENSIA-verantwoording
- NIS2-richtlijn
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Wet versterking decentrale rekenkamers (inclusief invoering rechtmatigheidsverantwoording)

- Wet Open Overheid
- Audit Wet politiegegevens (Wpg-audit)
- SISA-verantwoording met een toename van het aantal specifieke uitkeringen vanuit het Rijk
- Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur

Bovenlokale samenwerking

De verkenning naar de samenwerking met Oldenzaal heeft uitgewezen dat ambtelijke samenwerking kansen biedt. Er wordt een gemeenschappelijke urgentie ervaren op de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven. Daarom wordt gekozen voor een opgavegerichte samenwerking, waarbij het belang van Noordoost Twente (NOT) als eenheid wordt benadrukt. De gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Tubbergen kiezen ervoor om voor de lokaal uit te voeren opgaven te investeren in de doorontwikkeling en toekomstbestendigheid van de eigen ambtelijke organisatie. Parallel hieraan wordt onderzocht of, en hoe, er een toekomstbestendige informatievoorziening bewerkstelligd kan worden in gezamenlijkheid met andere Twentse gemeenten. Na afronding van het onderzoek kan worden gekeken wat de toegevoegde waarde van een uitbreiding, intensivering of formalisering van de samenwerking op dat moment is.

Actielijn 3 Financieel gezond blijven

Actielijn 3

Financieel gezond blijven betekent dat ons uitgangspunt is dat we begrotingen maken die structureel in evenwicht zijn en ervoor zorgen dat de financiële middelen worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn: de goede dingen doen voor onze samenleving. We zetten in op de realisatie van ambities, maar houden ook balans door voorzieningen en afgesproken reserves te borgen. Daarbij sturen we op een efficiënte en effectieve P&C-cyclus en een transparante en goed controleerbare financiële gemeentelijke huishouding. De belastingen indexeren we overeenkomstig de bestendige beleidslijn jaarlijks met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS.

Ons doel

Een structureel en materieel sluitende (meerjaren)begroting waarbij we de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk willen houden.

Hoe leveren we een bijdrage aan financieel gezond blijven

We gaan op een realistische en behoedzame manier om met de beschikbare middelen wat betekent dat:

- We structurele uitgaven dekken met structurele inkomsten.,
- We (mogelijke) verliezen en tegenvallers signaleren en verwerken in onze (meerjaren)begroting zodra deze zich aandienen en dat we winsten en meevallers pas verwerken als deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd.
- We indexeren de ozb-tarieven jaarlijks met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS zodat er een meeropbrengst ontstaat conform dit indexcijfer.

- Voor de tarieven op het gebied van afval en riool gaan we uit van 100% kostendekkendheid.

Actuele ontwikkelingen

Door de extra (incidentele) middelen die het rijk beschikbaar heeft gesteld in de voorjaarsnota 2025 is het zogenaamde "ravijnjaar" bij gemeenten verschoven van 2026 naar 2028. We blijven samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aandacht vragen voor een rechtvaardige financiering van ons takenpakket. Wellicht ontstaan na de verkiezingen van oktober 2025 en de formatie van een nieuwe kabinet nieuwe kansen. Aan de andere kant zit hier voor gemeenten ook het grootste risico. We blijven namelijk voor het overgrote deel van onze inkomsten afhankelijk van de vergoedingen (met name de algemene uitkering) van het Rijk.

Basisbegroting

Inleiding op de basisbegroting

Vanuit wettelijk voorschrift presenteren wij, naast onze programma's, de begroting en jaarrekening naar taakveld. Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:

- Portefeuillehouder(s)
- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
- Vastgestelde beleidsnota's: voor een actueel totaalbeeld van de vastgestelde beleidsnota's en verordeningen verwijzen we u naar: [Overheid.nl](https://www.overheid.nl)
- Kengetallen: relevante kengetallen per programma.
- Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
- Beleidsindicatoren: de wettelijk verplichte indicatoren volgens het BBV.
- Begroting - overzicht baten en lasten: weergave van de baten en lasten per taakveld.
- Nieuw beleid uit het coalitieakkoord: nieuw beleid en/of in- en extensivering van bestaand beleid dat voortkomt uit het coalitieakkoord.
- Meerjarig financieel beeld - terugkijken
- Meerjarig financieel beeld - vooruitkijken

Programma Bestuur & middelen

Portefeuillehouders

Burgemeester Postma & Wethouder Niens

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. In de gemeenteraad zitten negentien inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: CDA zes zetels, Gemeentebelangen/VVD vijf zetels, Keerpunt 22 vier zetels, Lokaal Sterk drie zetels en PvdA één zetel.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Tubbergen doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Dinkelland. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost-Twente en met de gemeente Dinkelland voortzetten.

Kengetallen

Binnen het programma Bestuur en middelen maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal inwoners: 21.507
- Gemiddelde leeftijd: 43,5 jaar
- Aantal huishoudens: 8.405
- Aandeel alleenwonenden: 26,6%

Actuele ontwikkelingen

Verkiezingen

De verkiezingen van oktober 2025 (Tweede Kamer) en de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 zijn wellicht de belangrijkste actuele ontwikkelingen voor de Nederlandse gemeenten. De uitkomsten van beide verkiezingen gaan ongetwijfeld gevolgen hebben voor onze gemeente. Op dit moment valt echter niet in te schatten welke.

Prijsindexatie / Inflatie

We houden in de (meerjaren)begroting rekening met een jaarlijkse stijging van de lonen de prijzen. Dit doen we door stelposten op te nemen in afwachting van de werkelijke stijgingen van zowel de lonen als de prijzen. Gezien de omvang van de stijging van de lonen en de prijzen is en blijft het afwachten of gemeenten hiervoor in voldoende mate worden gecompenseerd.

(Krapte op de) Arbeidsmarkt

Daarnaast merken we momenteel dat niet altijd alle projecten tijdig volgens planning kunnen worden uitgevoerd vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, en worden we geconfronteerd met soms extreme lange levertijden van materialen e.d. Ook dit speelt door onze hele begroting heen variërend van het invullen van vacatures en het inhuren van personeel tot aan de lange levertijden van materialen e.d.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	Realisatie 2024	2025	2026
Formatie (fte per 1.000 inwoners)*1	8,51	10,09	10,33
Bezetting (aantal medewerkers per 1.000 inwoners)	10,03	9,61	9,69
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	933	898	965
* Externe inhuur (kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)*2	14,2	5,76	4,05
Overhead (percentage van de totale kosten)	10,0	13,7	12,5

Bron: eigen informatie

Begroting 2026: overzicht baten en lasten

Programma Bestuur en middelen * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur	1.943	0	-1.943
<i>o.a. raad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, griffie, kernraden, internationale contacten</i>			
Beheer overige gebouwen en gronden	376	228	-148
<i>o.a. gemeentehuis Tubbergen</i>			
Overhead	8.762	0	-8.762
<i>Organisatieondersteuning, financieel beheer, tractie en Noaberkracht</i>			
Treasury	-346	749	1.095
<i>Financiering en dividend</i>			
OZB-woningen	248	3.676	3.428
<i>Ozb woningen eigenaren</i>			
OZB niet-woningen	140	2.634	2.494
<i>Ozb niet woningen eigenaren en ozb niet-woningen gebruikers</i>			
Belastingen overig	44	52	8
<i>Reclamebelasting en baatbelasting</i>			
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	40.655	40.655
<i>Algemene uitkering uit het gemeentefonds</i>			
Overige baten en lasten	394	0	-394
<i>Algemene lasten en baten, onvoorziene uitgaven</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	11.562	47.994	36.432
Mutaties reserves	455	169	-286
Mutaties reserves	455	169	-286
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	12.016	48.163	36.146

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Bestuur en middelen	33.994	34.768	36.146

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Bestuur en middelen	36.146	35.737	34.904	35.136

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Portefeuillehouder

Burgemeester Postma

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip dat wenselijk is voor de inwoner.

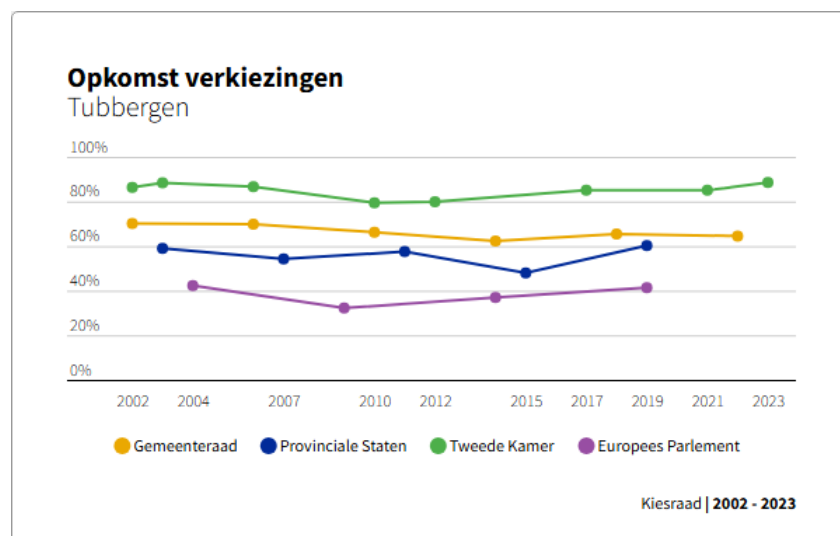
We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal beschikbaar zijn. Daarnaast wordt het persoonlijk contact uiteraard geborgd. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners, zoals: de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Kengetallen

Binnen het programma Dienstverlening & burgerzaken maken we gebruik van het volgende kengetal:

Opkomst verkiezingen (%)

Actuele ontwikkelingen

Verkiezingen

De verkiezingen van oktober 2025 (Tweede Kamer) en de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 zijn wellicht de belangrijkste actuele ontwikkelingen voor de Nederlandse gemeenten. De uitkomsten van beide verkiezingen gaan ongetwijfeld gevolgen hebben voor onze gemeente. Op dit moment valt echter niet in te schatten welke.

Beleidsindicatoren dienstverlening en burgerzaken

Het programma Dienstverlening & burgerzaken kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Dienstverlening en burgerzaken * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Burgerzaken	736	248	-488
<i>o.a. (digitale) communicatie met bedrijven en inwoners, burgerlijke stand, basisregistratie personen, reisdocumenten, straatnaamgeving, huisnummering en kadastrale informatie</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	736	248	-488
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	736	248	-488

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

<i>Bedragen x €1.000</i>	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Dienstverlening & Burgerzaken	-292	-387	-488

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

<i>Bedragen x €1.000</i>	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Dienstverlening & Burgerzaken	-488	-489	-490	-495

Programma Veiligheid

Portefeuillehouder

Burgemeester Postma

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

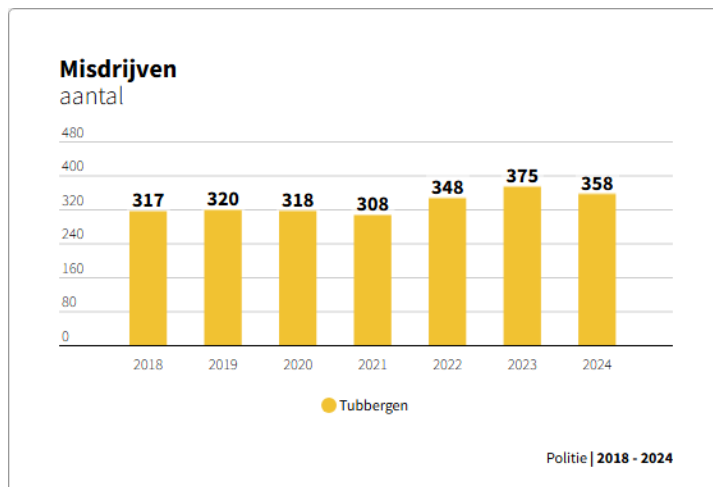
Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

We willen een veilige en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. We willen oplossingsgericht denken en meebewegen bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

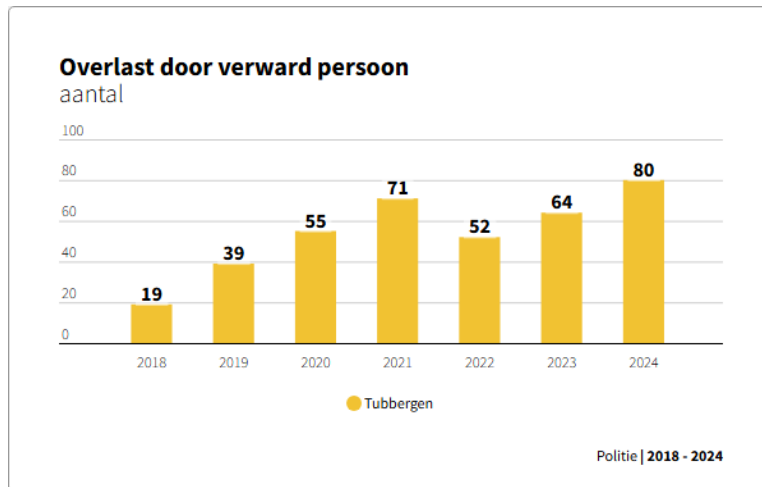
Kengetallen

Binnen het programma Veiligheid maken we gebruik van de volgende kengetallen:

Aantal misdrijven per jaar (Politie: 2018-2024):

Aantal incidenten met verwarde personen (Politie: 2018-2024):

Toelichting: Het aantal registraties is gebaseerd op de registraties die in de politiesystemen zijn vastgelegd. Indien een eenheid meer incidenten registreert, betekent dit niet automatisch dat het fenomeen in de betreffende eenheid ernstiger is, maar het kan te maken hebben met de registratiewijze (of registratiediscipline) binnen deze eenheid. De getoonde aantallen over voorgaande jaren kunnen mogelijk afwijken van eerdere gepresenteerde aantallen vanwege een na-ijleffect. Registraties kunnen namelijk op basis van nieuwe inzichten op een later moment worden aangepast. Vanaf 2019 wordt er op een andere manier geregistreerd, waardoor het lijkt alsof het aantal incidenten met verwarde personen enorm is toegenomen. Het aantal registraties is niet gelijk aan het aantal unieke personen en over de rol van corona in relatie tot de cijfers is verder niets te zeggen.

Actuele ontwikkelingen

Aanpak ondermijning

Gemeenten zijn niet meer weg te denken in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Een belangrijke voorwaarde in deze aanpak is dat gemeenten weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf. Hierbij is van belang dat de interne organisatie op orde is en gemeenten hun bestuurlijke instrumenten waar mogelijk kunnen inzetten tegen vormen van ondermijning. Om inzicht te krijgen in de weerbaarheid van een gemeente heeft de gemeente Tubbergen deel genomen aan een weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC-ON). De aanbevelingen uit deze scan krijgen in 2026 vervolg door het organiseren van trainingen en bijeenkomsten voor medewerkers om het (her-)kennen van signalen van ondermijning te vergroten. Nieuwe medewerkers krijgen een leermodule aangeboden die bijdraagt aan blijvende bewustwording over ondermijning, in het bijzonder het herkennen van signalen van ondermijning. Ook zetten we acties uit voor het vergroten van de bewustwording van onze inwoners op dit thema.

Integraal Veiligheidsplan 2024-2026

Eind 2024 is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) voor de periode 2024-2026 vastgesteld. Met het IVP geeft de gemeente Tubbergen sturing aan de lokale veiligheid. In vervolg op het IVP wordt een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma veiligheid opgesteld waarin de prioriteiten en de beleidsuitgangspunten uit het IVP concreet worden ingevuld. De beleidsprioriteiten voor de komende periode zijn:

1. . Ondermijning en gedigitaliseerde criminaliteit
2. Maatschappelijke onrust en migratie
3. Zorg en Veiligheid.

Tijdens het schrijven van het IVP 2024-2026 hebben de burgemeesters van de gemeenten Oldenzaal, Losser, Tubbergen en Dinkelland de intentie uitgesproken om na 2026 in gezamenlijkheid een veiligheidsplan op te stellen voor de aanpak van veiligheidsthema's in Noordoost Twente verband. Veiligheidsvraagstukken zijn dynamisch en variëren van gebied tot gebied. Door het IVP op basisteamniveau te ontwikkelen, kunnen middelen effectiever en gericht ingezet worden en pakken we veiligheidsproblemen, zoals bijvoorbeeld de aanpak van ondermijning, jeugdoverlast en -criminaliteit, zorg en veiligheid en digitale criminaliteit meer op maat aan.

Migratie

De aanpak van migratie is een maatschappelijke integrale opgave, waarbij ook veiligheid een belangrijk thema is.

Project Buitengebied

De gemeente Tubbergen scoort hoog op de landelijke veiligheidsmonitor. Maar toch hebben diverse partners aangegeven dat de veiligheid in het buitengebied onder druk staat en er zijn signalen dat ondermijning ook in het buitengebied aanwezig is en structureel van aard is. Om ervoor te zorgen dat de gemeente Tubbergen tot één van de veiligste gemeenten van Nederland blijft behoren, gaan we ook in 2026 aan de slag om gezamenlijk en integraal met onze partners een bijdrage te leveren aan (blijvende) veiligheid in het buitengebied. De acties die hieruit voortvloeien zijn opgenomen in de reguliere werkzaamheden en worden vastgelegd in het uitvoeringsprogramma veiligheid voor de periode 2025-2026. Hiermee eindigt het project.

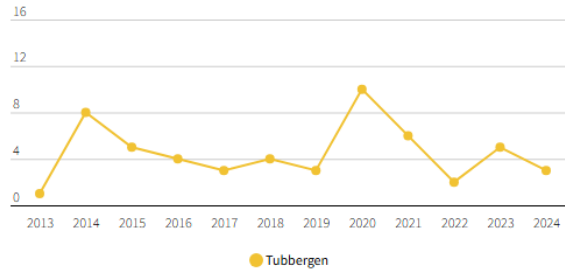
Continuïteit weerbare maatschappij

Ontwikkelingen zoals de toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen en de effecten van netcongestie raken niet alleen de wereld om ons heen, maar worden ook op lokaal niveau voelbaar. Deze complexe uitdagingen vereisen een weerbare samenleving, waarin inwoners in staat zijn om op eigen kracht te handelen, basisvoorzieningen beschikbaar blijven en de continuïteit van het maatschappelijk leven gewaarborgd is. Naast de inwoners moet de interne organisatie van gemeente Tubbergen goed voorbereid zijn en haar taken blijven uitvoeren, ook in tijden van ontwrichting. De komende tijd zal gemeente Tubbergen zich actief inzetten voor het versterken van de continuïteit en weerbaarheid van de inwoners en de interne organisatie in samenwerking met de veiligheidsregio Twente.

Beleidsindicatoren

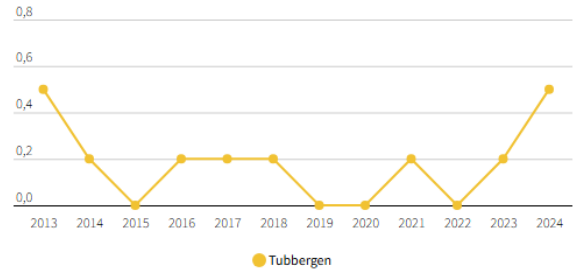
De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

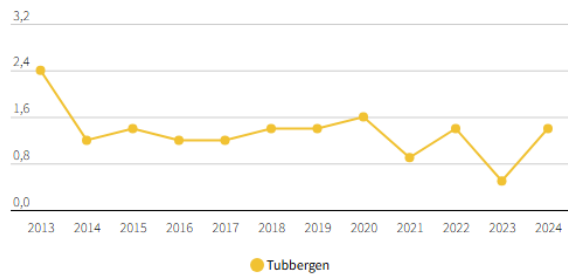
Halt | 2013 - 2024

Winkeldiefstallen
per 1.000 inwoners

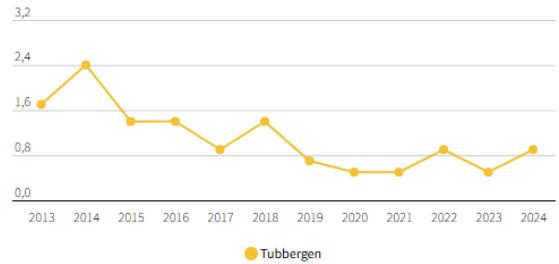
CBS | 2013 - 2024

Geweldsmisdrijven
per 1.000 inwoners

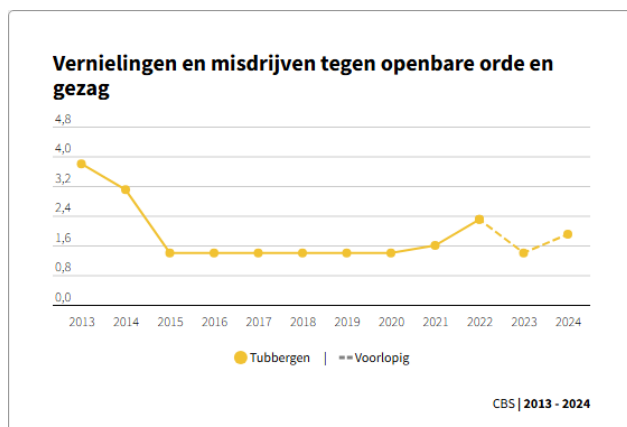

CBS | 2013 - 2024

Diefstallen uit woning
per 1.000 inwoners

CBS | 2013 - 2024

Toelichting verwijzingen Halt: Er is geen aantoonbare reden waardoor het aantal Haltverwijzingen in 2020 is toegenomen. Er zijn naar aanleiding hiervan geen wijzigingen doorgevoerd in beleid. In 2021 zien we dat het aantal Haltverwijzingen weer is afgenomen.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/veiligheid> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Veiligheid * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	1.869	0	-1.869
Openbare orde en veiligheid	2.109	25	-2.084
<i>Toezicht openbare orde, integrale veiligheid en dierenbescherming</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	3.978	25	-3.953
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	3.978	25	-3.953

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Veiligheid	-3.424	-3.677	-3.953

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Veiligheid	-3.953	-3.919	-3.922	-3.932

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Portefeuillehouder

Wethouder Niens

Algemeen

We werken aan een openbare ruimte die bijdraagt aan de leefbaarheid in de kernen. De openbare ruimte heeft veel verschillende functies zoals bereikbaarheid, toegankelijkheid, spelen, ontmoeting, openbaar groen, schaduw, wateropvang, etc. Samen (gemeente en inwoners) hebben we een beeld bij wat we belangrijk vinden om een fijne woon-, werk- en leefomgeving te hebben. De inrichting, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. Een goed ingerichte openbare ruimte zorgt ervoor dat de dorpen in de toekomst aantrekkelijk blijven en draagt bij aan de leefbaarheid in het landelijk gebied. Voor de komende periode zien we vanuit de gemeente vooral uitdagingen op het gebied van het aanpassen van de openbare ruimte aan:

- opgaven vanuit veiligheid, woongenot, gezondheid, duurzaamheid, biodiversiteit en circulaire economie,
- de gevolgen van klimaatverandering,
- veranderende mobiliteit.

Vanuit de taken in de openbare ruimte streven we ernaar om zoveel mogelijk maatschappelijke waarde toe te voegen en daarmee bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven. Een mooi voorbeeld hiervan is het dagelijks groenonderhoud dat mede wordt uitgevoerd met grote inzet en betrokkenheid van medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt.

Belangrijk uitgangspunt in het werk in de Openbare Ruimte is de samenwerking met onze inwoners. Ze kijken en denken mee met plannen of ze komen zelf naar ons met goede ideeën. We kijken dan graag wat mogelijk is. De gemeente werkt dus voor én met de samenleving.

Kengetallen

Binnen het programma Openbare ruimte en mobiliteit maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal kilometer wegen binnen de kom: 93
- Aantal kilometer wegen buiten de kom: 390
- Aantal kilometer riolering: 271
- Aantal lichtpunten: 4.064

Actuele ontwikkelingen

Kunstwerken

In 2025 is het beleidsplan 'Civiele Kunstwerken 2025-2029' door uw Raad vastgesteld. Hierin is het beleid voor het beheer, onderhoud en vervanging van bruggen, tunnels en duikers vastgelegd. De financiële consequenties zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2026. Eén van de eerste stappen in de vertaling van het beleidsplan naar uitvoering is het laten uitvoeren van gespecialiseerde technische herberekeningen voor 7 bruggen. Daarnaast vindt (groot) onderhoud plaats.

Wegen

In 2025 is gestart met het traject om het 'Wegenbeleidsplan' te actualiseren. Deze wordt o.a. gebaseerd op kwaliteitsinspecties die in 2025 worden uitgevoerd. Naast technische aspecten hebben we ook te maken met externe factoren die sterk van invloed zijn op het prijsniveau van de grondstoffen van asfalt en elementen verharding.

In 2026 wordt het beleidsplan aangeboden aan uw Raad. De financiële aspecten worden eveneens inzichtelijk gemaakt.

Water en riolering

In 2024 is het Water- en Rioleringsprogramma Tubbergen 2025 - 2030 (WRP) vastgesteld. Op basis van dit beleidskader werken we aan de gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Om de beleidsdoelen te halen beheren en onderhouden we een groot en fijnmazig systeem van riolering, rioolgemalen, putten en kolken, wadi's, waterbergingen en dergelijke.

Stimuleringsregeling Groene (klimaatadaptieve) maatregelen

Sinds 1 mei 2025 hebben we een regeling voor inwoners, bedrijven en instellingen om subsidie aan te vragen voor groene (klimaatadaptieve) maatregelen. Bijvoorbeeld voor het plaatsen van een regenton of een waterschutting, het afkoppelen van verhard oppervlak, het ontstenen van tuinen of het aanleggen van een groen dak. In totaal is hiervoor € 50.000 ter beschikking. Medio 2026 volgt een eerste evaluatie.

Verkeersveiligheid

De doelstellingen voor het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers, vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan, worden niet gehaald. Omdat de trend zich landelijk voordoet, is landelijk een nieuwe aanpak ontwikkeld, die in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (het SPV2030) is vastgelegd. De nieuwe werkwijze gaat uit van een preventieve aanpak. Door het wegnemen van risico's voor de weggebruikers vinden er minder (ernstige) ongevallen plaats en vallen er minder slachtoffers in het verkeer.

Met deze nieuwe aanpak is in 2025 gestart. Vanuit het jaarplan is er in 2025 gestart met de eerste analyses van wegen en kruispunten waar de nieuwe aanpak toegepast kan worden. Daarbij zijn ook de eerste initiatieven gestart om tot projecten te komen. Om ook in 2026 en 2027 verder te kunnen werken volgens deze werkwijze is er incidenteel budget nodig. Zonder incidenteel budget zijn onvoldoende maatregelen mogelijk en zal het aantal verkeersslachtoffers niet verminderen. In de Perspectiefnota 2026 is € 300.000 opgenomen voor 2025. Bij besteding van dit geld ligt de focus op de Reutummerweg.

Openbare verlichting

Het beleidsplan Openbare verlichting wordt in 2026 geactualiseerd. Een financiële paragraaf wordt toegevoegd waarin de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging inzichtelijk worden gemaakt.

Stroom- en marktkasten

Naar aanleiding van wettelijke veiligheidseisen is in 2025 gestart met onderzoek en keuring van de bestaande voorzieningen en wordt verkend welke maatregelen noodzakelijk zijn om aan de eisen te voldoen. In 2026 starten we met de eerste locatie. De financiële aspecten die hiermee gemoeid zijn komen uit deze verkenning naar voren.

Groen

Binnen het beheer van groenvoorzieningen wordt onderscheid gemaakt in het beheer op basis van beeldkwaliteit (gazons, plantsoenen, hagen etc.) en beheer op basis van frequentie (bomen, houtwallen, bermen, sloten). Voor het beheer op basis van beeldkwaliteit gebruiken we de (beeld)kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW. Maandelijks nemen we een steekproef op basis van schouwen. Hierdoor checken we of de groenvoorzieningen voldoen aan de gestelde beeldkwaliteit. Cultuurbeplanting heeft een eindige levensduur en zal dan door middel van cyclisch vervangen weer op peil worden gebracht. Het beeldkwaliteitsniveau dat door de Raad is vastgesteld is niveau C.

Voor het onderhoud van groenvoorzieningen op basis van frequentie hanteren we een vast stramien van onderhoud o.b.v. beheerplannen. Voor bomen voeren we een wettelijke veiligheidsinspectie uit (boomveiligheidscontroles). Daarbij bepalen we op grond van het risicoprofiel welke inspectiefrequentie nodig is en welke eventuele onderhoudsmaatregelen nodig zijn.

In 2020 is het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) vastgesteld. In dat KOG is onder meer opgenomen dat er meer aandacht komt voor leefbaarheid en biodiversiteit. Bij vervanging zal nadrukkelijker worden gekeken naar de mate van beheerbaarheid van de toegepaste soorten. Inrichtingsplannen worden zoveel mogelijk in samenspraak met buurt opgesteld.

Natuurbescherming binnen de Omgevingswet (voorheen Wet Natuurbescherming / Flora- en Fauna wet)
In 2026 wordt een digitale tool geïmplementeerd welke de medewerkers van de buitendienst helpt goed rekening te houden met beschermde soorten tijdens o.a. maaiwerkzaamheden. Hierdoor wordt het risico op overtreding van regels voor Natuurbescherming binnen de Omgevingswet verminderd.

Speelvoorzieningen

We geven uitvoering aan de Wet Aansprakelijkheid Speelvoorzieningen (WAS) door inspecties en monitoring van de gemeentelijke speelvoorzieningen. Waar nodig worden speelvoorzieningen vervangen. Hierbij kijken we samen met o.a. sociaal domein hoe we voor de buurt waarde kunnen toevoegen. Ook verkennen we wat nodig is aan nieuw speelbeleid. Actuele thema's zijn het medegebruik van wadi's voor spelen en groen, het gebruik van speelaanleidingen, het stimuleren van bewegen voor jong en oud en het meer inclusief inrichten van speelplekken

Beleidsindicatoren

Het programma Openbare ruimte & mobiliteit kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Openbare ruimte en mobiliteit * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Verkeer en vervoer	3.799	384	-3.416
<i>o.a. wegen, openbare verlichting, gladheidsbestrijding, straatreiniging en verkeer</i>			
Parkeren	35	0	-35
<i>Parkeervoorzieningen en parkeervergunningen en -onthefingen</i>			
Openbaar vervoer	5	25	20
<i>Openbaar vervoer en abri's</i>			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.216	9	-1.208
<i>Natuurbeheer en landschapsonderhoud, groenvoorziening, volkstuinen en coördinatie participatie openbare ruimte</i>			
Riolering	2.159	2.635	475
<i>Aanleg en onderhoud rioleringen, rioolaansluitingen op individueel verzoek, rioolheffing</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	7.215	3.052	-4.162
Mutaties reserves	86	572	486
Mutaties reserves	86	572	486
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	7.301	3.624	-3.677

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Openbare ruimte & mobiliteit	-3.985	-3.536	-3.677

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Openbare ruimte & mobiliteit	-3.677	-3.676	-3.701	-3.712

Programma Economie

Portefeuillehouder

Wethouder Bekhuis

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëert de gemeente een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

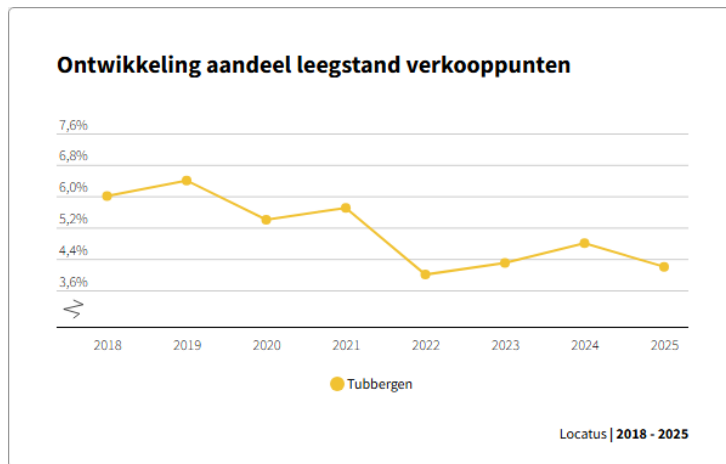
De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) is het eerste aanspreekpunt voor ondernemers en tevens de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven. De bedrijfsconsulent probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfskavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

Kengetallen

Binnen het programma Economie maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal verkooppunten: 264 (Locatus: 2025)

Leegstand winkelvloeroppervlak (Locatus: 2018-2025):

Actuele ontwikkelingen

Bedrijvigheid en buitengebied

Als een bedrijf in het buitengebied een ontwikkeling wenst die niet passend is in de omgeving kan de gemeente daar in specifieke gevallen aan meewerken. Een van de voorwaarden is het voldoen aan een KGO-verplichting (Kwaliteitsimpuls groene omgeving). Het bedrijf is dan verplicht te investeren in natuur, landschap, cultuur, recreatie of maatschappelijke voorziening. Indien er geen concrete plannen voor een KGO-investering zijn kan gekozen worden voor het storten van de financiële verplichting in het KGO fonds. Vanuit het fonds kunnen wij, als beheerder van het fonds, eenmalige subsidies verstrekken t.b.v. KGO-waardige projecten. De aanvragen voor KGO-subsidies worden beoordeeld o.b.v. de gemeentelijke beleidskaders en geldende subsidieregels.

Reclamebelasting

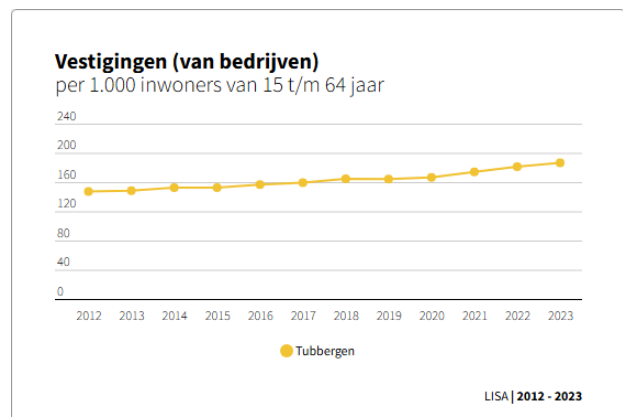
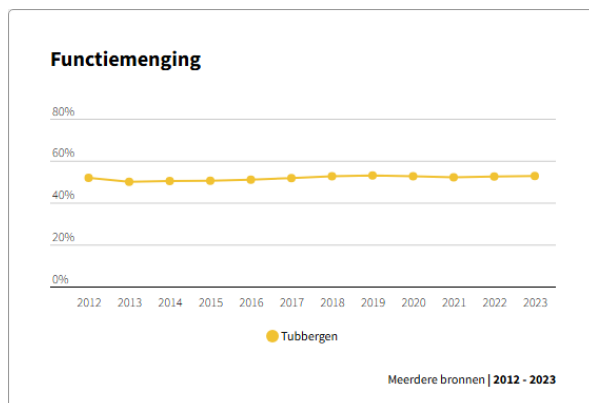
Stichting Ondernemershart Tubbergen (SOHT) is opgericht om financiële continuïteit te borgen voor activiteiten en evenementen die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het koopcentrum Tubbergen. Het doel van SOHT is een levendig en aantrekkelijk koopcentrum met meer activiteiten en evenementen, wat leidt tot meer beleving en frequenter bezoek met een langere tijdsduur. De invoering van een reclamebelasting heeft geleid tot een subsidie van ongeveer € 50.000 voor Stichting Ondernemershart Tubbergen (SOHT). De subsidie wordt door SOHT toebedeeld aan evenementen en activiteiten die georganiseerd worden ten gunste van het koopcentrum van Tubbergen en het gebied een structurele economische kwaliteitsimpuls geven. Voorbeelden van evenementen waar SOHT een aandeel in heeft zijn Halloween, Winter Event, Rode Loper Event, Glasrijk Tubbergen, Schröder Masterclass, de plaatsing van boombakken op het centrumplein en de kerstverlichting.

Bedrijventerreinen

Wij willen de komende periode blijven voorzien in de vraag naar bedrijfskavels. De kavels op de bestaande bedrijventerreinen zijn grotendeels uitgegeven. Dit betekent dat wij gronden willen verwerven om uitbreidingen van de bestaande bedrijventerreinen in de verzorgingskernen te realiseren. Tevens gaan wij het bestaande gronduitgiftebeleid m.b.t. bedrijfskavels actualiseren.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/economie-2> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Economie * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Economische ontwikkeling	223	0	-223
<i>Versterking economische structuur</i>			
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	136	1	-135
<i>Weekmarkten en standplaatsen, bedrijven- en ondernemersloket en stimulering lokale winkelstructuur Tubbergen</i>			
Economische promotie	160	370	210
<i>o.a. volksfeesten en -evenementen, promotie toerisme, toeristenbelasting en forensenbelasting</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	519	371	-148
Mutaties reserves	0	226	226
Mutaties reserves	0	226	226
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	519	597	78

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Economie	12	-58	78

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Economie	78	78	148	147

Programma Onderwijs

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Tubbergen verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Tubbergen hebben we ca. 1.800 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal negen basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Tubbergen.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD en JGZ (jeugdgezondheidszorg). We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo vroeg mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen. De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Tubbergen onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Kengetallen

Binnen het programma Onderwijs maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Locaties kinderopvang: 53 (LKR 2025)
- Kindplaatsen kinderopvang: 1053 (LKR 2025)
- Vestigingen basisonderwijs: 9 (DUO/ABF '24/'25)
- Leerlingen regulier basisonderwijs: 1.787 (DUO/ABF '24/'25)
- Vestigingen voortgezet onderwijs: 1 (DUO/ABF '24/'25)
- Leerlingen voortgezet onderwijs: 685 (DUO/ABF '24/'25)

Actuele ontwikkelingen

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

We zijn bezig het huidige Integraal Huisvestingsplan (IHP) af te ronden. Het Integraal Huisvestingsplan biedt inzicht in de verschillende schoolgebouwen in de gemeente, het perspectief voor de locaties voor de komende jaren en de noodzakelijke investeringen. Dit planningsinstrument voor de scholenbouw binnen de gemeente wordt na de afronding van het huidige IHP opgesteld, gebaseerd op een gezamenlijke visie van gemeente en schoolbesturen.

Lokale Educatieve Agenda (hierna: LEA)

Vanuit betrokken partners – kinderdagverblijven, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en GGD Twente – is aangegeven om te streven naar een meerjarige agenda voor de LEA, aan de hand van thema's. In 2025 is hiertoe een eerste aanzet gegeven door een aantal bijeenkomsten te organiseren, waarin we de afgelopen periode evalueren en een dialoog starten over toekomstige thema's. Dit moet resulteren in een meerjarige LEA, waar we gezamenlijk met externe partners in 2026 uitvoering aan gaan geven.

Voor- en vroegschoolse educatie (hierna: vve)

In 2025 zijn we gestart met een actualisatie van het vve-beleid. Dit gebeurt in samenwerking met kinderdagverblijven, scholen en GGD Twente. We verwachten dat dit proces in 2026 kan worden afgerond door vaststelling van een nieuw vve-beleidsplan. Afhankelijk van de geformuleerde beleidskeuzes bekijken we of de huidige subsidieregeling in 2026 gehandhaafd kan blijven of moet worden aangepast. De vve-monitor, die in 2024 is ingevoerd, wordt gebruikt om met ingang van 2026 de resultaatafspraken van het vve-beleid jaarlijks te evalueren.

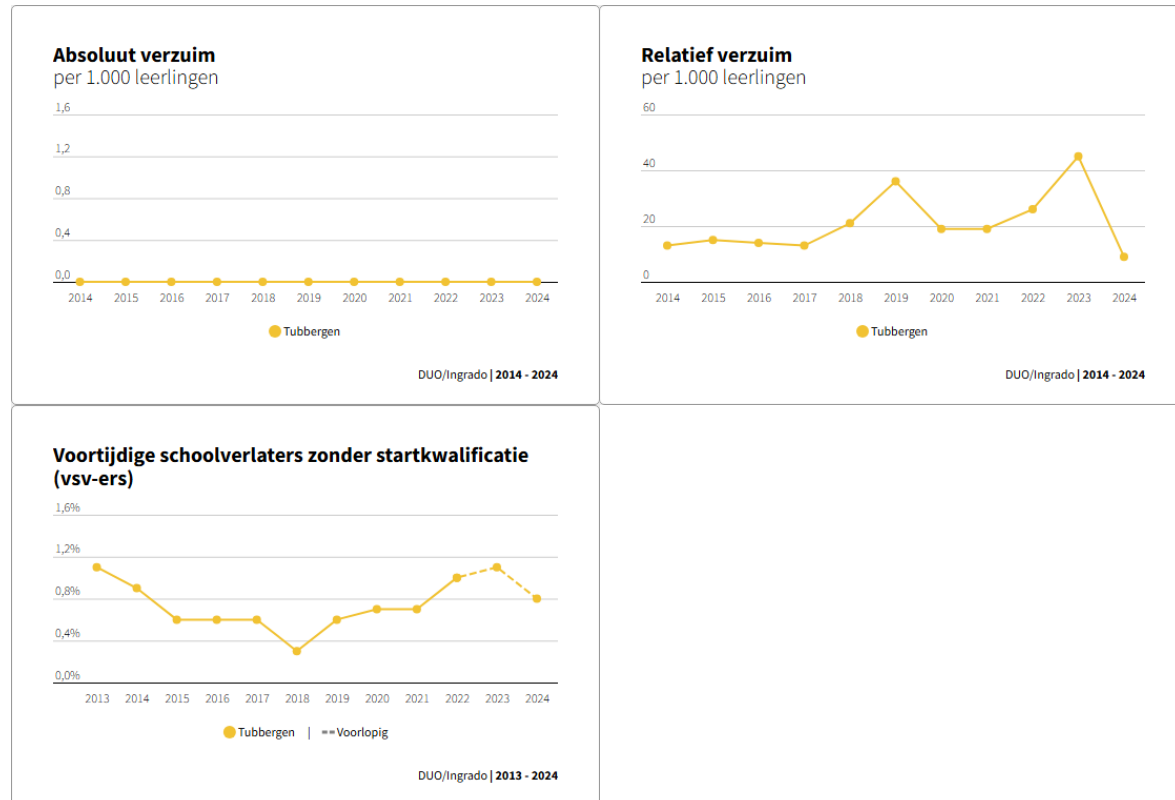
Om te bereiken dat kinderen die een vve-indicatie hebben gekregen, ook daadwerkelijk vve gaan volgen, besteden we aandacht aan het verminderen van mogelijke belemmeringen voor ouders. Zo gaan we (gemeente en externe partners) ons richten op een goede communicatie met actuele informatie.

Zorg in Onderwijs

Momenteel nemen we als gemeente deel aan enkele pilots binnen speciaal onderwijs, waarbij jeugdhulp collectief in groepen wordt aangeboden. We merken dat deze collectieve arrangementen effect hebben: de administratieve lastendruk wordt verlaagd en de jeugdhulp wordt vroegtijdig en meer op maat aangeboden. In 2025 worden deze pilots verlengd tot en met eind 2026, waarna regionaal wordt overgestapt op inkoop van collectieve arrangementen jeugdhulp. In 2026 nemen we een besluit of we aan deze inkoop mee willen doen of zelf blijven indiceren voor de jeugdhulp.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/onderwijs-2> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Onderwijs * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Onderwijshuisvesting <i>o.a. onderwijsgebruik sportaccommodaties, huisvesting bijzonder basisonderwijs en huisvesting voorgezet onderwijs</i>	904	10	-894
Onderwijsbeleid en leerlingzaken <i>Lokaal onderwijsbeleid, leerlingenvervoer, leerplichtwerkzaamheid en onderwijsachterstand</i>	1.147	72	-1.075
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	2.051	82	-1.969
Mutaties reserves	0	47	47
Mutaties reserves	0	47	47
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	2.051	128	-1.922

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Onderwijs	-2.009	-1.848	-1.922

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Onderwijs	-1.922	-1.917	-1.906	-1.902

Programma Sport & accommodaties

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Tubbergen is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Met het jaarlijkse Sportgala worden onze sporters uitbundig in het zonnetje gezet.

In de gemeente Tubbergen zijn buurtsportcoaches actief die bijdragen aan de doelen binnen het programma Positieve Gezondheid.

Kengetallen

Binnen het programma Sport & accommodaties maken we geen gebruik van kengetallen.

Actuele ontwikkelingen

Brede SPUK-regeling

Vanuit het Rijk is de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK, die oorspronkelijk afliep per 1 januari 2026, wordt met één jaar verlengd tot en met 2026. Voor deze regeling geldt net als voor alle specifieke uitkeringen een generieke korting van 10%. Tevens wordt er geen indexatie toegepast voor 2026.

Sportaccommodaties

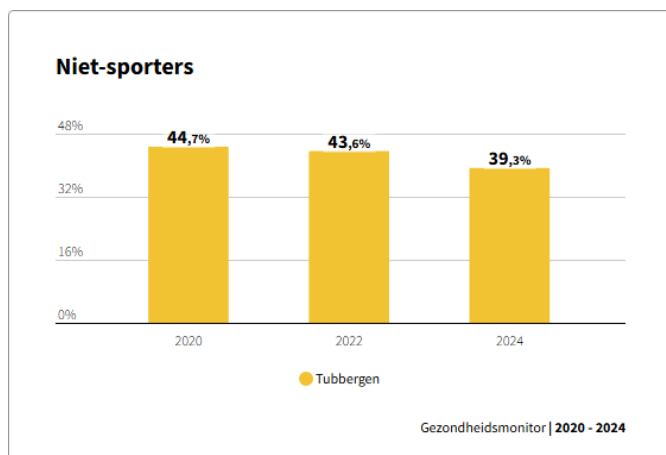
Er zijn diverse, voornamelijk externe, ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het beheer en de exploitatie van de sportaccommodaties, zoals de stijging van energiekosten en de krapte op de arbeidsmarkt. Dit raakt ook de Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT) als exploitant van sportcentrum De Vlaskoel, waar het zwembad een belangrijk onderdeel van is. Er is in 2025 een eenmalige bijdrage verstrekt aan SSRT voor de aanzuivering van het eigen vermogen en het wegwerken van het meerjarige exploitatietekort op het zwembad.

Buurtsportcoaches

Voor 2025 en 2026 is er een marktopdracht verstrekt voor het inzetten van buurtsportcoaches die bijdragen aan de doelen binnen het programma/ de ambitie Positieve Gezondheid. De ontwikkeling van de Brede SPUK zal effect hebben op de bekostiging en de voortzetting van de opdracht. Het komende jaar zal duidelijk worden welke rijksmiddelen na 2026 beschikbaar komen en of de marktopdracht na 2026 kan worden voortgezet. Daarnaast is ook de gemeentelijke bijdrage incidenteel en daarmee voor de toekomst onzeker.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/sport--cultuur-en-recreatie> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Sport en accommodaties * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Sportbeleid en activering	1.345	171	-1.175
Sportgala en sportondersteuning			
Sportaccommodaties	732	176	-555
Sporthallen Tubbergen en zwembad			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	2.077	347	-1.730
Mutaties reserves	0	579	579
Mutaties reserves	0	579	579
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	2.077	926	-1.151

Wat gaan we doen in 2026?

Gymzaal Reutum

Er moet worden geïnvesteerd in grootschalig onderhoud in de gymzaal. TOF onderwijs heeft aangegeven dat zij de gymzaal in Reutum niet langer wil beheren en exploiteren. Er vinden momenteel gesprekken plaats met gebruikers over de mogelijkheden.

Stichting Sport en Recreatie Tubbergen

Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT) verkeert in financiële moeilijkheden. Zij werken eraan om de stichting financieel robuuster te maken en daarmee de toekomstbestendigheid van Sportcentrum De Vlaskoel te borgen. Wij zijn daarbij nauw betrokken. Een verhoging van de budgetsubsidie benodigd zijn om structureel de lasten te kunnen dekken.

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Sport & accommodaties	-1.152	-1.059	-1.151

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Sport & accommodaties	-1.151	-1.233	-1.206	-1.228

Programma Cultuur & recreatie

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

De gemeente vindt het belangrijk dat ook de jeugd kennismaakt met cultuur en investeert daarom in bibliotheekwerk, cultuureducatie en muziekonderwijs.

Naast de gemeentelijke prioriteit zijn er ook wettelijke verplichtingen om het cultureel erfgoed binnen de gemeente te benoemen en te behouden.

De gemeente werkt aan het behouden van een goede balans tussen de hoeveelheid toeristen, de economische voordelen van de toerist, de druk op het landschap en het woonplezier voor inwoners. Een belangrijke organisatie die bijdraagt aan deze doelen is Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen (Visit Tubbergen). De rol van de organisatie betreft het informeren, inspireren, aantrekken en activeren van toeristen in én aan Tubbergen. De organisatie zet zich in voor de versterking van het toeristisch product binnen Tubbergen. Op de website [Visit Tubbergen](#) is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

Kengetallen

Binnen het programma Cultuur en recreatie maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal historische wind- en watermolens: 7
- Aantal monumenten per 1000 inwoners: 1,2
- Aantal archeologische vindplaatsen: 6
- Aantal bibliotheekfilialen: 3 (waarvan 2 dorpsbibliotheken in stand gehouden door bewoners)
- Aantal leerlingen muziekonderwijs inclusief HaFabra: 217

Actuele ontwikkelingen

Uitvoeringsagenda cultuur

Eind 2025 wordt er een uitvoeringsagenda opgesteld binnen de mogelijkheden van de financiële kaders. Daarbij wordt ook meegenomen hoe de bezuinigingen kunnen worden geëffectueerd en wat de impact is op de bewoners. Daarover vinden nu de gesprekken plaats. De uitkomsten van de gesprekken betrekken we bij de voorstellen van de betreffende begroting(en). Voor eventueel aanvullende benodigde middelen volgen voorstellen voor de perspectiefnota 2026.

Cultureel erfgoed en gemeentelijke kunstcollectie

Actuele ontwikkelingen, zoals de inwerkingtreding van de Omgevingswet, vragen om een nieuwe vorm van borging van het cultureel erfgoed. Daarom is het noodzakelijk dat er de komende jaren een cultuurhistorische waardenkaart wordt opgesteld. Ook is een herziening van de verouderde archeologische waardenkaart nodig en wordt het beheer van de collectie kunst- en erfgoedobjecten in eigendom van de gemeente verbeterd. Deze acties komen voort uit wettelijke plichten. De benodigde budgetten zijn nog niet in de begroting opgenomen. Daarover moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Samenwerking Visit Ootmarsum - Dinkelland en Visit Tubbergen

De toeristische sector kenmerkt zich als een erg dynamische sector door het steeds wisselende consumenten- en vrijetijdsgedrag. Om Tubbergen optimaal te laten profiteren van de economische spin-off van de toerist is het belangrijk om strategische keuzes te maken. Visit Tubbergen houdt het consumenten- en vrijetijdsgedrag nauwlettend in de gaten en stemt haar marketing- en productontwikkeling hierop af. Uit diverse gesprekken met ondernemers uit de sector bleek dat Dinkelland en Tubbergen baat zouden hebben bij meer samenwerking. Toerisme stopt immers niet bij de gemeentegrens. Sinds 1 januari 2024 werken de Visit Ootmarsum - Dinkelland en Visit Tubbergen dan ook intensiever samen. We spreken binnen deze samenwerking o.a. over zaken zoals een gedeelde backoffice, gezamenlijke inkoop van licenties en producten, kennisuitwisseling en gezamenlijke promotie. Beide partijen ervaren de samenwerking als positief. De samenwerking wordt in 2026 voortgezet.

Beleidsindicatoren

Het programma Cultuur & recreatie kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Cultuur en recreatie * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	192	0	-192
<i>Kunstwerken in de openbare ruimte, kunstzinnige en culturele vorming, muziekonderwijs en herdenkingen en gedenkdagen</i>			
Musea	24	0	-24
Cultureel erfgoed	26	0	-26
<i>o.a. stimulering en behoud van traditionele evenementen, watermolens, windmolens, Schaepmanmonument</i>			
Media	508	22	-486
<i>Bibliotheekvoorziening en lokale omroep</i>			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	188	0	-188
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	938	22	-916
Mutaties reserves	0	18	18
Mutaties reserves	0	18	18
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	938	40	-898

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Cultuur & Recreatie	-827	-917	-898

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Cultuur & Recreatie	-898	-753	-753	-754

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Tubbergen werken we samen met verschillende organisaties om de zorg en ondersteuning voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroegsignalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten.

We vinden het belangrijk dat onze inwoners de weg naar ondersteuning en hulpverlening gemakkelijk weten te vinden. Daarom werken we binnen het sociaal domein samen binnen Schakel. Schakel is de toegang van het sociaal domein, waarbinnen alle organisaties samenwerken en daardoor passende hulp- en ondersteuning kunnen bieden aan de inwoners.

Kengetallen

Binnen het programma Sociaal domein maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Percentage volledig gevaccineerde inwoners (Rijksvaccinatieprogramma): 96,1%
- Huishoudens met bijstandsuitkeringen: 130
- Werkloosheidspercentage: 2,7%
- Aandeel (%) huishoudens met een bijstandsuitkering: 1,4%

Actuele ontwikkelingen

Wmo

Toename gebruik voorzieningen en stijgen van uitgaven

Ook voor 2026 verwachten we een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van voorzieningen, ook de kostprijs van de uitstaande voorzieningen stijgt als gevolg van de inflatie. Wmo-aanbieders hebben nog steeds moeite om voldoende personeel te vinden en de continuïteit van hun dienstverlening te waarborgen.

CAK

Het wetsvoorstel voor een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage is controversieel verklaard en wordt daarom voorlopig niet verder behandeld door het demissionaire kabinet. Dit betekent dat de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo per 2026 niet doorgaat. De verwachting is dat dit 2027 wordt.

Visie Beschermd Wonen Centrumgemeente Almelo

In 2026 wordt een nieuwe regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang centrumgemeente Almelo geschreven en daarom zijn de huidige regelingen in 2025 met een jaar verlengd. De totstandkoming van de Regiovisie vindt dan in alle zorgvuldigheid en correcte volgorde plaats, namelijk eerst de regiovisie gezamenlijk opstellen en daarop volgend de Centrumgemeenteregeling, Dienstverleningsovereenkomst en het Samenwerkingsconvenant met Enschede.

Huis van Herstel

Ook in 2026 en 2027 wordt het Huis van Herstel door de 14 Twentse gemeenten gefinancierd. In het Huis van Herstel Twente kunnen Twentse mannen met complexe problematiek in de laatste fase van hun detentie toewerken naar een succesvolle terugkeer in de samenleving. In 2026 wordt de voorbereiding gedaan, zodat in 2027 een besluit kan worden genomen over structurele voortzetting van het Huis van Herstel na 2027.

Logeerszorg

De verwachting is dat de pilot Logeerszorg in 2026 omgezet wordt in structurele ondersteuning. Met 13 andere Twentse gemeenten en Menzis zijn we in 2024 gestart met de pilot. Logeerszorg is een tijdelijke opvangmogelijkheid voor mensen die zorg en/of ondersteuning nodig hebben, waardoor hun mantelzorgers ontlast kunnen worden terwijl de zorg en/of ondersteuning gedurende een bepaalde periode wordt overgenomen.

Wmo en Jeugd

Verordeningen Jeugd en Wmo

In het tweede kwartaal van 2025 is gestart met de actualisatie voor 2026 waarin onder meer nieuwe jurisprudentie voor Jeugd en Wmo wordt opgenomen. De nieuwe regels worden begin 2026 vastgesteld.

Jeugd

We zetten in op “van wonen en verblijf naar ambulant”. Zo thuis mogelijk, tenzij we dit doen in goede samenwerking met de gespecialiseerde instellingen en ambulante jeugdhulp partners. Ook ontwikkelen we kleinschalige woonvoorzieningen voor als het thuis niet gaat.

We zetten in op normaliseren, waarbij we kleine problemen klein houden en op een sterk preventieaanbod ter voorkoming van duurdere jeugdhulp en verstevigen van de samenwerking op dit terrein. Het aanbod is gericht op mentale weerbaarheid van kinderen/jongeren. Deze breiden we uit waar kan en stoppen we met wat niet werkt. Binnen het aanbod kennen we o.a. Samen Sterk en Move-Up (beiden groepstrainingen gericht op mentale weerbaarheid), jongerenwerk, ondersteuning bij (complexe) scheidingen, steungezinnen waarbij gezinnen elkaar ondersteunen bij vragen en ontlasting.

Bekostiging leerlingenvervoer

Het vervoer van leerlingen in het speciaal onderwijs staat voor groeiende uitdagingen. Chauffeurstekorten en organisatorische knelpunten leiden regelmatig tot vertragingen en stress bij kinderen, mede door hun problematiek en gedrag in de taxibus. Tegelijkertijd zetten we in op meer verantwoordelijkheid bij ouders en leerlingen, om hun zelfredzaamheid te versterken. Daarom gaan we in 2026 de uitvoering van het Persoonlijk Vervoers Plan (PvP) verder uitrollen.

Inburgering

We lopen nog steeds achter op de taakstelling. Plannen voor de huisvesting van statushouders zijn in de maak voor 2026. Door landelijke ontwikkelingen, wijziging voorrang statushouders, is het onzeker hoe de taakstelling zal zijn voor 2026.

Participatiewet

Arbeidsmarkt

In 2026 gaat de organisatie van de arbeidsmarkt Twente als Regionaal Werkcentrum Twente (RWC Twente) verder. In deze organisatie kunnen alle burgers en werkgevers met arbeidsmarkt vragen terecht. De regio heeft ervoor gekozen één fysieke centrale locatie te realiseren waar de backoffice van het RWC Twente zit en de frontoffice voor mensen die direct geholpen willen worden of uit de gemeente Hengelo komen. De overige gemeenten gaan een inlooppunt realiseren. In onze gemeente zal dit inlooppunt gerealiseerd worden in Schakel.

Sociale infrastructuur

De huidige dienstverleningsovereenkomst met Ontplooi voor Beschut Werk loopt af. In het derde kwartaal van 2025 vindt besluitvorming plaats over de voortzetting van de regionale samenwerking met Ontplooi voor de periode na 1 oktober 2026. Wanneer de samenwerking met Ontplooi wordt voortgezet wordt 2026 gebruikt voor de herijking en optimalisatie van de samenwerkingsafspraken en de formalisatie middels een dienstverleningsovereenkomst.

Daarnaast zijn er voor de periode 2025 t/m 2034 aanvullende middelen beschikbaar t.b.v. de sociale infrastructuur. Lokaal en regionaal wordt onderzocht hoe deze middelen ingezet kunnen worden. Eind 2026 wordt hiervoor een plan van aanpak opgeleverd.

Participatiewet in balans

Het wetsvoorstel Participatiewet in balans is in het voorjaar 2025 in de Tweede Kamer aangenomen. Naar verwachting behandelt de Eerste Kamer het wetsvoorstel kort na de zomer van 2025. Dit betekent dat we in 2026 de eerste set aan maatregelen moeten implementeren.

De huidige Participatiewet is te complex en gaat onvoldoende uit van vertrouwen. Het doel van de Participatiewet in Balans is om de Participatiewet te verbeteren. De Participatiewet in Balans heeft meer oog voor vertrouwen en het toepassen van de menselijke maat.

Armoede en schulden

We gaan verder met het uitvoeren van het plan tegen armoede en schulden. We gaan vooral met de onderzoeksresultaten van het onderzoek van KWIZ aan de slag. Hierdoor krijgen we meer inzicht in de doelgroep verborgen en dreigende armoede. Voor 2026 blijven we inzetten op nazorg en financiële zelfredzaamheid van onze inwoners.

In 2026 gaan we in samenwerking met de Stadsbank Oost Nederland en het Canisius starten met financiële educatie voor leerlingen in het voortgezet onderwijs.

De gemeentelijke webpagina over geldzorgen wordt gewijzigd. We gaan onderzoeken wat het online zoekgedrag van onze inwoners is waardoor we beter aan kunnen sluiten op de hulpvraag van onze inwoners.

Basisvaardigheden

Het beleidsplan basisvaardigheden wordt vastgesteld en in 2026 starten we met de uitvoering hiervan.

Publieke Gezondheid

Onduidelijkheid financiële middelen IZA, GALA en AZWA

Regionaal worden de Twentse Koers en de bijbehorende projecten, waar wij lokaal gebruik van maken, volledig gefinancierd vanuit het Rijk. Deze financiering komt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (hierna: IZA) en wordt verstrekt tot en met 2026. Vanuit het GALA ontvangen we tot en met 2026 financiële middelen om het preventieve en voorliggende veld op de elf onderdelen in het GALA te versterken en de vijf verplichte ketenaanpakken in te richten.

Na 2026 is nog niet zeker hoe IZA en GALA betaald worden. Vanaf 2027 komt er een extra akkoord: het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Dit akkoord is nog niet definitief. De beslissing hierover wordt in oktober of november 2025 genomen. De huidige afspraak is dat gemeenten 10% van het geld dat ze in 2025 niet gebruiken ontschot mogen meenemen uit de Brede SPUK GALA, naar 2026. Met andere woorden, de 10% is niet gebonden aan precies dezelfde regels of thema's als in 2025.

Voor 2027 en 2028 zetten we in op basisfunctionaliteiten (ketenaanpakken) en basisinfrastructuur (bijv. samenwerking, digitale infrastructuur, financieringsafspraken). Vooralsnog is er in 2027 en 2028 genoeg geld voor preventie.

Wijziging Wet publieke gezondheid door toevoeging Wet integrale suïcidepreventie

Per 1 januari 2026 is deze wet van kracht, wat maakt dat suïcidepreventie een wettelijke taak is. Lokaal moet er beleid komen. Hiermee wordt de plicht van de gemeente om zich in te zetten voor suïcidepreventie verankerd in de Wet publieke gezondheid.

Gemeenten krijgen een inspanningsverplichting, waaraan we zelf invulling kunnen gaan geven. Regionaal en samen met de GGD, kijken we op welke manier we dit beleid kunnen gaan uitvoeren. Zo kunnen we een goed onderbouwde keuze maken voor hoe we suïcidepreventie aanpakken om te voldoen aan de nieuwe wetgeving. In de plannen moeten in ieder geval concrete acties staan zoals professionals trainen, risicogroepen benaderen, publiekscampagnes, etc. Er wordt gewerkt volgens het EAAD-model (European Alliance Against Depression).

Transformatieplan Mentaal Gezond Twente

De 14 Twentse gemeenten, zorgorganisaties, sociaal werk en ervaringsdeskundigen hebben samen een plan gemaakt om de mentale gezondheid van inwoners te verbeteren. Dit initiatief hoort bij grotere regionale plannen, zoals het Regioplan Twente. Dat plan is gemaakt in opdracht van de gemeenten en zorgverzekeraar Menzis. Ook netwerken zoals Twentse Koers en Twente Beter werken hieraan mee.

In het regioplan gaat het vooral om mentale gezondheid, eigen regie en kwaliteit van leven. Voor dit plan is geld beschikbaar via de IZA-SPUK-regeling. Het plan wordt nu beoordeeld door de zorgverzekeraars. Daarna komt er nog een samenwerkingsovereenkomst en een financieringsmodel. Ook moeten we een lokaal uitvoeringsplan maken. We kijken hoe we dit kunnen opnemen in de beleidscyclus van de nota Publieke Gezondheid en de uitvoeringsagenda.

Sociaal domein overstijgend

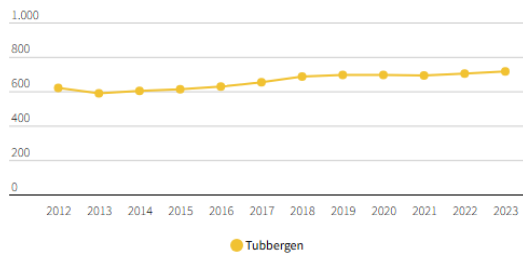
Er is niet alleen een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van voorzieningen, ook de kostprijs van de uitstaande voorzieningen stijgen als gevolg van de inflatie. Wmo-aanbieders hebben nog steeds moeite om voldoende personeel te vinden en de continuïteit van hun dienstverlening te waarborgen. We blijven inzetten op het maken van goede proces- en werkafspraken en contractmanagement op lokaal en regionaal niveau en met zorgaanbieders. Het blijft voor aanbieders een uitdaging om consequent ondersteuning te leveren gezien de krappe arbeidsmarkt.

Daarnaast blijft het van belang om de verschuiving te maken van maatwerk naar het voorliggend veld, verder op gang te brengen. Op deze manier kunnen inwoners die zorg en/of ondersteuning nodig hebben snel, effectief en relatief goedkoop geholpen worden. In het programma Positieve Gezondheid wordt volop ingezet op deze verschuiving.

Beleidsindicatoren

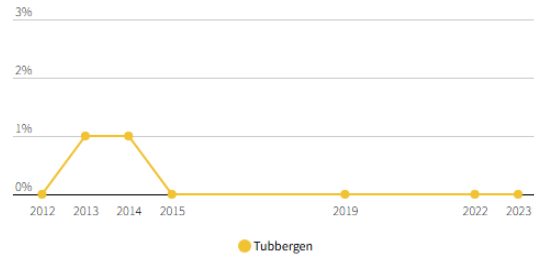
De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

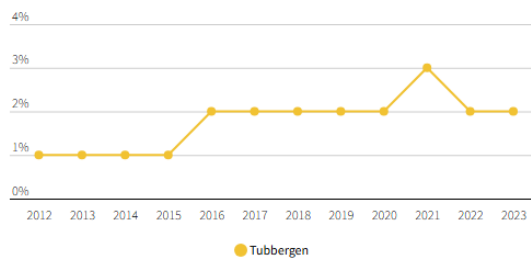
Meerdere bronnen | 2012 - 2023

Jongeren met een delict voor de rechter

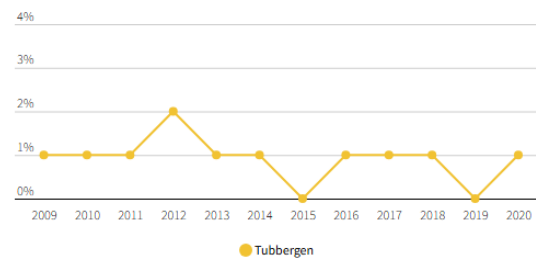
CBS | 2012 - 2023

Kinderen in uitkeringsgezin

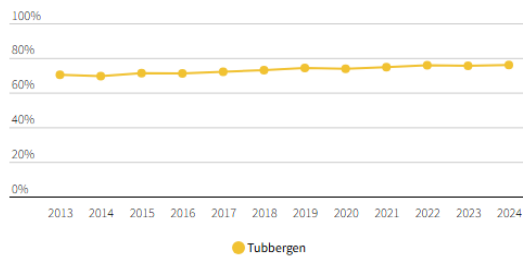
CBS | 2012 - 2023

Werkloze jongeren

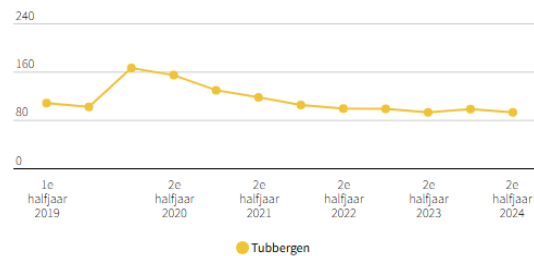
CBS | 2009 - 2020

Netto arbeidsparticipatie

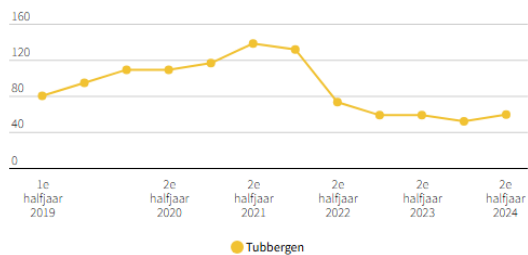
CBS | 2013 - 2024

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

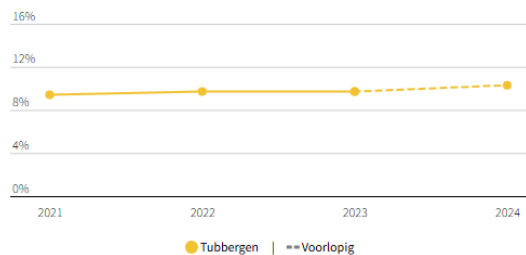
CBS | H1 2019 - H2 2024

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

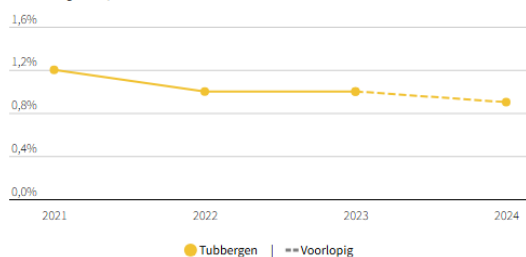
CBS | H1 2019 - H2 2024

Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)

CBS | 2021 - 2024

Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)

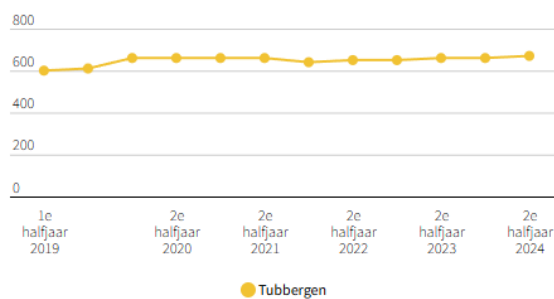
CBS | 2021 - 2024

Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)

Geen waarde bekend

CBS |

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

CBS GMSD Wmo | H1 2019 - H2 2024

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/sociaal-domein> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 -overzicht baten en lasten

Programma Sociaal domein * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Samenkracht en burgerparticipatie	1.592	5	-1.587
<i>o.a. stimuleringsfonds sociaal domein, kinderopvang, statushouders, heroriëntatie vrij toegankelijke voorzieningen</i>			
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	315	158	-157
Inkomensregelingen	3.586	3.225	-360
<i>Bijstandsuitkeringen, minimabeleid, bijstandsverlening zelfstandigen en kwijtschelding gemeentelijke belastingen</i>			
WSW en beschut werk	2.383	0	-2.383
Arbeidsparticipatie	986	0	-986
<i>Participatie en re-integratie</i>			
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.327	13	-1.314
<i>Hulpmiddelen en gehandicaptenkaarten</i>			
Huishoudelijke hulp (WMO)	2.730	148	-2.582
Begeleiding (WMO)	1.293	0	-1.293
Dagbesteding (WMO)	757	0	-757
Jeugdhulp ambulant lokaal	40	0	-40
Jeugdhulp ambulant regionaal	4.676	0	-4.676
Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.263	0	-1.263
PGB WMO	52	0	-52
PGB Jeugd	104	0	-104
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	66	0	-66
Jeugdbescherming	430	0	-430
Jeugdreclassering	10	0	-10
Coördinatie en beleid WMO	1.430	144	-1.286
Coördinatie en beleid Jeugd	1.088	0	-1.088
Volksgezondheid	1.225	0	-1.225
<i>GGD Twente en ondersteuning lokale gezondheidsorganisaties</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	25.352	3.693	-21.658
Mutaties reserves	0	145	145
Mutaties reserves	0	145	145
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	25.352	3.838	-21.513

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Sociaal domein	-19.777	-21.019	-21.513

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Sociaal domein	-21.513	-20.833	-20.614	-20.598

Programma Milieu

Portefeuillehouder

Wethouder Niens

Algemeen

In 2024 heeft de gemeenteraad het gemeentelijk Grondstoffenplan vastgesteld. Uitgangspunt is dat we meer grondstoffen van het restafval willen scheiden en dat de ingezamelde grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk worden verwerkt. Wij willen de hoeveelheid restafval verder verminderen en de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen verbeteren. Voor de inzameling van huishoudelijk afval zijn wij aangesloten bij ROVA. Daarnaast kunnen onze inwoners gebruikmaken van een gemeentelijk afvalbrengpunt in Tubbergen en particuliere afvalbrengpunten in Tilligte en Denekamp. Kringloopbedrijf De Beurs zamelt textiel en kringloopgoederen in. Ook haalt de beurs overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief aan huis op.

Kengetallen

Binnen het programma Milieu maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal sloopmeldingen: 135
- Aantal m2 asbest: 38.090
- Restafval per inwoner: 56 kg
- Gft per inwoner: 165 kg
- PMD per inwoner: 34 kg
- Scheidingspercentage: 80%

Actuele ontwikkelingen

Single Used Plastics richtlijn (SUP)- en openbare prullenbakken vergoeding

Producenten van éénmalige plastic verpakkingen (SUP) zijn sinds 2023 verplicht om bij te dragen aan de kosten die gemeenten maken voor het opruimen van dit afval. Sinds 2023 ontvangen wij een financiële tegemoetkoming aan gemeenten voor het opruimen van zwerfafval dat ontstaat door SUP, zoals plastic verpakkingen. Deze vergoeding bedraagt € 2,55 (2024) per inwoner. De hoogte van de vergoeding in 2026 is nog niet bekend. Daarnaast ontvangen wij een vergoeding voor het verwerken van verpakkingsafval uit de openbare prullenbakken. Wij zetten deze tegemoetkoming onder meer in voor extra inzet van de veegmachine en het ruimen van zwerfafval voorafgaand het maaien van de bermen.

CO2-heffing op verbranden afval

In juni 2025 heeft de Tweede Kamer ingestemd met een motie om de nationale CO2-heffing voor industrie af te schaffen. Op dit moment is niet duidelijk of dit ook voor Afval Energie Centrales (AEC's) zoals Twence geldt. Vooralsnog houdt Rova in de dienstverleningsovereenkomst nog rekening met de heffing en is dit verwerkt in de kosten voor het verwerken van afval in 2026. De heffing loopt op van € 3 per ton uitgestoten CO2 in 2026 tot € 26 in 2030.

Boxenmodel ROVA

Met ingang van 1 januari 2024 heeft ROVA het boxenmodel ingevoerd. Dit is het financiële afrekenmodel tussen ROVA en haar gemeenten. Via dit model worden de verschillende typen dienstverlening verantwoord en in rekening gebracht. Het nieuwe boxenmodel kent een grotere transparantie qua kostenopbouw voor de dienstverlening die ROVA haar aandeelhoudende gemeenten biedt. In 2026 stopt de financiële compensatie die wij ten gevolge van de invoering van het boxenmodel ontvingen. Wij hebben hiermee bij de berekening van het tarief voor de Afvalstoffenheffing reeds rekening gehouden.

Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen

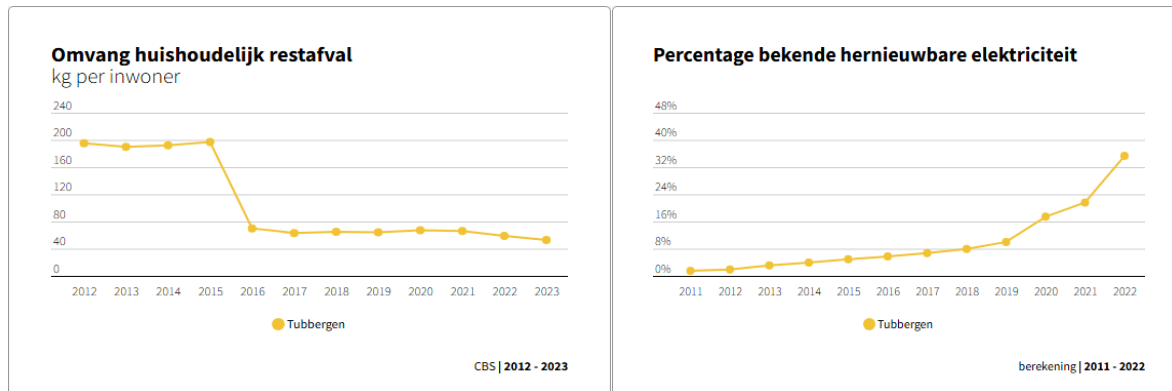
Op 1 januari 2026 treedt de Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen in werking. Deze overeenkomst is het resultaat van intensieve onderhandelingen tussen Verpact, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de NVRD. Doel is om de inzameling en verwerking van huishoudelijk verpakkingsafval (zoals PMD, glas en papier) te verbeteren en te verduurzamen. Deze nieuwe afspraken moeten bijdragen aan een circulaire economie waarin verpakkingsmateriaal optimaal wordt hergebruikt. Wij kunnen de (financiële) gevolgen van de Samenwerkingsovereenkomst nog niet overzien. Vooralsnog gaan wij ervan uit dat de inzamelvergoeding die wij ontvangen op hetzelfde niveau blijft.

Plasticheffing

Het kabinet heeft onder druk van het bedrijfsleven de “plastictaks” uit het regeerakkoord geschrapt. Het kabinet vindt dat door de plastictaks de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven wordt verzwakt en wil de inkomsten die men daardoor misloopt doorberekenen aan afvalverwerkers. Deze belasting komt dan bovenop de verbrandingsbelasting en de CO2-heffing. Per huishouden zou het om € 20 - € 30 kunnen gaan. De definitieve besluitvorming door het kabinet moet hierover nog plaatsvinden.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/volksgezondheid-en-milieu> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Het coalitieakkoord 2022-2026 heeft niet geleid tot nieuw beleid/intensivering van bestaand beleid binnen dit basisprogramma.

Programma Milieu * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Afval	1.886	2.137	251
Inzameling en verwerking huishoudelijk afval, afvalstoffenheffing			
Milieubeheer	101	0	-101
Milieuprogramma en -meldingen, milieuvorlichting, bodembescherming en -sanering, ongediertebestrijding en Kadaververwijdering			
Begraafplaatsen en crematoria	56	5	-51
Openbare begraafplaats, lijkschouwing en uitvaarten, oorlogsgraven			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	2.043	2.142	100
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	2.043	2.142	100

Wat gaan we doen in 2026?

Bodem

De afgelopen jaren is er een achterstand ontstaan bij de invoer van bodemgegevens in het Bodem Informatie Systeem (BIS). Actuele bodeminformatie is van belang bij ontwikkelingen en calamiteiten. Daarnaast is het een wettelijke plicht om de informatie beschikbaar te hebben. Naar verwachting zal per 1-7-2025 de informatie uit het lokale BIS worden opgenomen in de landelijke BRO (Basis Registratie Ondergrond). Om opnieuw een achterstand te voorkomen registreert de Omgevingsdienst Twente per 1-1-2024 alle onderzoeken die ter goedkeuring aan haar worden voorgelegd.

Basisgeluidemissie

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Met de komst van de Omgevingswet bewaakt het bestuursorgaan de ontwikkeling van het geluid met de basisgeluidemissie (bge). De basisgeluidemissie is het referentieniveau van het geluid door lokale (spoor)wegen. De bge is het referentieniveau (nul-situatie) van het geluid door lokale (spoor)wegen. Het bevoegd gezag legt de bge vast in het geluidsregister. Hiervoor dienen gegevens verzameld te worden voor de basisgeluidemissie. Samen met de andere Twentse gemeenten wordt een bge per gemeente opgesteld.

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Milieu	31	58	100

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Milieu	100	101	103	104

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Portefeuillehouder

Wethouder Bekhuis

Algemeen

Als gemeente is het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet voorzien in zowel een kwantitatieve als kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste.

Kengetallen

Binnen het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal woningen: 8.833

Actuele ontwikkelingen

Omgevingswet: waar staan we nu?

We werken nu bijna 2 jaar met de Omgevingswet. In de voorbereiding hebben we alles geregeld om de wet goed in te voeren. Die fase noemen we "werken AAN de Omgevingswet" en die is klaar. We zijn inmiddels gestart met "werken MET de Omgevingswet", waarin we werken met de Omgevingswet.

Wat willen we bereiken tot 2032?

- We zorgen ervoor dat de Omgevingsvisie (het langetermijnbeleid voor onze leefomgeving) goed wordt bijgehouden, onderhouden en aangepast als dat nodig is.
- We bekijken hoe we het instrument 'Programma' kunnen gebruiken om plannen beter uit te voeren.
- We gaan verder met het Omgevingsplan en de bijbehorende beleidscyclus. Dit plan bouwen we stap voor stap uit tot een vernieuwde versie die we 'Omgevingsplan nieuwe stijl' noemen. Samen met een extern bureau stellen we conceptregels op voor de kernen, die in 2026 aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Daarna volgen de bedrijfsterreinen en het buitengebied.
- We zetten sterk in op samenwerken en denken vanuit de inwoners zelf, zodat hun belangen centraal staan in onze aanpak.
- We blijven het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) verbeteren, zodat onze dienstverlening sneller en makkelijker wordt.

De genoemde veranderingen voeren we stap voor stap door de komende jaren.

Op welke wijze gaan we het Omgevingsplan wijzigen vanaf 1 januari 2026?

De tijdelijke regeling TAM-IMRO stopt op 1 januari 2026. Daarna kunnen we deze methode niet meer gebruiken. Om nieuwe aanvragen goed te behandelen, gaan we werken met zogenaamde 'veegplannen'. Dit betekent dat we een aantal keer per jaar een overzicht van alle wijzigingen in het omgevingsplan maken, die we aan de gemeenteraad voorleggen ter vaststelling. We maken hierbij een onderscheid tussen het buitengebied en het stedelijk gebied. In bepaalde individuele gevallen blijft het mogelijk om het Omgevingsplan aan te passen. We reserveren een apart hoofdstuk in het omgevingsplan voor de veegplannen en individuele wijzigingen van het omgevingsplan. Daarnaast blijft de mogelijkheid van een Buitenplanse Omgevingsplan Activiteit (BOPA; omgevingsvergunning met een afwijking) bestaan.

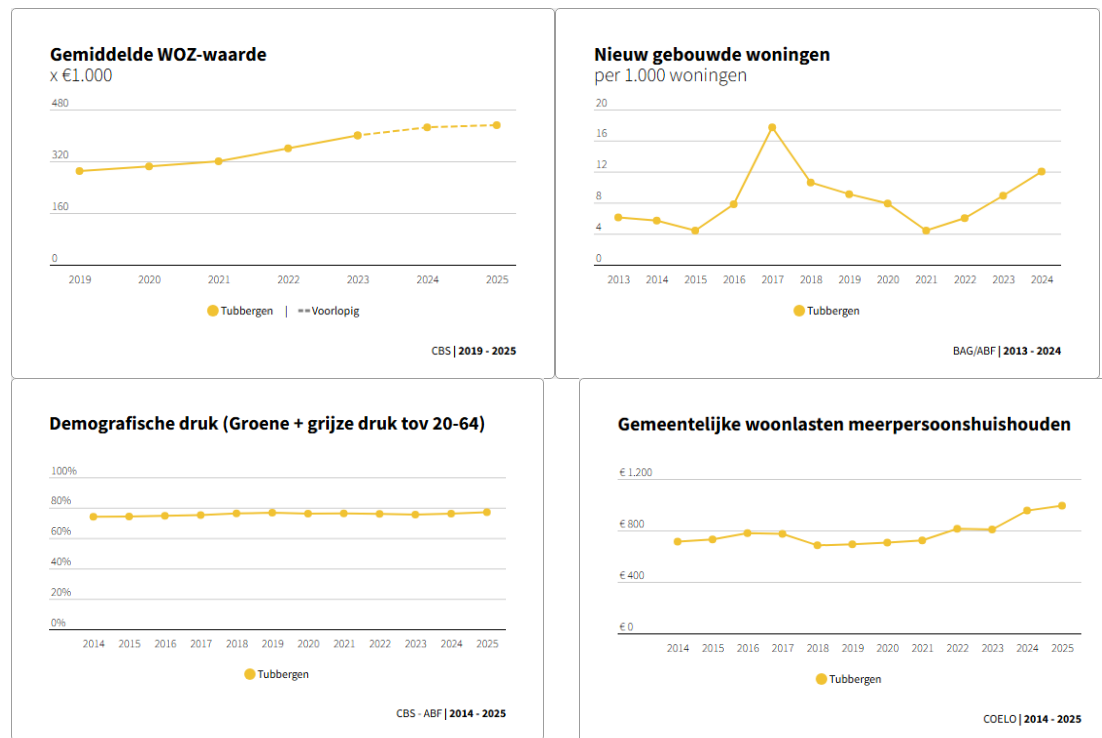
Wonen

Wij zetten de werkzaamheden met betrekking tot het realiseren van de juiste aantallen en typen woningen ook in 2026 voort. De basis hiervoor ligt in de reeds vastgestelde Woonvisie 2021+. De werkzaamheden met betrekking tot de verschillende woningbouwplannen in de verschillende kernen worden voortgezet. Er worden nieuwe plannen opgestart waarbij we willen voorzien in de vraag naar koopwoningen en, in afstemming met de woningcorporatie, in de vraag naar huurwoningen.

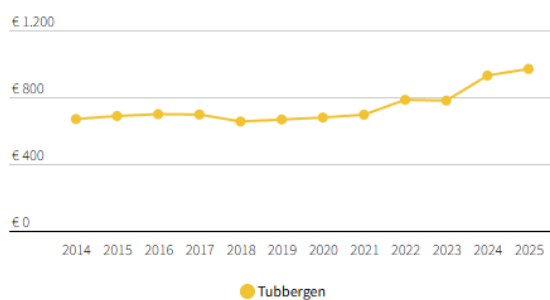
We werken aan een Volkshuisvestingsprogramma als gevolg van de Wet Versterking regie op de Volkshuisvesting dat naar verwachting in 2026 door het Rijk wordt bekrachtigd. Onze ambities zijn verwoord in het programma Leefbare Kernen, actielijn 1 Wonen.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

COELO | 2014 - 2025

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/volkshuisvesting--ro-en-stadsvernieuwing> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2026 - overzicht baten en lasten

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Ruimte en leefomgeving	698	110	-588
<i>o.a. adviezen gemeentelijk kwaliteitsteam, bestemmingsplanwijzigingen op verzoek, basisregistratie grootschalige Topografie, geo-informatie, Mijn Dorp 2040</i>			
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.383	2.791	408
Grondexploitatie woningbouw			
Wonen en bouwen	922	480	-442
<i>Basisregistratie adressen en gebouwen, startersleningen, omgevingsvergunningen, toezicht/handhaving bouwen en slopen en woonwagendplaatsen en -huisvesting</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	4.004	3.381	-622
Mutaties reserves	408	0	-408
Mutaties reserves	408	0	-408
Begroot totaalresultaat (na reserve mutaties)	4.411	3.381	-1.030

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	-892	-905	-1.030

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	-1.030	-1.034	-1.036	-1.052

Paragrafen

Lokale heffingen

Op grond van artikel 9, tweede lid van het 'Besluit begroting en verantwoording' bevat zowel de begroting als de jaarrekening tenminste een paragraaf over de lokale heffingen. Deze paragraaf bevat volgens artikel 10 tenminste de volgende vijf sub-paragrafen:

- Een overzicht van de geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
 - Hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd, dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden;
 - Wat de beleidsuitgangspunten zijn, die ten grondslag liggen aan deze berekeningen;
 - Hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.
 - Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

In de begroting wordt een uitgebreide beschrijving van en toelichting op de verschillende lokale heffingen gegeven. Dit, omdat bij de vaststelling van de begroting besluiten worden genomen over de gewenste belastingontvangsten en – in aansluiting daarop – daarbij de tariefstructuur en -hoogte wordt bepaald. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop de belastingontvangsten zijn gerealiseerd en in hoeverre daarbij afwijkingen zijn ontstaan ten opzichte van de begroting.

Overzicht belastingopbrengsten begroting 2026

Soort heffing/belasting (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerendezaakbelastingen	5.393	5.687	6.295
Afvalstoffenheffing	1.807	1.823	1.873
Rioolheffingen	2.244	2.401	2.584
Leges			

Toeristenbelasting	245	245	320
Forensenbelasting	36	40	48
Reclamebelasting	51	53	52
Totaal	9.776	10.249	11.172

Bestaand beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De belastingstructuur en de tarieven van de gemeentelijke belastingen zijn voor het belastingjaar 2026 als volgt berekend:

1. De ozb-tarieven worden zodanig aangepast dat voor 2026 er een meeropbrengst van 9,9% (exclusief areaaluitbreiding) wordt gerealiseerd. De verhoging bestaat uit 2,9% indexcijfer CBS en 7% extra uit eerdere besluitvorming. Voor 2027 wordt er uitgegaan van 3% meeropbrengst bestaande uit 2% index CBS en 1% extra. Vanaf 2028 en verder wordt er uitgegaan van 2% meeropbrengst bestaande uit index CBS.
2. De tarieven afvalstoffenheffing bestaan uit een basistarief vermeerderd met een capaciteitsafhankelijk tarief per lediging van de restafvalcontainer (grijs) respectievelijk per aanbieding aan de verzamelcontainer; De tarieven zijn voor 2026 t.o.v. van het jaar 2025 verhoogd met € 2 naar € 175.
3. De tarieven van de rioolheffingen zijn kostendekkend. Voor 2026 t.o.v. van het jaar 2025 verhoogd met € 15,50 naar € 328,50.
4. De tarieven voor de reclamebelasting zijn niet gewijzigd.
5. De tarieven voor de toeristenbelasting zijn voor 2026 t.o.v. 2025 verhoogd. Ook is de indeling van de verschillende accommodaties gewijzigd zodat deze aansluiten bij de definities in het beleid 'Buitengebied met kwaliteit'. Het standaardbedrag voor een overnachting wordt € 1,50. Het tarief voor groepsaccommodaties, kampeerboerderijen, recreatiewoningen en bungalows wordt € 1,20. Het tarief voor vaste en mobiele kampeermiddelen wordt € 0,90.
6. Het tarief voor de forensenbelasting is voor 2026 t.o.v. 2025 verhoogd met 30%. Dit betekent dat het tarief per woning op eigen grond stijgt van € 286 naar € 371 en het tarief per woning op "gehuurde" grond stijgt van € 105 naar € 136.
7. De legestarieven zijn kostendekkend.

Onroerendezaakbelasting (ozb)

Onder de naam 'Onroerendezaakbelastingen' worden van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- Een *gebruikersbelasting* van degene die – naar omstandigheden beoordeeld – een onroerende zaak die niet in hoofdzaak als woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een *eigenarenbelasting* van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De gebruikersbelasting wordt uitsluitend geheven van niet-woningen, terwijl de eigenarenbelasting wordt geheven van zowel woningen als niet-woningen. De tarieven worden jaarlijks (opnieuw) bepaald aan de hand van twee factoren, te weten:

- De waardeontwikkeling van het WOZ-bestand in de gemeente, en
- De gewenste ozb-opbrengst in het begrotingsjaar met als basis het inflatiecijfer van het CBS.

De WOZ-waarde van woningen werd tot en met 2021 bepaald aan de hand van o.a. de bruto-inhoud van de woning. Met ingang van het jaar 2022 is landelijk besloten dit te wijzigen. Vanaf 2022 zijn de woningen gewaardeerd op basis van het aantal m² gebruiksoppervlakte.

Opbrengsten onroerendezaakbelastingen (in €)	2025	2026
Woning eigenaar	3.308.000	3.668.000
Niet-woning eigenaar	1.509.000	1.654.000
Niet-woning gebruiker	870.000	974.000
Totale ozb-opbrengst (afgerond)	5.687.000	6.295.000

In de ramingen 2026 is rekening gehouden met een verhoging van 9,9%, bestaande uit 2,1% inflatiecorrectie (bron: CBS) + 7% extra verhoging.

Afvalstoffenheffing

Deze belasting heeft als uitgangspunt dat de kosten voor 100% worden gedekt door de heffing. Naast een basistarief per huishouden betaalt de gebruiker een capaciteitsafhankelijk tarief per container lediging restafval in de vorm van een tarief bij gebruik van:

- Een container met een capaciteit van 240 liter, of
- Een container met een capaciteit van 140 liter, of

- Een chipkaart bij gebruik van een verzamelcontainer voor bewoners van appartementen.

Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan het beginsel van 'de vervuiler betaalt'. Met de opbrengst worden de kosten gedekt van de afvalinzameling en –verwerking.

Voor de afvaltarieven hanteren we op basis van bestaand beleid 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we de kosten die we maken voor de afvalinzameling en afvalverwerking doorberekenen in de tarieven. Voor het jaar 2026 is het basistarief t.o.v. van het jaar 2025 verhoogd met € 2 naar € 175.

Berekening kostendekkende afvalstoffenheffing (in €)	2026
Kosten taakveld(en)	1.879.000
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	314.000
Netto kosten taakveld	1.565.000
Toe te rekenen kosten	1.526.000
Overhead incl. (omslag)rente	77.000
Btw	230.000
Totale kosten	1.873.000
Opbrengst afvalstoffenheffing	1.873.000
Dekkingspercentage	100,0%

Tarieven en opbrengst afvalstoffenheffing (in €)	2025	2026
Basistarief (vast recht)	173,00	175,00
1 lediging restafvalcontainer (grijs) 240 liter	10,60	10,60
1 lediging restafvalcontainer (grijs) 140 liter	6,50	6,50
1 lediging bij de verzamelcontainer via een chipkaart met kleine opening	1,35	1,35
1 lediging bij de verzamelcontainer via een chipkaart met grote opening	2,70	2,70
Opbrengsten afvalstoffenheffing (basistarief + ledigingen)	2025	2026
Raming opbrengst basistarief (vast recht)	1.447.000	1.481.000
Raming opbrengst containers + chipkaarten ledigingen restafval	376.000	392.000
Totaal (afgerond)	1.823.000	1.873.000

Voorziening afvalstoffenheffing

Deze voorziening wordt ingezet om een gelijkmatige ontwikkeling van de afvalstoffenheffing te waarborgen. De stand van deze voorziening afval bedraagt per 1 januari 2026 €982.000.

Rioolheffingen

In het Water en Riolerings Programma (WRP 2025-2030) zijn de kaders en het beleid vastgelegd voor het onderhoud en vervanging van de riolering, maar ook voor verbeteringsmaatregelen. Jaarlijks inspecteren we de riolering en op basis van analyse wordt het onderhoud bepaald. De keuze van de toe te passen onderhoudsmaatregel is afhankelijk van omgevingsfactoren en de eventuele afstemming met andere werkzaamheden.

Berekening kostendekkende rioolheffing (in €)	2026
Kosten taakveld(en)	2.036.000
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	2.036.000
Toe te rekenen kosten	2.036.000
Overhead incl. (omslag)rente	327.000
Btw	254.000
Totale kosten	2.618.000
Opbrengst rioolheffing	2.584.000
Dekkingspercentage	98,7%

Tarieven rioolheffingen (in €)	2025	2026
Rioolheffing eigenaar	233,92	245,60
Rioolheffing eigenaar (uitsluitend hemel-/grondwater)	65,92	69,20
Rioolheffing gebruiker (tot 300 m³)	79,47	83,40
Opbrengsten rioolheffingen	2025	2026

Raming rioolheffing eigenaren	1.730.000	1.856.000
Raming rioolheffing gebruikers	671.000	728.000
Totale raming rioolheffing (afgerond)	2.401.000	2.584.000

De bestaande voorziening gekoppeld aan het huidige GRP bedraagt per 1 januari 2026 €1.962.000.

Leges

Deze belasting heeft als uitgangspunt dat de kosten maximaal 100% worden gedekt door de heffing. De gemeente brengt voor een aantal diensten kosten in rekening bij de aanvrager.

Voor de legestarieven hanteren we op basis van bestaand beleid maximaal 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we maximaal de kosten die we maken voor de desbetreffende dienst doorberekenen in de tarieven.

Reclamebelasting

De belasting wordt geheven ter zake van vanaf de openbare weg zichtbare aankondigingen. Met de opbrengst van deze belasting wordt het 'Ondernemingsfonds Tubbergen' gevoed en op deze wijze komt de opbrengst weer op indirecte wijze ten goede aan de ondernemers.

Tarieven reclamebelasting (in €)	2025	2026
Vast bedrag 1 ^e vestiging	600	600
Vast bedrag 2 ^e vestiging en per volgende vestiging elk	500	500
Opbrengst reclamebelasting	2025	2026
88 aanslagen x €600	53.000	51.750
0 aanslagen x €500	0	0
Raming (afgerond)	53.000	51.750

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen, die niet in de gemeentelijke 'Basisregistratie personen' (BRP) zijn opgenomen. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel; de heffing wordt gebaseerd op basis van aangifte. Deze aangiften worden jaarlijks steekproefsgewijs gecontroleerd.

De bedoeling hiervan is niet alleen om de aangiften op juistheid en volledigheid te controleren, maar ook om de exploitanten - daar waar nodig - te adviseren bij een doelmatiger opzet van de administratie, zodat het invullen van de aangifte correct, eenvoudig en snel kan geschieden.

Tarieven toeristenbelasting (prijs per persoon per nacht in €)	2025*	2026*
Standaardtarief (voor alle vormen van accommodaties met uitzondering van:)	1,05	1,50
Groepsaccommodaties, kampeerboerderijen en bungalows op een recreatieterrein	1,05	1,20
Kampeermiddelen (vaste en mobiele)	0,70	0,90
Opbrengst toeristenbelasting (in €)	2025	2026
Raming toeristenbelasting (afgerond)	245.000	320.000

*Raming 2026 op basis van werkelijke opbrengst 2024.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar te houden. De forensenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Tarieven forensenbelasting (in €)	2025	2026
Forensenbelasting 'gehuurde grond'	105	136
Forensenbelasting op eigen grond	286	371
Opbrengst forensenbelasting	2025	2026

230 aanslagen	25.000	31.000
45 aanslagen	15.000	17.000
Raming (afgerond)	40.000	48.000

Lokale lastendruk

Om een indruk te geven van de lastendruk ontwikkeling als gevolg van aanvaard beleid worden hierna de gevolgen voor een huishouding zonder of met eigen woning weergegeven. Deze vergelijking is gebaseerd op de onroerendezaakbelastingen (alleen voor bezitters van een eigen woning), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Bij de berekening van de lokale woonlasten is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Afvalstoffenheffing: vast tarief + gemiddeld 4 ledigingen restafvalcontainer 240 liter, en
- Rioolheffing: basistarief tot 301 m³ waterverbruik voor de gebruiker en - voor zover van toepassing - de eigenarenbelasting.
- Bij de berekening van de lokale woonlasten voor bezitters van een eigen woning is uitgegaan van een gemiddelde woningwaarde van €345.000.

De ontwikkeling van de lokale lastendruk in de gemeente Tubbergen is als volgt:

Tubbergen	2024	2025	2026	verschil 2025-2026	
				in €	in %
OZB (woning €345.000)	€388,00	€407,75	€448,12	€40,37	9,9%
Rioolrecht eigenaar	€293,80	€313,00	€329,00	€16,00	5,0%
Afval					
- vastrecht	€167,00	€173,00	€175,00	€2,00	1,2%

- 4 ledigingen restafval (240 liter)	€42,40	€42,40	€42,40	€0,00	0,0%
Totaal	€891,20	€936,15	€994,52	€58,37	6,2%

Zoals uit vorenstaande tabel blijkt neemt de lokale lasten druk voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning (gemiddelde waarde € 345.000) toe met €58.

Kwijtscheldingsbeleid

Wanneer een belastingplichtige niet in staat is, anders dan met buitengewoon bezwaar, de belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen te betalen kan de invorderingsambtenaar kwijtschelding verlenen. Van buitengewoon bezwaar is in het algemeen sprake wanneer de middelen om een belastingaanslag te betalen ontbreken en ook niet binnen afzienbare tijd kunnen worden verwacht. Gemeenten beschikken hierin over een zekere mate van beleidsvrijheid. Gemeenten mogen ook zelf bepalen welke belastingsoorten in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Tubbergen past kwijtschelding toe voor alleen de volgende heffingen:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Onroerendezaakbelastingen

Een aanvraag wordt getoetst op basis van inkomen en vermogen.

Belastingplichtigen, die denken voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in aanmerking te komen, kunnen desgewenst gebruik maken van de mogelijkheid om door het 'Inlichtingenbureau' een geautomatiseerde toets te laten uitvoeren. Dat betekent, dat de belastingplichtige zelf niet meer de nodige gegevens hoeft aan te leveren, maar dat het 'Inlichtingenbureau' aan de hand van de benodigde gegevens de inkomens- en vermogenstoets uitvoert.

Aantal kwijtscheldingsverzoeken	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Aanvragen: volledige afwijzing	16	15	15
Aanvragen: gedeeltelijke toewijzing	0	1	5
Aanvragen: volledige toewijzing	114	114	115
Totaal	130	130	135

Kwijtscheldingsbedragen	2024	2025	2026
Raming kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen (in €)	22.000	27.000	28.000
Werkelijke kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen	27.000	27.000	0
Verschil tussen werkelijke kwijtschelding en raming	5.000	0	28.000

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een indicatie in welke mate het vermogen van de gemeente Tubbergen toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, kan worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op 15 december 2020 is door de raad de Kadernota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2020 vastgesteld. Risicomanagement omvat alles wat we doen om risico's, kansen en onzekerheden in beeld te brengen en te beheersen. Risicomanagement moet onze organisatie in staat stellen doelstellingen optimaal te realiseren. Dit impliceert prioriteiten stellen en sommige risico's bewust accepteren. Daartoe is het noodzakelijk gedetailleerd inzicht te hebben in alle risico's die samenhangen met alle gemeentelijke activiteiten en processen. De uitdaging is om binnen de organisatie het risicomanagement niet alleen onbewust onderdeel van ons werkproces te laten zijn maar risico's en kansen en de wijze waarop we daarmee om willen gaan juist ook expliciet en transparant te betrekken bij de realisatie van onze doelen als ook bij bestuurlijke besluitvorming. Hierbij is een voortdurende balans tussen de systeemwereld en de leefwereld van groot belang. Hierin is de belangrijkste uitdaging binnen de organisatie dat we deze twee werelden samenbrengen in wat gemeenten doen, hoe zij dat doen en hoe ze hierin omgaan met de samenleving en de kracht van de samenleving en de inwoners benutten. Kortom: Nevenheid waar het kan, overheid waar het moet. Integraal risicomanagement kan hierin bijdragen door het in balans brengen/houden van deze twee werelden en daardoor een verbetering te bewerkstelligen in geprofessionaliseerde sturing en een verbeterde borging en bestending van de organisatie te creëren. Met deze kadernota zetten we een belangrijke stap in het versterken van risicomanagement, met als doel het bewust en verantwoord omgaan met risico's door een open en transparante manier van samenwerken.

Integraal risicomanagement is de nieuwe manier van denken over risico's, kansen en onzekerheden. Het doel van deze integrale aanpak is het vergroten van het risicobewustzijn van organisatie en bestuur, zodat een goede en verantwoorde balans ontstaat tussen risico's nemen en risico's beheersen. Het continu organiseren van aandacht voor en het gesprek over risico's vormt de basis van deze aanpak. Door regelmatig het gesprek te voeren - zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau - over (strategische) risico's, ontstaat een gezamenlijk beeld. Niet door te zenden, te vertellen en voor te lichten, maar door te delen, te bespreken en de dialoog aan te gaan. De risicodialoog is een open gesprek met als doel het gezamenlijk bepalen van een constructieve risico-aanpak. Het gesprek en de communicatie over risico's is een essentieel onderdeel van integraal risicomanagement. Transparantie is hierbij het uitgangspunt.

Risico's kunnen financiële consequenties met zich meebrengen. De financiële gevolgen van de risico's worden periodiek tijdens de P&C-cyclus inzichtelijk gemaakt in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Naast financiële consequenties worden dan ook de impact van imagoschade en de impact op de realisatie van onze organisatiedoelstellingen gewogen.

Het weerstandsvermogen kunnen we bepalen door onderstaande stappen te doorlopen:

1. Een inventarisatie van de risico's (risicoprofiel);
2. Benodigde weerstandscapaciteit;
3. Beschikbare weerstandscapaciteit;
4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.

Risicoprofiel en weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel worden de 10 risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Invloed op WV
Verhoogde vraag naar voorzieningen met een open-eind karakter zoals WMO, Jeugd en WWB	70%	€500.000	6.29%
Grondbedrijf: Als gevolg van onvoorziene zaken bestaat de kans op extra kosten met als gevolg Tegenvallers bouw- en woonrijp maken (b.v. bodem)	50%	€500.000	4.58%
Datalek: Als gevolg van onjuist en onzorgvuldig handelen van medewerkers en/of systemen bestaat de kans op het weglekken of het onjuist/ongewild verspreiden van informatie aan onbevoegde partijen/individuen (Noaberkracht werken/privacy en informatiebeveiliging), waardoor een boete of aansprakelijkstelling volgt vanuit AP	30 %	€ 810.000	4.25%
Als gevolg van het verliezen van bezwaar- en beroepsprocedures inzake ruimtelijke (bestemmings)plannen bestaat de kans op overschrijden van termijnen en budgetten waardoor de gemeente extra kosten moet maken.	40 %	€ 500.000	3.46%
Grondbedrijf: Als gevolg van economische groei bestaat de kans op schaarste met als gevolg Kostenstijging bouw- en woonrijp maken (stijging > CBS index en voor een periode van 2 jaar)	30%	€500.000	2.67%
Frauderisico - Bezittingen/Kunstobjecten: Als gevolg van onvolledige en niet-actueel registratie van bezittingen/kunstobjecten bestaat de kans dat op onrechtmatige wijze bezittingen/kunstobjecten aan de gemeente worden onttrokken of op onrechtmatige wijze	30%	€500.000	2.66%

gebruik worden gemaakt van bezittingen, met als gevolg dat wij onvolledig zijn verzekerd voor mogelijke schade			
Frauderisico - Subsidieverlening: Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie.	50%	€250.000	2.28%
Frauderisico - Doeluitkeringen: Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie.	50 %	€ 250.000	2.27%
Frauderisico - Subsidieverlening: Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.	50 %	€ 250.000	2.25%
Frauderisico - Doeluitkeringen: Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.	50%	€250.000	2.24%

Mutaties in top 10 risico's:

Naar aanleiding van de uitgevoerde Audits en vernieuwing van de Fraude-risico analyse hebben er mutaties in de top 10 risico's voor Tubbergen plaatsgevonden. Het risico omtrent de vraag naar voorzieningen met een open-eind karakter zoals WMO, Jeugd en WWB blijft onveranderd hoog net zoals de risico's voor het grondbedrijf. Wel zien we op dit moment dat er verhoogde aandacht nodig voor de processen rondom bezittingen en subsidieverlening. Hiervoor zijn reeds verbeteracties in gang gezet om de beheersing van deze risico's op orde te krijgen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd (Monte Carlo). Hieruit volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van €3,6 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

Beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	
Weerstand	Capaciteit
	2026
Algemene reserve	5.504.000
Totale weerstandscapaciteit	5.504.000

De geraamde stand van de algemene reserve per 1 januari 2025 bedraagt € 5.504.000 (zie staat van reserves € 5.218.000 plus saldo MJB 2026 € 287.000). In deze stand van de algemene reserve is de mogelijke resultaat op de grondexploitaties over het jaar 2025 voor een bedrag van -/€ 341.000 meegenomen. Dit is feitelijk een (administratieve) resultaat die we dan ook (nog) niet meenemen in de herziene stand van de algemene reserve. We wachten de werkelijke resultaten van alle grondexploitaties over het jaar 2025 af en nemen deze dan mee in de jaarverantwoording 2025 waar ook de verrekening met de algemene reserve plaatsvindt. Voor nu houden we rekening met een herziene stand van de algemene reserve van € 5.504.000 (€ 5.163.000 + € 341.000). Deze stand merken we aan als beschikbare weerstandscapaciteit.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen	=	beschikbare weerstandscapaciteit	=	€5.504.000	=	1,53
		benodigde weerstandscapaciteit		€ 3.600.000		

De door de raad vastgestelde ratio bedraagt 1,5 wat neerkomt op een benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit van € 5.400.000. Dit betekent dat er sprake is van een surplus op de algemene reserve van € 104.000. Dit surplus onttrekken we aan de algemene reserve en voegen we toe aan de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar het financiële hoofdstuk in deze begroting.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	uitstekend
B	1.4 - 2.0	ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	voldoende
D	0.8 - 1.0	matig
E	0.6 - 0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

De ratio valt dan in klasse B Dit duidt op een ruim voldoende weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen

Op de basis van de stand van de algemene reserve ontwikkelt bedraagt de ratio van de gemeente Tubbergen:

	2026
Ratio	1,53

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente in beeld te brengen, stelt de gemeente Tubbergen jaarlijks een balans en een overzicht van de exploitatie in baten en lasten op. Maar voor een goed oordeel over deze financiële positie zijn aanvullende kengetallen nodig. Deze kengetallen bieden ondersteuning bij de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Bovendien kan met deze kengetallen de gemeente Tubbergen goed worden vergeleken met andere gemeenten. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd in relatie worden gezien met andere kengetallen.

We onderscheiden 5 kengetallen:

- 1a. netto schuldquote
- 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- 2. solvabiliteitsratio
- 3. grondexploitatie
- 4. structurele exploitatieruimte
- 5. belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

1a. Netto schuldquote

Dit kengetal zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Vaste schulden	23.501	21.597	19.693
B	Netto vlottende schuld	3.580	4.306	4.306
C	Overlopende passiva	6.922	1.299	1.299
D	Financiële activa	3.648	2.052	2.658
E	Uitzettingen < 1 jaar	21.552	12.387	12.387

F	Liquide middelen	210	235	235
G	Overlopende activa	2.316	359	359
H	Totale baten	69.055	56.978	70.138
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	9,1	21,4	13,8

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Zie netto schuldquote, maar dan gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Vaste schulden	23.501	21.597	19.693
B	Netto vlottende schuld	3.580	4.306	4.306
C	Overlopende passiva	6.922	1.299	1.299
D	Financiële activa	775	775	775

E	Uitzettingen < 1 jaar	21.552	12.387	12.387
F	Liquide middelen	210	235	235
G	Overlopende activa	2.316	359	359
H	Totale baten	69.055	56.978	70.138
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	13,2	23,6	16,5

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger het aandeel, hoe gezonder de gemeente.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Eigen vermogen	28.775	22.427	16.215
B	Balanstotaal	67.867	61.031	64.248
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	42,4	36,7	25,2

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

	(bedragen x 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	-325	-45	3.019
C	Totale baten	69.055	56.978	70.138
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-0,5	-0,1	4,3

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de (structurele) vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft het ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Totale structurele lasten	58.426	56.404	60.136
B	Totale structurele baten	58.831	56.497	60.019
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	101	307	329

E	Totale baten	69.055	56.978	70.138
	Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E x 100%	0,7	0,7	0,3

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft de ruimte weer die de gemeente Tubbergen heeft om zijn belastingen te verhogen. De ozb is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Een hoog tarief ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft aan in hoeverre de gemeente al gebruikt heeft moeten maken van deze optie.

	(bedragen in €)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Ozb-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde Ozb-lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde van een woning in de gemeente Tubbergen (uitgangspunt COELO-atlas)	388	407	448
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	294	313	329
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	209	215	217
D	Eventuele heffingskorting	N.v.t	N.v.t	N.v.t.
E	Totale woonlasten (A+B+C+D)	891	936	994
F	Woonlasten landelijk gemiddelde	994	n.n.b.	n.n.b.
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde (E/F) x 100%	89,6%	n.n.b.	n.n.b.

Totaal tabel kengetal en uitkomst

Kengetal <i>Uitkomst (%)</i>	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	9,1	21,4	13,8
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	13,2	23,6	16,5
Solvabiliteit	42,4	36,7	25,2
Grondexploitatie	-0,5	-0,1	4,3
Structurele exploitatieruimte	0,7	0,7	0,3
Belastingcapaciteit	89,6%	n.n.b.	n.n.b.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf kapitaalgoederen gaat in op de manier waarop het op duurzame wijze in stand houden van kapitaalgoederen (de fysieke gemeentelijke infrastructuur) is geborgd. Onder kapitaalgoederen verstaan we wegen (inclusief kunstwerken), riolering, water, groen en gebouwen.

Voor het geformuleerd doel zijn en worden onderhoudsplannen opgesteld waarin we aangeven op welk kwaliteitsniveau kapitaalgoederen worden onderhouden. Als introductie op deze paragraaf staat hieronder het overzicht van de beheerplannen voor de kapitaalgoederen:

Beheerplannen	Vaststelling door raad in jaar	Looptijd	Financiële vertaling in begroting	Uitgesteld onderhoud
Wegen	2016	n.v.t.	ja	nee
Openbare verlichting	2011	15 jaar	ja	nee
Riolering (WRP)	2024	6 jaar	ja	nee
Groen	2020	n.v.t.	ja	nee
Gebouwen MOP	2021	4 jaar	ja	nee
Civiele kunstwerken	2025	5 jaar	ja	nee

Kaders en cijfers

Kaders

Wettelijk

De relevante wettelijke kaders zijn:

- Gemeentewet: Waarin door de gemeenteraad is vastgelegd welke regels voor de waardering en afschrijving van activa gelden. De in artikel 212 Gemeentewet bedoelde verordening is de 'Financiële verordening gemeente Tubbergen (2017)'.
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV): Op grond van artikel 12 moeten de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen in deze paragraaf aan de orde komen.
- Burgerlijk Wetboek: Waarin opgenomen de gemeentelijke taak als 'goed wegbeheerder' om te zorgen dat het gebruik van de weg geen risico oplevert voor de weggebruiker (wettelijke aansprakelijkheid).
- Wet Milieubeheer: Waaruit de verplichting tot het opstellen van een Gemeentelijk Rioleringsplan is voortgekomen.

Kerncijfers

Voor de onderscheiden kapitaalgoederen zijn in de tabel hieronder de kerncijfers vermeld:

	Aspect	Binnen de kom	Buiten de kom
Wegen	Weglengte totaal	93 km	390 km
	Oppervlakte elementenverharding	58,5 ha	13,5 ha
	Oppervlakte asfaltverharding	21,5 ha	70,5 ha
	Oppervlakte betonverharding	1,4 ha	38,9 ha
	Oppervlakte overige	0,6 ha	54,7 ha
	Aantal bruggen	10 st	30 st
	Aantal duikers	12 st	1.090 st
Openbare verlichting	Aantal lichtpunten	4.081 stuks	

Riolering	Gemengde hoofdriolering	55 km
	(verbeterd) Gescheiden stelsel hoofdriolering	53 km
	Kolken	6850
	Pompunits drukriolering buitengebied	426
	Drukriolering buitengebied	150 km
	Rioolgemalen	43
	Persleidingen	7 km
	IT riolen	8,5 km
	Wadi's	71
	Bergbezinkbassins	12

	Externe overstorten	22	
Groen	Beplantingsoppervlakte (natuurlijk)	7 ha	0,5 ha
	Beplantingsoppervlakte (in cultuur)	7,8 ha	0,2 ha
	Oppervlakte gazon	30 ha	1,6 ha
	Aantal bomen	5.097 st	9.866 st
Gebouwen	Schoolgebouwen (excl. Canisius)	9 locaties	
	Sportaccommodaties	4.941 m ²	
	Maatschappelijk/culturele functies	1.392 m ²	
	Monumenten	117 m ²	
	Eigen bedrijfsvoering	4.460 m ²	

	Overige gebouwen	m ²
--	------------------	----------------

Beleid en beheer

Algemeen

Het onderhoud van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Dit plan, dat uitgaat van de systematiek om te werken volgens zogeheten beeldkwaliteit, is door de raad vastgesteld in 2010. Inmiddels is een ontwikkeling in gang gezet die de komende jaren meer invulling geeft aan strategisch assetmanagement.

Wegen

Voor het beheer van de wegen gebruiken we de (beeld) Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW en de systematiek Rationeel wegbeheer. Jaarlijks beoordelen we de wegen in kwalitatieve zin met een visuele inspectie. Op basis van de resultaten uit de visuele inspecties, en de gewenste kwaliteitsniveaus worden onderhoudsmaatregelen bepaald. Het kwaliteitsniveau is aangeduid tussen niveau A (goed) en D (slecht). In 2016 is het meerjaren onderhoudsprogramma voor de kapitaalgoederen wegen vastgesteld. Daarbij is vastgesteld dat we het wegenonderhoud gedifferentieerd gaan uitvoeren op basis van de reeds vermelde functionele indeling van wegen. Daarbij is vastgesteld de hieronder aangegeven kwaliteit te gaan hanteren.

Bij de keuze voor deze kwaliteitsniveaus horen de effecten zoals weergegeven in de tabel.

Kwaliteitsniveau		A	B	C	D
Asfalt/beton	Aanzien/uitstraling	Hoog	Standaard	Sober	Verloedering
	Kapitaalvernietiging	Matig	Nihil	Groot	Zeer groot
	Beheerbaarheid	Voldoende	Goed	Matig	Slecht
	Veiligheid/Aansprakelijkheid	Veilig	Grotendeels veilig	Beperkt Veilig	Onveilig
	Hinder/Overlast	Nauwelijks	Incidenteel	Regelmatig	Constant

Elementen	Aanzien/uitstraling	Hoog	Standaard	Sober	Verloedering
	Kapitaalvernietiging	Matig	Nihil	Matig	Groot
	Beheerbaarheid	Voldoende	Goed	Matig	Slecht
	Veiligheid/Aansprakelijkheid	Veilig	Grotendeels veilig	Beperkt Veilig	Heel onveilig
	Hinder/Overlast	Nauwelijks	Incidenteel	Regelmatig	Constant

Gewenste kwaliteit		Bedrijventerrein	Buitengebied	Buitengebied Extensief	Fietspaden/recreatief	Centra	Hotspot	Hoofdweg	Woongebied
Asfalt	Rijbanen	C	C	C	C	C	C	C	C
	Fietspad				C			C	C
	Voetpaden								
	Overige							C	C
Beton	Alle	C	C	C	C			C	C
Elementen	Rijbanen	C	C	C	C	C	C	C	C

	Fietspad							C	
	Voetpaden	C			C	C	C	C	C
	Overige	C	C	C	C	C		C	C

In 2026 wordt het Wegenbeleidsplan geactualiseerd.

Openbare verlichting

Uitgangspunt voor uitbreiding en vervanging van openbare verlichting is het beleidsplan uit 2011. Hierbij houden wij rekening met sociale- en verkeersveiligheid, lichthinder en lichtvervuiling. Voor het onderhoud van de openbare verlichting hanteren wij, in samenwerking met zeven Twentse gemeenten, een meerjarig onderhoudsbestek. Door het op grote schaal toepassen van LED verlichting is het energieverbruik ten opzichte van 2010 gehalveerd.

In 2026 wordt het beleidsplan Openbare Verlichting geactualiseerd. Uitgangspunt voor dit beleidsplan is de gezamenlijke beleidsvisie die de 18 gemeenten en de provincie hebben opgesteld.

Water en Riolerings

In het Water en Riolerings Plan (WRP 2025-2030) zijn de kaders en het beleid vastgelegd voor het onderhoud en vervanging van de riolering, maar ook voor verbeteringsmaatregelen. Jaarlijks inspecteren we de riolering en op basis van analyse wordt het onderhoud bepaald. De keuze van de toe te passen onderhoudsmaatregel is afhankelijk van omgevingsfactoren en de afstemming met andere werkzaamheden.

Groen

Binnen het beheer van groenvoorzieningen wordt onderscheid gemaakt in het beheer op basis van beeldkwaliteit (gazons, plantsoenen, hagen etc.) en op basis van frequentie (bomen, houtwallen, bermen, sloten). Voor het beheer op basis van beeldkwaliteit gebruiken we de (beeld)kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW. Maandelijks nemen we een steekproef op basis van schouwen. Hierdoor checken we of de groenvoorzieningen voldoen aan de gestelde beeldkwaliteit. Cultuurbepanting heeft een eindige levensduur en zal dan door middel van cyclisch vervangen weer op peil worden gebracht.

Voor wat betreft het onderhoud op basis van beeldkwaliteit zijn minimale beeldkwaliteitsniveaus vastgesteld door de raad. In het algemeen is kwaliteitsniveau C het gewenste niveau met uitzondering van een aantal zogenaamde 'hotspots', die op beeldkwaliteit A worden onderhouden.

Voor het onderhoud van groenvoorzieningen op basis van frequentie hanteren we een vast stramien van onderhoud o.b.v. beheerplannen. Voor bomen voeren we een wettelijke veiligheidsinspectie uit (boomveiligheidscontroles). Daarbij bepalen we op grond van het risicoprofiel welke inspectiefrequentie nodig is en welke eventuele onderhoudsmaatregelen nodig zijn.

In 2020 is het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) vastgesteld. In dat KOG is onder meer opgenomen dat er meer aandacht komt voor leefbaarheid en biodiversiteit. Bij vervanging zal nadrukkelijker worden gekeken naar de mate van beheerbaarheid van de toegepaste soorten. Inrichtingsplannen worden zoveel mogelijk in samenspraak met buurt opgesteld.

Speelvoorzieningen

We geven uitvoering aan de Wet Aansprakelijkheid Speelvoorzieningen (WAS) door inspecties en monitoring van de speelvoorzieningen van gemeentelijke speelvoorzieningen. Waar nodig worden speelvoorzieningen vervangen. Hierbij kijken we samen met o.a. sociaal domein hoe we voor de buurt waarde kunnen toevoegen. Ook verkennen we wat nodig is aan nieuw speelbeleid. Actuele thema's zijn het medegebruik van wadi's voor spelen en groen, het gebruik van speelaanleidingen, het stimuleren van bewegen voor jong en oud en het meer inclusief inrichten van speelplekken

Gebouwen

De directe taak betreft het beheer en (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. Daar waar het gaat om het energiegebruik en het dagelijks onderhoud is Noaberkracht verantwoordelijk. Het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning (MOP). De MOP is opgesteld volgens NEN2767 en is gericht op de instandhouding van kwaliteitsniveau 2 en 3 (op een schaal van 1 tot 6).

De MOP heeft een inventarisatie-cyclus van 4 jaar en de administratieve actualisatie is elk jaar. Op grond van de hieruit voortvloeiende planning wordt de reserve voor het groot onderhoud op peil gebracht. Het jaarlijks onderhoud gebeurt waar mogelijk in overleg met de gebruiker/beheerder van het betreffende pand (check op nut en noodzaak).

Afval

Verspreid over de gemeente staan 53 boven- en ondergrondse verzamelcontainers voor de inzameling van restafval, PMD en glas. De containers zijn eigendom van Rova en worden door ons geleased. Ook het beheer en onderhoud voert Rova uit. Incidenteel, bijvoorbeeld bij nieuwbouw van een appartementencomplex, vindt uitbreiding plaats. De kosten voor het plaatsen van deze nieuwe containers brengen wij in rekening bij de ontwikkelaar.

Kunstwerken

Het beleidsplan Civiele Kunstwerken 2025-2029 is vastgesteld. Op basis daarvan worden onderhoud aan en vervanging van kunstwerken uitgevoerd. Daarnaast wordt gewerkt aan een kwaliteitsslag in onze beheergegevens en worden diverse bruggen herberekend om de maximale draagkracht ervan te bepalen.

Financieel

Structurele financiële onderhoudsgelden gebruiken we in beginsel voor het reguliere en 'groot' onderhoud voor wegen en groen. Onderhouds- en vervangingsinvesteringen voor riolering dekken we uit de voorziening riolering. Als gevolg van afstemming van onderhouds- of vervangingsmaatregelen is het mogelijk om structurele onderhoudsgelden aan te vullen met incidentele middelen op grond van investeringen of met middelen uit de rioolheffing. Ook andere interne en externe bronnen van financiering zijn mogelijk, bijvoorbeeld middelen uit de reserves of bijdragen van externe partijen.

Wegen

Het regulier onderhoud wordt aangepakt, zoals wordt aangegeven door het meerjaren onderhoudsprogramma, die jaarlijks wordt geactualiseerd. Binnen dit programma wordt eveneens rekening gehouden met een percentage voor onvoorziene omstandigheden en tegenvallers.

Openbare Verlichting

De kosten voor het vervangen van masten en armaturen dekken wij uit de reguliere begroting.

Kunstwerken

Het onderhoud aan onze kunstwerken voeren we uit overeenkomstig de uitgangspunten in het vastgestelde beleidsplan, waarbij fluctuaties over de jaren worden vereffend via het Wegenfonds. Naast het onderhoud laten we ook herberekeningen aan bruggen uitvoeren en willen we een kwaliteitsslag in onze beheergegevens maken.

Rioleringen

De financiële uitgangspunten zijn vertaald in het WRP 2025-2030.

Er wordt gewerkt volgens onderstaande principes:

- Investeringsen zoals rioolvervanging, pompkelders en andere betonwerken worden geactiveerd en afgeschreven over 50 jaar.
- Investeringsen met kortere levensduurverwachting zoals relinen, pompen en elektronica worden geactiveerd en afgeschreven over 15 jaar.

Gebouwen

Voor het groot onderhoud van de gebouwen staat de reserve 'Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen' ter beschikking. Jaarlijks nemen burgemeester en wethouders besluiten over de geplande onderhoudswerkzaamheden en –kosten. In die zin gebruiken ze de meerjaren onderhoudsplanning ook als middel om verantwoording af te leggen over de onderhoudsstaat van de gemeentelijke gebouwen.

Afval

De kosten voor het leasen van de verzamelcontainers zijn opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met Rova en dekken wij uit de Afvalstoffenheffing.

Financiering

Algemeen

De wet financiering decentrale overheden (fido) bevordert een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Het doel hiervan is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. De wet kent een onderscheid tussen regels voor korte financiering (kasgeldlimiet) en regels voor lange financiering (renterisiconorm). Het onderscheid is gelegd bij 1 jaar.

Kasgeldlimiet en korte financiering

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring worden voorgelegd aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Een kasgeldlimiet van € 6,0 miljoen betekent dat Tubbergen in 2026 tot een bedrag van € 6,0 miljoen met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren.

Kasgeldlimiet	(bedragen x €1 mln.)
Begrotingstotaal 2026	70,0
Vastgesteld percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	6,0

Renterisiconorm en lange financiering

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Er mag dus maar 1/5^e deel van de totale begroting aan rentegevoeligheid onderhevig zijn.

Renterisiconorm	(bedragen x €1 mln.)
Begrotingstotaal 2026	70,0
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	14,0
Renterisico: herfinanciering + renteherziening	1,9

Ruimte	12,1
---------------	-------------

In 2026 is er voldoende ruimte binnen de renterisiconorm.

Leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de geldleningen in 2026:

Leningen (opgenomen)		(bedragen x €1 mln.)
Beginstand per 1 januari 2026		21,6
Bij:	nieuwe leningen t.b.v. investeringen	0,0
Af:	reguliere aflossingen	1,9
	vervroegde aflossingen	0
Eindstand per 31 december 2026		19,7

Algemene ontwikkelingen

Geldleningen

In 2026 zullen geen renteherzieningen plaatsvinden. De reguliere aflossingen in 2026 zijn € 1,9 miljoen en de rentelasten € 960.000.

Rentevisie, liquiditeit en schatkistbankieren

De gemeente Tubbergen heeft gekozen voor spreiding in de financieringsmogelijkheden. Door een actuele liquiditeitsplanning kan worden ingespeeld op eventuele tekorten of overschotten in de toekomst. Zo wordt door het aantrekken van langlopende geldleningen ingespeeld op eventuele liquiditeitstekorten voor de lange termijn. De rente voor langlopende geldleningen is op dit moment 3,39% (looptijd 15 jaar).

Eventuele voorziene tekorten op de korte termijn worden opgevangen door het aantrekken van 1 maands geldleningen. Het tarief ligt rond de 2,1%.

Eventuele liquiditeitsoverschotten worden als gevolg van schatkistbankieren automatisch afgeroomd naar onze bankrekening bij het Ministerie. Het tarief op dit moment bedraagt 1,93%.

Verdere beleidsuitgangspunten

We passen totaalfinanciering toe

Bij de financiering van de gemeentelijke activiteiten wordt de gemeente als één geheel beschouwd. We spreken van totaalfinanciering of integrale financiering. Dat houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden, zowel reguliere activiteiten als projecten. Door totaalfinanciering worden de rentekosten geminimaliseerd. Leningen worden op de meest optimale momenten aangetrokken, rekening houdend met de gemeentelijke rentevisie, de Wet Fido, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

We rekenen reële rente toe aan de taakvelden

Voor de begroting 2026 rekenen wij rente toe aan de taakvelden. Daarbij wordt uitgegaan van de werkelijke kosten van geldleningen. Op basis hiervan is voor 2026 een omslagrente van 1% vastgesteld. Deze omslagrente wordt toegepast bij de toerekening aan de verschillende taakvelden en geldt tevens voor de grondexploitaties.

Voor de kostenonderbouwing van leges, heffingen en nieuwe investeringen wordt een andere systematiek gehanteerd: hierbij sluiten we aan bij de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt. Op die manier worden de rentekosten zo realistisch en transparant mogelijk toegerekend. Voor het jaar 2026 gaan we uit van 3%.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is in grote lijnen in de volgende tabel weergegeven:

	EMU-saldo (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1	Exploitatie saldo voor bestemming	642	-3.395	-7.363	67	-491	-143
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.041	842	-452	407	321	308
3	Mutatie voorzieningen	-616	672	930	-17	-117	-231
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-620	1.101	3.064	-1.380	-1.518	-1.543
5	Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
	EMU saldo	-6.636	-4.667	-9.044	1.022	589	861

Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het negatieve EMU-saldo over 2026 geeft aan dat we als gemeente in 2026 meer verwachten uit te geven (reële transacties) dan dat we verwachtten te ontvangen. Het is echter wel van belang om het EMU-saldo in de juiste context te zien. Gemeenten maken voor hun boekhouding gebruik van het 'gemodificeerde stelsel van baten en lasten'. Hierdoor zegt het EMU-saldo van één jaar relatief weinig, omdat de uitgaven voor investeringen bijvoorbeeld in één jaar leiden tot een uitgave, maar in de exploitatie via de kapitaallasten leiden tot meerjarige lasten. Of dat toevoegingen aan voorzieningen ten laste van het resultaat gaan, maar pas bij besteding van de voorziening leiden tot een uitgave. Daarnaast worden de onttrekkingen aan reserves niet meegenomen in dit saldo.

Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Het aangaan van banden met verbonden derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Het is een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Op 25 februari 2019 heeft uw raad het Beleidskader verbonden partijen 2019 vastgesteld en kennisgenomen van de door ons college vastgestelde Spelregels bestuur en toezicht verbonden partijen. In het beleidskader zijn de volgende punten verder uitgewerkt:

1. Afwegingskader deelname verbonden partijen
2. Bestuurlijke rollen (eigenaar en opdrachtgever)
3. Toezicht op verbonden partijen
4. Informatievoorziening aan de raad

Door het vaststellen van het Beleidskader verbonden partijen 2019 beschikt de gemeente over een afwegingskader voor toekomstige besluitvorming over toe- en uittreden bij verbonden partijen. Daarnaast geeft dit beleidskader aan hoe de gemeente grip op verbonden partijen wil vormgeven en welke rollen de gemeente daarbij heeft.

Deze paragraaf is om twee redenen voor u van belang. Op de eerste plaats voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe zelf ook kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor u nog steeds een kader stellende en controlerende taak over bij die programma's. De tweede reden betreft de kosten - het budgettaire beslag- en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De risicoanalyse van de verbonden partijen is dit jaar wederom uitgevoerd met behulp van het pakket Naris Self Assessment. Hierbij werken we samen met de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede.

De risico's voor de verbonden partijen worden geïnventariseerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragen worden samengevat in acht indicatoren, die gezamenlijk een beeld geven van het risicoprofiel. De indicatoren zijn: directie/bestuur, eigenaarsbelang, marktomgeving, flexibiliteit, contracten, opdrachtgeversrelatie, governance, control en kwaliteit. Het financieel belang is gebaseerd op een brede definitie. Dat betekent dat er onder meer rekening wordt gehouden met de exploitatiebijdrage, de boekwaarde van aandelen, dividenden, subsidies, afgenomen werkzaamheden en verstrekte leningen en garanties. De verbonden partijen waarbij de gemeente een groot financieel belang heeft en die een hoge risicoscore kennen, vormen een belangrijk risico voor de gemeente.

De verbonden partijen, waarbij de gemeente Tubbergen betrokken is, zijn hieronder opgenomen in een tweetal overzichten. Hierbij is een onderscheid gemaakt in privaatrechtelijke en publiekrechtelijke verbonden partijen.

Publiekrechtelijk

Verbonden partij	Programma	Portefeuillehouder	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Verwacht resultaat	Risicos	Toeziht-regime
Noaberkracht Dinkelland Tubbergen	Alle	Burgemeester Postma	GR: bedrijfsvoeringsorganisatie	Stemrecht: 50%: Financieel: 43,65%	19.810.000	3.683.000	3.239.000	5.205.000	4.734.000	0	Gemiddeld	Hoog
Veiligheidsregio Twente	Veiligheid	Burgemeester Postma	GR: openbaar lichaam	Stemrecht: iedere gemeente één stem Financieel: maatstaven gemeentefonds	1.814.000	2.847.000	3.183.000	81.918.000	79.893.000	0	Gemiddeld	Hoog
Samen Twente	Sociaal domein	Wethouder Berning-Everlo	GR: openbaar lichaam	Stemrecht: iedere gemeente één stem Financieel: aantal inwoners en aantal jeugdigen	1.489.000	5.074.000	4.669.000	18.100.000	20.078.000	0	Gemiddeld	Hoog
Omgevingsdienst Twente	Veiligheid, Milieu, Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	Burgemeester Postma	GR: openbaar lichaam	Stemrecht: iedere gemeente één stem Financieel: afname van uren	1.118.000	902.000	902.000	2.341.000	2.061.000	0	Gemiddeld	Hoog

Verbonden partij	Programma	Portefeuillehouder	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Verwacht resultaat	Risico's	Toezicht-regime
Stadsbank Oost-Nederland	Sociaal domein	Wethouder Berning- Everlo	GR: openbaar lichaam	Stemrecht: iedere gemeente één stem Financieel: bekostigingssysteem	171.000	n.n.b.	2.347.000	n.n.b.	9.407.000	75.000	Gemiddeld	Gemiddeld
Recreatiechap Twente	Cultuur & Recreatie	Wethouder Bekhuis-Groothuis	GR: bedrijfsvoeringsorganisatie	Stemrecht: iedere gemeente één stem Financieel: inwoneraantal	143.000	2.361.000	2.286.000	4.371.000	4.598.000	0	Gemiddeld	Gemiddeld
Crematoria Twente	Bestuur & Middelen	Wethouder Niens	GR: openbaar lichaam	Stemrecht: iedere gemeente één stem per 20.000 inwoners (of een gedeelte daarvan) Financieel: o.b.v. gemiddeld aantal crematies per gemeente over de voorgaande 4 jaar	- 10.000	2.189.000	2.573.000	0	0	211.000	Gemiddeld	Gemiddeld
Beschermde Wonen	Sociaal domein	Wethouder Berning- Everlo	GR: centrumregeling	m.i.v. 2027	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Energie voor Noordoost Twente	Economie	Wethouder Niens	GR: regeling zonder meer	Stemrecht: in het Opdrachtgevers overleg is de stemverhouding tussen deelnemende partijen gelijk verdeeld.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Euregio	Bestuur & Middelen	AB: Raadslid Hesselink en Burgemeester Postma Regioraad: burgemeester Postma	Nederlands-Duitse GR	Elke vertegenwoordiger in het AB heeft 1 stem. Het aantal vertegenwoordigers dat een lid kan afvaardigen is afhankelijk van de jaarlijkse bijdrage en die	6.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Gemiddeld	Laag

Verbonden partij	Programma	Portefeuillehouder	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Verwacht resultaat	Risico's	Toezicht-regime
				bijdrage is afhankelijk van het aantal inwoners.								

Privaatrechtelijk

Verbonden partij	Programma	Portefeuillehouder	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële opbrengst	Eigen vermogen 1/1	Eigen vermogen 31/12	Vreemd vermogen 1/1	Vreemd vermogen 31/12	Verwacht resultaat	Risico's	Toezicht-regime
Stichting Participatie Noaberkracht	Sociaal domein	Burgemeester Postma	Stichting	N.v.t.	0	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	20.000	Gemiddeld	Hoog
Twenteboard	Bestuur & Middelen en Economie	Wethouder Bekhuis-Groothuis	Stichting	N.v.t.	-225.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Gemiddeld	Gemiddeld
Cogas	Bestuur & Middelen	Wethouder Niens	NV	5,75%	292.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Laag	Gemiddeld
Enexis	Bestuur & Middelen	Wethouder Niens	NV	0,02%	21.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Laag	Gemiddeld
Twence	Milieu	Wethouder Niens	BV	3,43%	228.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Laag	Gemiddeld
Wadinko	Bestuur & Middelen	Wethouder Niens	NV	1,88%	23.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Gemiddeld	Gemiddeld
BNG	Bestuur & Middelen	Wethouder Niens	NV	0,05%	40.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Laag	Gemiddeld
ROVA	Milieu	Wethouder Niens	NV	260 aandel en B	53.000	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	Laag	Gemiddeld
Energiecoöperatie Noordoost Twente	Economie	Wethouder Niens	Coöperatie (in liquidatie)	N.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Grondbeleid

Inleiding en Samenvatting

Samenvatting (financiële) resultaten Grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid wordt verantwoording afgelegd over het te voeren grondbeleid in het komende jaar en wordt een doorkijk gegeven naar de toekomst.

Financieel gezien zal voor circa € 2,2 miljoen aan inkomsten worden gerealiseerd, circa € 2,7 miljoen aan uitgaven gedaan, een winstneming van € 0,4 miljoen en een verliesvoorzieningen van € 0,69 miljoen komen te vervallen. Uiteindelijk zal de boekwaarde met ongeveer € 0,14 miljoen toenemen tot € 3,69 miljoen.

Voor het kunnen opvangen van de conjuncturele- en projectrisico's van het grondbedrijf is een bedrag benodigd van € 1,07 miljoen, het zogenaamde weerstandsvermogen.

Voor de toekomst is het van groot belang om de woningbouwproductie (o.a. aantallen en typologieën) blijft voldoen aan het woningbouwprogramma. Hier zetten wij ons grondbeleid actief op in. Dit kunnen wij als gemeente niet alleen en dit vraagt om een goede samenwerking met andere partners, waaronder het Rijk, Provincie, corporaties en ontwikkelaars, maar ook particuliere initiatiefnemers. De woning- en vastgoedmarkt laat nog steeds een grote vraag naar woningen zien. De bouw van nieuwe woningen heeft echter te maken met een aantal problemen. Grote bottlenecks voor de woningbouw zijn onder andere de hoge bouwkosten, het stikstofdossier en juridische vertragingen. Ook netcongestie, waardoor nieuwe woonwijken niet op het elektriciteitsnetwerk aangesloten kunnen worden, zorgt steeds vaker voor vertraging. Deze problematiek kan ook gevolgen hebben voor de toekomstige resultaten van het grondbedrijf. De ontwikkelingen in de markt monitoren wij continu en verwerken wij indien nodig in de ramingen van de projecten.

Daarnaast zien wij dat het financieel haalbaar maken van nieuwe gebiedsontwikkelingen te maken heeft met uitdagingen. Dit heeft onder andere te maken met de ambities omtrent betaalbaar wonen, groen, water en duurzaamheid.

Grondbeleid

1.1 Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Tubbergen is vastgelegd in de Nota Grondbeleid. In deze Nota zijn de beleidskaders vastgelegd voor de wijze waarop de gemeente de gewenste verandering van het grondgebruik en de beleidsdoelen wil realiseren. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de beleidsvelden wonen en werken. Met de keuze tussen actief grondbeleid en faciliterend grondbeleid geeft de gemeente aan, hoe zij de regie op de gewenste ruimtelijke invulling wil bereiken. We hebben de ambitie om de huidige nota grondbeleid te actualiseren.

1.2 Doel grondbeleid

In de Nota Grondbeleid is het doel van het gemeentelijk grondbeleid als volgt geformuleerd: Grondbeleid kan hiermee worden gedefinieerd als het beleid dat zich richt op een efficiënt en rechtvaardig verloop van activiteiten op de grondmarkt, met het oog op het realiseren van publieke doelstellingen zoals bevordering van het maatschappelijk ruimtegebruik, het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten bij locatieontwikkeling en het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap voor de burger en marktwerking op de grondmarkt.

1.3 Keuze voor grondbeleid

De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mogelijk een mengvorm) wordt afhankelijk van de situatie gekozen. Uitgangspunt is hierbij actief grondbeleid, tenzij dit op basis van factoren als grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigde deskundigheid onwenselijk of niet goed mogelijk is.

1.4 Financieel beleid Grondbedrijf

Het voeren van (actief) grondbeleid brengt risico's met zich mee. Door een voorzichtig en behoudend financieel beleid te voeren wordt de kans op negatieve financiële verrassingen zo klein mogelijk gehouden. Dit financieel beleid wordt ook voor de komende jaren voortgezet. Grondexploitaties voor nieuwe ontwikkelingen dienen minimaal sluitend te zijn, waarbij tijdens de realisatie het eindresultaat verder wordt geoptimaliseerd. We merken dat dit uitgangspunt hoe langer hoe meer onder druk komt te staan. Door de ambities, extra opgaven voor water, groen en energie en het aandeel betaalbare woningen, maken het lastiger om tot een (minimaal) sluitende grondexploitatie te komen voor de nieuwe ontwikkelingen.

1.5 Grondprijsbeleid

Grondprijzen worden op basis van een onafhankelijk en marktconform taxatierapport vastgesteld middels de Grondprijsbrief. Door het vaststellen van marktconforme grondprijzen wordt tevens een vermeende staatssteun voorkomen.

1.6 Risicomanagement

Bij grondexploitaties lopen gemeenten risico's. Het financiële risico voor gemeenten is bij actief grondbeleid over het algemeen groot, omdat dit gemoeid gaat met omvangrijke gemeentelijke (voor)investeringen, die pas later door de inkomsten uit grondverkoop worden afgedekt. Het financiële risico is voor de gemeente bij faciliterend grondbeleid relatief beperkt, omdat de gemeente uitsluitend kosten verhaalt op particuliere ontwikkelaars. Het regelmatig en systematisch onderzoeken en kwantificeren van de risico's die de financiële haalbaarheid van een project bedreigen en het formuleren en toepassen van maatregelen, waarmee deze risico's zo doeltreffend mogelijk beheerst kunnen worden, noemen we risicomanagement. Binnen het grondbedrijf wordt een buffer aangehouden om deze risico's te kunnen opvangen, indien deze zouden optreden (het benodigde weerstandsvermogen).

1.7 Resultaten van het grondbedrijf

Alle financiële resultaten van de grondexploitaties (winstnemingen en verliesvoorzieningen) en afwaarderingen van grondaankopen worden rechtstreeks ten laste/ten gunste van de algemene reserve gebracht. Voor een aantal specifieke risico's wordt een weerstandvermogen berekend. Deze maakt deel uit van het algemene weerstandsvermogen van de hele gemeente.

1.8 Verantwoording over het gevoerde grondbeleid

Voor het afleggen van verantwoording over het grondbeleid en de financiële effecten ervan is aangesloten met de reguliere planning en control momenten van de gemeente.

Begroting

In de begroting geeft het college verantwoording af over het te voeren grondbeleid voor 2026. Daarnaast wordt de prognose van de projecten (inkomsten en uitgaven) geactualiseerd. De resultaten hiervan zijn terug te vinden in paragraaf 3.1 van deze paragraaf Grondbeleid 2026.

Tussentijdse Rapportage Grondbedrijf (Programmajournaal)

Tussentijds worden de grondexploitaties geactualiseerd, met het doel om te bezien in welke mate de prognoses omtrent inkomsten en uitgaven in de diverse complexen naar verwachting gerealiseerd gaan worden. Het moment van actualisatie vindt plaats in het derde kwartaal in de vorm van een programmajournaal.

Bespiegelingen op de grond- en vastgoedmarkt

Lokaal

Voor de (nabije) toekomst verwachten wij dat de vraag naar woningen groot blijft, maar de nieuwbouwproductie heeft te maken met diverse problemen waardoor de productie kan tegenvallen. Met name de huidige grote onzekerheid in het stikstofdossier en de lange planningsprocedures bij de energienetbeheerders kunnen aanzienlijke vertragingen gaan opleveren. In totaal hebben we in onze grondexploitaties per 01-01-2026 nog ongeveer 3,8 hectare woningbouwgrond voor ongeveer 161 woningen in de pijplijn. Daarnaast gaan we de komende jaren door de diverse grondaankopen in de verschillende kernen het aanbod verder vergroten. We zijn vanaf 2025 actief om nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen in de kernen Albergen en Geesteren. De eerdergenoemde stikstofproblematiek wordt ook voor de bedrijventerreinen verwacht. Daarnaast speelt hier ook nog de aansluitingen op het energienetwerk een vertragende factor.

Financiële positie grondbedrijf

2.1 Inleiding

Om het feitelijke (eind)resultaat van het grondbedrijf over 2026 te kunnen bepalen is het nodig dat voor de onderstaande groepen projecten/gronden wordt stilgestaan bij de afzonderlijke resultaten van deze categorieën:

A. Bouwgronden in Exploitatie (BIE)

Dit zijn gronden die het grondbedrijf actief transformeert naar bouwgrond. Uw raad heeft hiervoor een grondexploitatiecomplex (ruimtelijk plan) met een grondexploitatiebegroting vastgesteld. Voor deze jaarrekening hebben wij alle lopende grondexploitatiebegrotingen weer geactualiseerd.

B. Ruilgronden Materieel Vast Actief (MVA)

Dit gaat om gronden die niet of nog niet in ontwikkeling worden gebracht of worden afgestoten.

2.2 Bouwgronden in Exploitatie (gemeentelijke grondexploitaties, ofwel BIE's)

In 2025 zijn twee nieuwe complexen (Tubbergen Oost en Schoollocatie Fleringen) toegevoegd, maar worden er vier woningbouwcomplexen (Hutten (Geesteren), Knooperf Langeveen, Peddemors (Manderveen) en De Wirnte (Langeveen)) afgesloten.

Het aantal BIE's binnen het grondbedrijf bedraagt op 1-1-2026 10 woningbouwcomplexen. Naar verwachting kan dit in 2026 worden uitgebreid met o.a. een woningbouwcomplex Uitbreiding Reutum en bedrijventerrein Vriezenveenseweg (Geesteren).

2.2.1 Kosten en opbrengsten 2026

In onderstaand overzicht zijn de totale kosten en opbrengsten van alle gemeentelijke grondexploitaties opgenomen, uitgesplitst naar de geraamde kosten en opbrengsten en de verwachte inkomsten en uitgaven voor 2026 (exclusief winstneming).

Kosten 2026 (bedragen x € 1.000)		Raming
Bouw- en woonrijp maken		2382
Plankosten en beheerskosten		326
Overige en rente		35
Totaal kosten		2743

Opbrengsten 2026 (bedragen x € 1.000)		Raming
Opbrengsten woningbouw		2227
Totaal opbrengsten		2227

2.2.2 Winstnemingen

De BBV schrijft voor dat eerder dan bij het afsluiten van grondexploitaties, tussentijds winst genomen moet worden. Indien met voldoende zekerheid vaststaat dat er sprake is van een positief resultaat ofwel winst, moet deze worden genomen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten van de individuele grondexploitaties.

In 2026 worden er binnen de grondexploitaties kosten en opbrengsten gerealiseerd en zijn de ramingen van toekomstige kosten en opbrengsten geactualiseerd. Dit leidt ertoe dat er op diverse complexen met een positief resultaat winst dient te worden genomen. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de complexen waar (tussentijds) winst kan worden genomen per 31-12-2026. De tussentijdse winstnemingen worden ten gunste van de algemene reserve gebracht. Dit betreft een bedrag van in totaal € 61.000,-.

Winstnemingen complexen (bedragen x € 1.000)		Winstraming
Bessentuin fase 3		12
Randweg Geesteren		49
Totaal		61

2.2.3 Resultaat afgesloten complexen

Per 31-12-2026 kunnen de grondcomplexen De Scholt (Fleringen) en Weemselerveld (Albergen) worden afgesloten met een voordelig resultaat van € 0,34 miljoen.

2.2.4 Getroffen verliesvoorziening BIE's

Als we op een BIE een tekort verwachten, dan treffen wij direct een voorziening ter grootte van het verwachte tekort na realisatie, ofwel het tekort op eindwaarde.

Naar verwachting kunnen de complexen School Manderveen en Rotonde Reutum met een nadelig resultaat van in totaal € 0,69 miljoen worden afgesloten. Hiervoor zijn een tweetal verliesvoorzieningen getroffen.

2.3 Overige gronden/ Complex Verspreide gronden

- **Algemeen**

Onder deze categorie vallen alle strategische gronden en ruilgronden. Deze gronden maken geen onderdeel uit van een BIE.

- **Ontwikkeling boekwaarde (MVA)**

Dit onroerend goed wordt op termijn in ontwikkeling gebracht dan wel verkocht of geruild. Gronden die in het verleden verworven zijn, worden volgens de BBV uitgesplitst in:

- "Warme gronden": waarvan wordt voorzien dat deze binnen afzienbare termijn tot ontwikkeling worden gebracht (bijvoorbeeld als nieuw woningbouwgebied of bedrijventerrein) en waarvoor een operationele grondexploitatie zal worden opgesteld. Deze gronden mogen gewaardeerd worden tegen de toekomstige bestemming.
- "Agrarische gronden": deze moeten gewaardeerd worden tegen de (markt)waarde in het economische verkeer volgens de huidige bestemming. In de volgende tabel is een samenvattend overzicht opgenomen van de boekwaarden en oppervlakten van de gronden, zoals hiervoor omschreven.

	Ontwikkeling boekwaarde			
	Oppervlakte		Boekwaarde	Boekwaarde
	1-1-2026		1-1-2026	per m2
Warm	57.929	m2	€ 2.006.385	€ 34,64
Agrarisch	196.749	m2	€ 1.305.436	€ 6,64
Totaal	254.678	m2	€ 3.311.821	€ 13,00

2.4. Te verwachten resultaten van het grondbedrijf

De bedragen zijn in eerdere paragrafen toegelicht, en in onderstaand overzicht samenvattend opgenomen.

Totaal resultaat € 0,28 miljoen nadelig.

- **3.2.2 Winstnemingen € 61.000,-**
- **3.2.3 Afsluitingen € 0,35 miljoen**
- **3.2.4 Vrijvallen verliesvoorzieningen € 0,69 miljoen**

2.5 Weerstandsvermogen

Voor het grondbedrijf zijn een aantal risico's becijferd:

- Vertraging in de gronduitgifte;
- Rentestijging;
- Extra kostenstijging bouw- en woonrijp maken;
- Tegenvallers bouw- en woonrijp maken.

Het totaal van deze risico's wordt becijferd op € 0,76 miljoen. Veiligheidshalve wordt een veiligheidsmarge van 40% gehanteerd. Daarmee komt het benodigde weerstandsvermogen uit op € 1,07 miljoen.

Het grootste risico binnen het grondbedrijf is en blijft de post bouw- en woonrijp maken. De hoogte hiervan is sterk afhankelijk van de conjuncturele omstandigheden. Vanaf 2026 is hiervoor een totaalraming van € 6,4 miljoen geraamd. Hierin is rekening gehouden met een jaarlijkse kostenstijging van 3%. De onderliggende ramingen worden jaarlijks geactualiseerd en geïndexeerd om het financiële risico zo klein mogelijk te houden.

Prognose 2026 en verder

3. Prognose voor 2026 en volgende jaren

3.1 Inleiding

Alle grondexploitaties zijn doorgerekend met de gerealiseerde kosten en opbrengsten uit 2025 en de nog te verwachten kosten en opbrengsten na 2025. Hiermee worden de te verwachten eindresultaten opnieuw berekend. Deze eindresultaten zijn tevens van belang om de hoogte van de winstnemingen in 2025 en 2026 te kunnen bepalen. In dit deel wordt ingegaan op de ontwikkelingen van het grondbedrijf, resulterend in de prognose van de financiële positie van het grondbedrijf 2026.

3.2 Uitgangspunten

- **Kostenstijging**

Kijkend naar het verleden, dan komt het gemiddelde langjarig kostenstijgingspercentage voor de grond-, weg- en waterbouw uit op circa 3%. Voor de toekomstige jaren wordt gerekend met een verwachte kostenstijging bouw- en woonrijp maken van gemiddeld 3% op jaarbasis.

- **Opbrengstenstijging**

De grondprijzen die in de grondexploitaties zijn opgenomen zijn actueel en marktconform volgens de meest recente grondprijsbrief 2025. Gelet op de verwachte ontwikkelingen op de woning- en vastgoedmarkt, wordt mede uit het voorzichtigheidsprincipe geen rekening gehouden met een toekomstige opbrengstenstijging van de bouwgrond.

- **Rente**

De grondexploitaties van de gemeente Tubbergen worden doorgerekend met een toekomstige rentepercentage van 1,0% (omslagrente voor het grondbedrijf). De disconteringsvoet, ofwel de rente waarmee het exploitatieresultaat op eindwaarde naar de waarde per heden wordt gebracht (=startwaarde), is conform de landelijke BBV regelgeving 2,0%.

- **Looptijd**

Om risico's die samenhangen met een zeer lange looptijd te beperken, is het uitgangspunt dat de looptijd van een grondexploitatie in beginsel maximaal 10 jaar bedraagt. Gemotiveerd kan hiervan worden afgeweken.

3.3 Programma

De grondexploitaties (BIE's) voorzien in de uitgifte van gronden voor woningen en bedrijven. Hierna wordt ingegaan op de programmering van de uitgifte van gemeentelijke bouwterreinen bedoeld voor woningbouw respectievelijk bedrijventerreinen.

Prognose uitgifte gemeentelijke woningbouwkavels

In totaal voorzien de *huidige gemeentelijke grondexploitaties* (harde plannen) in de bouw van circa 161 woningen. Dit zijn de door de raad vastgestelde grondcomplexen. De nieuw door de raad vastgestelde grondcomplexen worden hier nog aan toegevoegd. Het betreft de uitgifte van bouwgrond, de oplevering van de woningen is gemiddeld één tot twee jaar later.

(aantallen kavels)	Vastgestelde complexen woningbouw					Totalen
	2026	2027	2028	2029	2030	
Dannenkamp 5	12	8	0	0	0	20
Bessentuin fase 3	6	4	0	0	0	10
Randweg Geesteren	12	8	0	0	0	20
Tubbergen Oost	0	33	30	30	13	106
Schoollocatie Fleringer	0	5	0	0	0	5
Totalen	30	58	30	30	13	161

Bouw- en woonrijp maken

Voor alle grondcomplexen zijn de ramingen bouw- en woonrijp maken opnieuw geactualiseerd en op prijspeil 2026 geraamd. Voor de verwachte uitgaven in de komende jaren zijn de bedragen geïndexeerd met een parameter voor kostenstijging. Daarbij is aansluiting gezocht bij een langjarig cbs gemiddelde vanuit de gww-sector.

Opbrengsten

De nog te verkopen bouw kavels zijn doorgerekend op basis van de grondprijzen uit de Grondprijsbrief 2025.

Te verwachten kosten en opbrengsten vanaf 2026:

Complexen	Te verwachten kosten en opbrengsten 2026					
	bouw- en woonrijp maken	plankosten kosten	beheers kosten	rente	totaal kosten	opbrengsten
De Scholt 3	85	20	5	-1	109	0
Dannenkamp 5	964	40	9	7	1020	1141
Weemselerveld fase 4	817	30	3	-12	838	0
Plan Kampboer	109	25	2	1	137	0
Bessentuin fase 3	112	45	14	2	173	585
School Manderveen	90	6	1	1	98	0
Randweg Geesteren	647	35	9	3	694	1400
Rotonde Reutum	207	10	5	7	229	485
Tubbergen Oost	3198	170	40	33	3441	6637
Schoollocatie Fleringen	201	25	6	10	242	343
Totalen	6430	406	93	51	6981	10591

3.4 Resultaat Grondexploitaties met een winstverwachting en voorzienbaar tekort

In onderstaand overzicht zijn de (eind)resultaten van de gezamenlijke grondexploitaties vermeld, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen grondexploitaties met een verwacht positief en een verwacht negatief eindresultaat. De grondexploitaties met een verwacht *positief resultaat* hebben een gezamenlijk geprognosticeerd resultaat van afgerond € 1,419 miljoen op eindwaarde. Dit bedrag zal in de loop der jaren via tussentijdse winstneming ten gunste van de algemene reserve worden gebracht. De grondexploitaties met een verwacht *negatief exploitatieresultaat*, laten een totaal exploitatietekort van € 1,356 miljoen (op eindwaarde) zien. Hiervoor zijn reeds een tweetal verliesvoorzieningen getroffen. Jaarlijks zal de hoogte van de verliesvoorzieningen worden afgestemd op het dan berekende exploitatietekort.

Positieve exploitatieresultaten	
voor winstneming	Raming
De Scholt 3	-18
Weemselerveld fase 4	-328
Bessentuin fase 3	-31
Randweg Geesteren	-108
Tubbergen Oost	-933
Totalen	-1419

Negatieve exploitatieresultaten	
voorziening per 1-1-2026	Raming
Dannenkamp 5	269
Plan Kampboer	171
School Manderveen	211
Rotonde Reutum	476
Schoollocatie Fleringen	229
Totalen	1356

Winstnemingen

Voor de komende jaren worden de winstnemingen bepaald op basis van de poc methode. Afhankelijk van de werkelijk verkochte kavels in verhouding tot de gerealiseerde uitgaven wordt jaarlijks een deel van het positieve eindresultaat genomen. Omdat de werkelijke verkochte kavels en uitgaven moeilijk zijn te voorspellen, moet rekening worden gehouden dat de jaarlijkse winstnemingen (sterk) kunnen fluctueren.

3.5 Resultaat Materieel Vaste Activa (complex Verspreide gronden)

Het resultaat van het MVA complex (strategische gronden) laat zich moeilijk voorspellen, aangezien het resultaat veelal afhankelijk is van de aankopen in een jaar. De MVA gronden kennen een boekwaarde van € 3,3 miljoen per 31-12-2025, waarvoor geldt dat bij het openen van een grondexploitatie deze gronden worden overgeheveld naar het betreffende complex. In zijn algemeenheid geldt, dat de boekwaarde is afgestemd op de waarde in het huidige economische verkeer (MVA) of tegen rendabele inbrengwaarden in geval van een toekomstige grondexploitatie (warme gronden).

Ontwikkeling boekwaarde				
	Oppervlakte	Boekwaarde	Boekwaarde	
	1-1-2026	1-1-2026	per m2	
Warm	57.929 m2	€ 2.006.385	€ 34,64	
Agrarisch	196.749 m2	€ 1.305.436	€ 6,64	
Totaal	254.678 m2	€ 3.311.821	€ 13,00	

Weerstandsvermogen

Het risicoprofiel neemt (zonder toevoeging van nieuwe grondexploitatie) de komende jaren gestaag af. Maar door politieke, economische en (inter)nationale ontwikkelingen kan dit perspectief omslaan. Er wordt rekening gehouden met een bedrag van € 1,07 miljoen als weerstandsvermogen per 1-1-2026 (zie ook paragraaf 2.5)

Bedrijfsvoering

Voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen is de bedrijfsvoering binnen Noaberkracht georganiseerd. De begroting 2026 van Noaberkracht is door beide gemeenteraden vastgesteld. Noaberkracht ondersteunt Dinkelland en Tubbergen in het streven naar een vitale en zelfredzame samenleving. Noaberkracht heeft een focus op resultaat (de goede dingen goed doen). Daarom is het belangrijk dat Noaberkracht een wendbare organisatie blijft, die snel kan inspelen op veranderingen in de samenleving.

Frauderisico's

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor fraudebestrijding. Vanwege de maatschappelijke functie is het van belang om dit intern en extern zichtbaar en transparant te maken.

Daarom is er sinds 2018 binnen onze organisatie sprake van een fraude-risicoanalyse. In het kader van de jaarlijkse herijking van deze fraude-risicoanalyse heeft er dit jaar opnieuw een inventarisatie plaatsgevonden van de (mogelijk) aanwezige frauderisico's en de getroffen beheersmaatregelen.

Naar aanleiding van deze inventarisatie is er gekeken naar de opzet, bestaan en werking van beheersing en getroffen bijsturingsmaatregelen van de toprisico's met de risico-inschatting 'hoog' en de toprisico's met een gemiddeld risico. Aan de hand van deze analyse kunnen wij de beheersbaarheid van de frauderisico's binnen onze organisatie vergroten en deze aandacht geven tijdens de controlewerkzaamheden.

De specifieke fraude-risico's met verhoogde aandacht worden opgenomen in de fraude-risicoanalyse welke jaarlijks ter vaststelling beschikbaar wordt gesteld aan directie en colleges. In de scope van de belangrijkste frauderisico's vallen onder andere subsidies, inkopen, sociaal domein, uitkeringen, aanbestedingen, M&O etc.

Mochten er gedurende het boekjaar fraude-risico's opspelen, dan worden deze met een eventuele toelichting verantwoord in de financiële overzichten. Met betrekking tot de recente herijking van de fraude-risicoanalyse kan worden geconcludeerd dat er geen materiële fraudes zijn geconstateerd.

Continuïteit

De begroting is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële-verhoudingswet verankerd. Om die reden is de continuïteit van de gemeente in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de jaarrekening of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiele effecten hebben op vermogen of resultaat.

Wet Open Overheid (WOO)

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo heeft als doel om overheden en semioverheden transparanter te maken, zodat het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en de economische ontwikkeling beter gediend kan worden.

De Woo kenmerkt zich daarom door een drietal belangrijke pijlers, te weten:

1. een actieve openbaarmakingsplicht voor 11 categorieën documenten;
2. een inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de 11 categorieën;
3. de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek).

Naast het actief openbaar maken, bevat de Woo een duidelijke andere component; het op orde brengen van de informatiehuishouding en het duurzaam toegankelijk maken van digitale overheidsinformatie. De tweede component sluit aan bij de Archiefwet 1995 en het wetsvoorstel Archiefwet 2021, waarin opgenomen is dat overheden verplicht zijn om de onder hen berustende bescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren.

De Woo heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding van de overheid op orde te brengen. Voor gemeenten gelden de volgende verplichtingen uit de Woo die direct per 1 mei 2022 in werking zijn getreden:

- Een of meer contactperso(n)en aanwijzen om vragen van inwoners te beantwoorden.
- De bepalingen omtrent openbaarmaking op verzoek. Ook moet een Woo-verzoek elektronisch kunnen worden ingediend.
- Maatregelen treffen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen als randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid.
- De inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken.

De verplichtingen uit de Woo om documenten behorende tot 11 informatiecategorieën binnen 14 dagen actief openbaar te maken zijn nog niet geheel in werking getreden. Per 1 november 2024 is de verplichting voor de eerste categorieën in werking getreden:

- Wetten, algemeen verbindende voorschriften en andere besluiten van algemene strekking

- Organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

De komende jaren zal deze verplichting voor de overige categorieën gefaseerd in werking treden.

Door het Rijk is de Woo-index ontwikkeld. De Woo-index verwijst naar documentcollecties die al elders door bestuursorganen op internet zijn gepubliceerd, en de zoekfunctie maakt de documenten in deze collecties centraal doorzoekbaar. Sinds 19 juni 2023 is het mogelijk om op deze index aan te sluiten.

Planning 2026

In 2026 gaan we verder met duurzaam werken aan (meer) openheid en transparantie. We voeren de Woo uit naar de bedoeling. Een open overheid is essentieel voor het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid, een belangrijke pijler van onze democratie. Een open overheid staat ook open voor wat er beter kan. Door het openbaar maken van informatie kunnen we het debat over onze keuzes eerder, en beter, voeren.

We werken via 4 sporen aan een open overheidsorganisatie:

1. We werken aan verbetering van onze informatiehuishouding zodat informatie beschikbaar en vindbaar is
2. We maken actief openbaar wat verplicht is, en over bepaalde onderwerpen maken we informatie eigener beweging openbaar. We sluiten daarvoor aan op de Woo-index
3. We zorgen voor een goed proces van afhandeling van verzoeken om informatie openbaar te maken (Woo-verzoeken)
4. We besteden doorlopend aandacht aan bewustwording van onze medewerkers, om (ook) in houding en gedrag daadwerkelijk een open overheidsorganisatie te kunnen zijn.

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

Bedragen * € 1000	Rekening 2024				Begroting 2025				Begroting 2026				Begroting 2027				Begroting 2028				Begroting 2029			
	Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo	
Basisbegroting																								
Bestuur en middelen	48.732	14.738	33.994	V	49.765	14.997	34.768	V	48.163	12.016	36.146	V	48.936	13.198	35.737	V	48.871	13.967	34.904	V	50.413	15.277	35.136	V
Dienstverlening en burgerzaken	456	748	-292	N	454	841	-387	N	248	736	-488	N	248	738	-489	N	248	739	-490	N	248	743	-495	N
Veiligheid	38	3.462	-3.424	N	50	3.727	-3.677	N	25	3.978	-3.953	N	25	3.944	-3.919	N	25	3.947	-3.922	N	25	3.957	-3.932	N
Openbare ruimte en mobiliteit	2.842	6.827	-3.985	N	3.408	6.944	-3.536	N	3.624	7.301	-3.677	N	3.303	6.979	-3.676	N	3.417	7.119	-3.701	N	3.530	7.242	-3.712	N
Economie	512	500	12	V	507	564	-58	N	597	519	78	V	596	518	78	V	441	293	148	V	441	294	147	V
Onderwijs	293	2.302	-2.009	N	129	1.977	-1.848	N	128	2.051	-1.922	N	129	2.045	-1.917	N	129	2.035	-1.906	N	129	2.031	-1.902	N
Sport en accommodaties	416	1.568	-1.152	N	787	1.846	-1.059	N	926	2.077	-1.151	N	291	1.525	-1.233	N	461	1.667	-1.206	N	304	1.532	-1.228	N
Cultuur en recreatie	82	909	-827	N	449	1.367	-917	N	40	938	-898	N	36	790	-753	N	26	779	-753	N	24	778	-754	N
Sociaal domein	9.053	28.830	-19.777	N	6.846	27.865	-21.019	N	3.838	25.352	-21.513	N	3.732	24.565	-20.833	N	3.732	24.346	-20.614	N	3.733	24.332	-20.598	N
Milieu	2.078	2.048	31	V	2.320	2.262	58	V	2.142	2.043	100	V	2.148	2.047	101	V	2.154	2.052	103	V	2.161	2.057	104	V
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	7.391	8.283	-892	N	4.127	5.032	-905	N	3.381	4.411	-1.030	N	4.569	5.603	-1.034	N	2.889	3.925	-1.036	N	2.981	4.032	-1.052	N
Basisbegroting - Totaal	71.894	70.215	1.679	V	68.843	67.422	1.420	V	63.112	61.421	1.691	V	64.015	61.952	2.063	V	62.393	60.869	1.524	V	63.989	62.276	1.713	V
Ambitiebegroting																								
Ambitie Buitengebied in Balans	101	427	-326	N	203	422	-220	N	241	366	-125	N	0	126	-126	N	0	128	-128	N	0	129	-129	N
Ambitie Positieve gezondheid	193	305	-112	N	464	597	-132	N	750	989	-239	N	0	341	-341	N	0	442	-442	N	0	444	-444	N
Ambitie Leefomgeving van de toekomst	971	1.177	-206	N	3.183	3.406	-223	N	737	889	-152	N	0	154	-154	N	0	156	-156	N	0	158	-158	N
Ambitie Leefbare kernen	379	734	-354	N	2.979	3.267	-288	N	5.242	5.545	-302	N	0	306	-306	N	0	309	-309	N	0	313	-313	N
Ambitie Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en Nk	4	684	-681	N	81	639	-557	N	55	641	-586	N	0	592	-592	N	0	599	-599	N	0	606	-606	N
Ambitiebegroting - Totaal	1.648	3.327	-1.679	N	6.910	8.331	-1.420	N	7.026	8.430	-1.404	N	0	1.519	-1.519	N	0	1.634	-1.634	N	0	1.649	-1.649	N
Totaal	73.543	73.543	0	V	75.753	75.753	0	V	70.138	69.851	287	V	64.015	63.471	544	V	62.393	62.503	-110	N	63.989	63.925	64	V

Overzicht baten en lasten per programma exclusief mutaties reserves

Programmaplan zonder overhead bedragen * € 1000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma's Ambitiebegroting						
Ambitie Buitengebied in Balans	-370 N	-329 N	-366 N	-126 N	-128 N	-129 N
Ambitie Positieve gezondheid	-255 N	-577 N	-989 N	-341 N	-442 N	-444 N
Ambitie Leefomgeving van de toekomst	-291 N	-634 N	-706 N	-154 N	-156 N	-158 N
Ambitie Leefbare kernen	-718 N	-3.220 N	-5.545 N	-306 N	-309 N	-313 N
Ambitie Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en Nk	-684 N	-639 N	-641 N	-592 N	-599 N	-606 N
Programma's Ambitiebegroting - Totaal	-2.318 N	-5.398 N	-8.247 N	-1.519 N	-1.634 N	-1.649 N
Programma's Basisbegroting						
Bestuur en middelen	-3.534 N	-3.615 N	-2.827 N	-4.238 N	-4.983 N	-6.258 N
1. Lokale heffingen	5.405 V	5.704 V	6.292 V	6.473 V	6.594 V	6.718 V
2. Algemene uitkeringen	38.587 V	40.518 V	40.655 V	41.375 V	41.339 V	42.715 V
3. Dividend	1.020 V	1.071 V	665 V	665 V	518 V	518 V
4. Saldo financieringsfunctie	982 V	328 V	430 V	417 V	483 V	542 V
5. Overhead	-7.008 N	-8.325 N	-8.762 N	-8.896 N	-8.985 N	-9.079 N
6. Vennootschapsbelasting	-133 N	-120 N	V	V	V	V
7. Onvoorzien	V	-10 N	-20 N	-20 N	-20 N	-20 N
Dienstverlening en burgerzaken	-292 N	-387 N	-488 N	-489 N	-490 N	-495 N
Veiligheid	-3.434 N	-3.702 N	-3.953 N	-3.919 N	-3.922 N	-3.932 N
Openbare ruimte en mobiliteit	-3.967 N	-4.219 N	-4.162 N	-3.767 N	-3.793 N	-3.800 N
Economie	-186 N	-280 N	-148 N	-147 N	148 V	147 V
Onderwijs	-2.219 N	-1.850 N	-1.969 N	-1.963 N	-1.953 N	-1.949 N
Sport en accommodaties	-1.291 N	-1.578 N	-1.730 N	-1.371 N	-1.488 N	-1.377 N
Cultuur en recreatie	-830 N	-929 N	-916 N	-768 N	-758 N	-756 N
Sociaal domein	-20.113 N	-21.108 N	-21.658 N	-20.833 N	-20.614 N	-20.598 N
Milieu	31 V	58 V	100 V	101 V	103 V	104 V
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-57 N	-1.355 N	-622 N	-1.034 N	-1.036 N	-973 N
Programma's Basisbegroting - Totaal	2.960 V	200 V	885 V	1.586 V	1.143 V	1.506 V
Programma's Mutaties reserves - Totaal	-642 N	5.198 V	7.650 V	477 V	381 V	207 V
Resultaat	0 V	0 V	287 V	544 V	-110 N	64 V

Overzicht van baten en lasten per programma

Bedragen * € 1000					
Ambitie Buitengebied in Balans					
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
Baten					
Lasten	-366	-126	-128	-129	
Saldo van baten en lasten	-366 N	-126 N	-128 N	-129 N	
Mutatie reserve beschikking	241	0	0	0	
Mutatie reserve toevoeging					
Reservemutatie	241 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-125 N	-126 N	-128 N	-129 N	
Ambitie Positieve gezondheid					
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
Baten					
Lasten	-989	-341	-442	-444	
Saldo van baten en lasten	-989 N	-341 N	-442 N	-444 N	
Mutatie reserve beschikking	750	0	0	0	
Mutatie reserve toevoeging					
Reservemutatie	750 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-239 N	-341 N	-442 N	-444 N	
Ambitie Leefomgeving van de toekomst					
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
Baten	182	0	0	0	
Lasten	-889	-154	-156	-158	
Saldo van baten en lasten	-706 N	-154 N	-156 N	-158 N	
Mutatie reserve beschikking	555	0	0	0	
Mutatie reserve toevoeging					
Reservemutatie	555 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-152 N	-154 N	-156 N	-158 N	
Ambitie Leefbare kernen					
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
Baten					
Lasten	-5.545	-306	-309	-313	
Saldo van baten en lasten	-5.545 N	-306 N	-309 N	-313 N	
Mutatie reserve beschikking	5.242	0	0	0	
Mutatie reserve toevoeging					
Reservemutatie	5.242 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-302 N	-306 N	-309 N	-313 N	

Bedragen * € 1000				
Ambitie Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en Nk				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-641	-592	-599	-606
Saldo van baten en lasten	-641 N	-592 N	-599 N	-606 N
Mutatie reserve beschikking	55	0	0	0
Reservemutatie	55 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	-586 N	-592 N	-599 N	-606 N
Bestuur en middelen				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	47.994	48.821	48.761	50.261
Lasten	-11.562	-13.046	-13.815	-15.124
Saldo van baten en lasten	36.432 V	35.775 V	34.946 V	35.137 V
Mutatie reserve beschikking	169	114	110	152
Mutatie reserve toevoeging	-455	-153	-153	-153
Reservemutatie	-286 N	-38 N	-43 N	-1 N
Resultaat	36.146 V	35.737 V	34.904 V	35.136 V
Dienstverlening en burgerzaken				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	248	248	248	248
Lasten	-736	-738	-739	-743
Saldo van baten en lasten	-488 N	-489 N	-490 N	-495 N
Mutatie reserve beschikking				
Reservemutatie	V	V	V	V
Resultaat	-488 N	-489 N	-490 N	-495 N
Veiligheid				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	25	25	25	25
Lasten	-3.978	-3.944	-3.947	-3.957
Saldo van baten en lasten	-3.953 N	-3.919 N	-3.922 N	-3.932 N
Mutatie reserve beschikking				
Reservemutatie	V	V	V	V
Resultaat	-3.953 N	-3.919 N	-3.922 N	-3.932 N
Openbare ruimte en mobiliteit				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.052	3.126	3.240	3.356
Lasten	-7.215	-6.893	-7.033	-7.156

Bedragen * € 1000				
Saldo van baten en lasten	-4.162 N	-3.767 N	-3.793 N	-3.800 N
Mutatie reserve beschikking	572	177	177	174
Mutatie reserve toevoeging	-86	-86	-86	-86
Reservemutatie	486 V	91 V	91 V	88 V
Resultaat	-3.677 N	-3.676 N	-3.701 N	-3.712 N
Economie				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	371	371	441	441
Lasten	-519	-518	-293	-294
Saldo van baten en lasten	-148 N	-147 N	148 V	147 V
Mutatie reserve beschikking	226	225	0	0
Reservemutatie	226 V	225 V	0 V	0 V
Resultaat	78 V	78 V	148 V	147 V
Onderwijs				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	82	82	82	82
Lasten	-2.051	-2.045	-2.035	-2.031
Saldo van baten en lasten	-1.969 N	-1.963 N	-1.953 N	-1.949 N
Mutatie reserve beschikking	47	47	47	47
Reservemutatie	47 V	47 V	47 V	47 V
Resultaat	-1.922 N	-1.917 N	-1.906 N	-1.902 N
Sport en accommodaties				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	347	153	178	155
Lasten	-2.077	-1.525	-1.667	-1.532
Saldo van baten en lasten	-1.730 N	-1.371 N	-1.488 N	-1.377 N
Mutatie reserve beschikking	579	138	282	149
Reservemutatie	579 V	138 V	282 V	149 V
Resultaat	-1.151 N	-1.233 N	-1.206 N	-1.228 N
Cultuur en recreatie				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	22	22	22	22
Lasten	-938	-790	-779	-778
Saldo van baten en lasten	-916 N	-768 N	-758 N	-756 N
Mutatie reserve beschikking	18	14	4	2
Reservemutatie	18 V	14 V	4 V	2 V
Resultaat	-898 N	-753 N	-753 N	-754 N

Bedragen * € 1000				
Sociaal domein				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.693	3.732	3.732	3.733
Lasten	-25.352	-24.565	-24.346	-24.332
Saldo van baten en lasten	-21.658 N	-20.833 N	-20.614 N	-20.598 N
Mutatie reserve beschikking	145	0	0	0
Reservemutatie	145 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	-21.513 N	-20.833 N	-20.614 N	-20.598 N
Milieu				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	2.142	2.148	2.154	2.161
Lasten	-2.043	-2.047	-2.052	-2.057
Saldo van baten en lasten	100 V	101 V	103 V	104 V
Resultaat	100 V	101 V	103 V	104 V
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	3.381	4.569	2.889	2.981
Lasten	-4.004	-5.603	-3.925	-3.954
Saldo van baten en lasten	-622 N	-1.034 N	-1.036 N	-973 N
Mutatie reserve beschikking				
Mutatie reserve toevoeging	-408	0	0	-78
Reservemutatie	-408 N	0 V	0 V	-78 N
Resultaat	-1.030 N	-1.034 N	-1.036 N	-1.052 N
Geheel - Totaal	287 V	544 V	-110 N	64 V
Totalen:				
	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-68.903	-63.232	-62.264	-63.608
Baten	61.540	63.299	61.773	63.465
Tussentelling	-7.363	67	-491	-143
Beschikking	8.598	716	620	524
Toevoeging	-948	-239	-239	-317
Totaal	287	544	-110	64

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Bedragen * € 1000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lokale heffingen						
Afvalstoffenheffing	1.807	1.890	1.873	1.873	1.873	1.873
Compensatie lokale heffingen	0					
Forensenbelasting	36	37	48	48	48	48
O.Z.B. niet-woningen eigenaren	1.452	1.518	1.654	1.687	1.704	1.721
O.Z.B. niet-woningen gebruikers	831	900	980	999	1.009	1.019
O.Z.B.-woningen eigenaren	3.117	3.321	3.668	3.796	3.891	3.988
Reclamebelasting	50	53	52	52	52	52
Rioolheffing	2.244	2.459	2.584	2.590	2.596	2.602
Toeristenbelasting	273	245	320	320	390	390
Lokale heffingen - Totaal	9.810	10.423	11.178	11.365	11.563	11.694
Gemeentefonds						
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	38.587	40.518	40.655	41.375	41.339	42.715
Gemeentefonds - Totaal	38.587	40.518	40.655	41.375	41.339	42.715
Dividenden						
Dividend en andere inkomsten uit beleggingen	1.024	1.072	667	667	520	520
Dividenden - Totaal	1.024	1.072	667	667	520	520
Financieringsfunctie						
Financiering dmv kortlopende leningen < 1 jaar	371	275	75	0	0	0
Financiering dmv langlopende leningen > 1 jaar	55	8	7	7	6	5
Financiering dmv eigen financieringsmiddelen	33					
Financieringsfunctie - Totaal	459	283	82	7	6	5
Totaal	49.880	52.297	52.582	53.414	53.428	54.934

Staat van incidentele baten en lasten

In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2026 - 2029 weergegeven. (bedragen x €1.000).

Staat van incidentele baten en lasten

	Baten	Lasten	Reserve toevoeging	Reserve beschikking	Resultaat na bestemming
Aloysiuschool Geesteren sloop-tijdelijke huisvest					
2026	250			250	0
2027	0			0	0
2028	0			0	0
2029	0			0	0
Aanpassingen oude gymzaal Geesteren					
2026	150			150	0
2027	0			0	0
2028	0			0	0
2029	0			0	0
Grondexploitatie					
2026	408		408		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	78		78		0
Gymzaal Reutum/groot onderhoud					
2026	150			150	0
2027	0			0	0
2028	0			0	0
2029	0			0	0
Ijslandse Preventie Model					
2026	218			218	0
2027	0			0	0
2028	0			0	0
2029	0			0	0
Incidentele Uitvoer.kstn "Leefomgeving v.d. toekomst" - duurzaamheid)					
2026	150			150	0
2027	0			0	0
2028	0			0	0
2029	0			0	0
Instellen fonds arbeidsmarkt/ 3O's Leefbare kernen)					
2026	10			10	0
2027	0			0	0

Staat van incidentele baten en lasten

2028	0	0	0
2029	0	0	0
Leefbaarheidsfonds			
2026	52	52	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Uitvoeringsprogramma 2023-2028 Cultuurregio Twente			
2026	13	13	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Vitaal Geesteren			
2026	1.000	1.000	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
VTA-boomveiligheidscontrole			
2026	35	35	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Werkbudget (Positieve gezondheid)			
2026	295	295	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Werkbudget Leefbare kernen			
2026	65	65	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Werkbudget Maatschappelijk vastgoed (Leefbare kernen)			
2026	13	13	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Werkbudget Participatie (Mijn Dorp)			
2026	55	55	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0

Staat van incidentele baten en lasten

2029	0	0	0
Werkbudget recreatie en toerisme (Leefbare kernen)			
2026	10	10	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Mutaties reserves onderling			
2026	125	125	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Beleidsplan kunstwerken (structurele dotatie)			
2026	86	86	0
2027	86	86	0
2028	86	86	0
2029	86	86	0
Bestuursadviseur			
2026	33	33	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Budget 2021 Uitvoeringsplan KOG			
2026	25	25	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Buurt sportcoach			
2026	61	61	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Centrumplein Geesteren			
2026	300	300	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Dorpsondersteuners activiteitengeld			
2026	22	22	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0

Staat van incidentele baten en lasten

Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocatie					
2026	97		97		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Leefomgeving v.d. toekomst - Samen duurzaam					
2026	20		20		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Maatschappelijk vastgoed irt demografie					
2026	25		25		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
MFA Langeveen					
2026	2.607		2.607		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
MOP 2026 - 2029					
2026	153	503	153	503	0
2027	153	162	153	162	0
2028	153	291	153	291	0
2029	153	198	153	198	0
Onderhoudsbudget 2026					
2026	35		35		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Opstellen cultuurnota					
2026	12		12		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Plan van aanpak Ruimtelijke Ontwikkelstrategie					
2026	23		23		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Projectgelden leefomgeving van de toekomst					

Staat van incidentele baten en lasten

2026	222	222	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Soorten managementplan			
2026	118	118	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Stimuleringsreg binnenstedelijke herontwikk			
2026	100	100	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Stimuleringsregeling energietransitie - Groene cheque			
2026	12	12	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Transformatiebudget dorpsondersteuners			
2026	90	90	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Verkeersveiligheid			
2026	300	300	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Vervanging stroomkasten			
2026	29	29	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Visalisering 't Heideveld Reutum			
2026	50	50	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
2029	0	0	0
Werkbudget toekomstbest. Agrar. Sect./werkbudget buitengebied in balans			
2026	145	145	0

Staat van incidentele baten en lasten

2027	0	0	0		
2028	0	0	0		
2029	0	0	0		
Wijkaanpak Tubbergen					
2026	34	34	0		
2027	0	0	0		
2028	0	0	0		
2029	0	0	0		
Rente schatkistbankieren					
2026	75		-75		
2027	0		0		
2028	0		0		
2029	0		0		
Financiële kaderovereenkomst AZC Albergen					
2026	145	145	0		
2027	0	0	0		
2028	0	0	0		
2029	0	0	0		
Leefomgeving van de toekomst uitvoeringskosten					
2026	373	373	373	373	0
2027	0	0	0	0	0
2028	0	0	0	0	0
2029	0	0	0	0	0
Twenteboard development					
2026	197		197		0
2027	225		225		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Bijdrage SSRT					
2026	100		100		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Multifunctionele Sport Accommodatie Geesteren					
2026	500		500		0
2027	0		0		0
2028	0		0		0
2029	0		0		0
Stelpost Centrumplan Tubbergen					
2026	302		302		0
2027	0		0		0

Staat van incidentele baten en lasten

2028	0	0	0	0
2029	0	0	0	0
Totaal 2026	1.521	8.767	1.446	8.767
Totaal 2027	239	387	239	387
Totaal 2028	239	291	239	291
Totaal 2029	317	198	317	198

De belangrijkste incidentele baten en lasten betreffen:

Grondexploitatie; Winsten en verliezen grondexploitatie zijn eenmalig van aard en zijn, dus incidenteel (budgettair neutraal door dotatie/dekking aan/uit algemene reserve);

Mutaties reserves onderling; Betreft mutaties welk eenmalig van aard zijn om reserves op peil te houden, dus incidenteel (budgettair neutraal);

Uitvoeringsplan KOG; Betreft dekking voor het uitvoeringsplan, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit);

Beleidsplan kunstwerken; Betreft dekking voor het beleidsplan, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit);

MOP 2026 - 2029; Betreft hier onttrekkingen/stortingen voor onderhoud gemeentelijke gebouwen, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking/storting via de reserve onderhoud gebouwen);

IJslandse Preventie Model; Betreft hier een implementatie van het model voor een periode van vier jaar, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen);

Boekwaarde Aloysiuschool; Het betreft hier een incidentele afboeking van de boekwaarde van de Aloysiuschool te Geesteren i.v.m. sloop en nieuwbouw van deze school, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen);

Gymzaal Geesteren; Het betreft hier een incidentele aanpassing van de gymzaal te Geesteren, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen).

Multifunctionele Sport Accommodatie Geesteren; Het betreft hier een incidentele aanpassing van de gymzaal te Geesteren, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen);

Bijdrage SSRT; Het betreft hier een incidentele bijdrage aan SSRT, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen);

Coalitieakkoord 2022 - 2026; Betreft hier de jaarlijks beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van het Coalitieakkoord, dus incidenteel, (budgettair neutraal door dekking uit reserve Coalitieakkoord 2022 - 2026);

Centrumplan Tubbergen: Betreft hier de dotatie van de (het restant) stelpost kapitaallasten m.b.t. het centrumplan Tubbergen, dus incidenteel, (budgettair neutraal door dotatie aan de reserve centrumplan Tubbergen);

Vervanging stroomkasten: Betreft hier een incidentele dekking voor de vervanging van stroomkasten, dus incidenteel, (budgettair neutraal door dekking uit de verplichtingen voorgaand dienstjaar);

Rente schatkistbankieren; Betreft hier de incidentele baten met betrekking tot ontvangen rente , dus incidenteel.

Structureel begrotingssaldo Tubbergen

(Bedragen * € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten	-7.363 N	67 V	-491 N	-143 N
Mutatie reserves	7.650 V	477 V	381 V	207 N
Begrotingssaldo na bestemming	287 V	544 V	-110 N	64 V
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-75 N	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	212 V	544 V	-110 N	64 V

Meerjarenbalans

Balans per 31 december	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
(Bedragen x € 1.000, --)	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
ACTIVA						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	310	1.760	2.219	2.071	1.922	1.777
Materiële vaste activa	40.156	44.282	43.371	43.927	44.396	44.850
Financiële vaste activa	3.648	2.052	2.658	2.613	2.567	2.521
Voorraden	-325	-45	3.019	1.639	122	-1.421
Uitzettingen looptijd korter dan 1 jaar	21.552	12.387	12.387	12.387	12.387	12.387
Liquide middelen	210	235	235	235	235	235
Overlopende activa	2.316	359	359	359	359	359
Totaal activa	67.867	61.031	64.248	63.231	61.988	60.708
Balans per 31 december						
(Bedragen x € 1.000, --)	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Reserves						
Algemene reserve	5.776	5.283	5.521	5.808	6.352	6.321
Bestemmingsreserves	22.466	16.770	10.407	9.930	9.549	9.263
Gerealiseerd resultaat	532	374	287	544	-110	64
	28.775	22.427	16.215	16.282	15.791	15.648
Voorzieningen						
Verplichtingen, verliezen en risico's	2.749	2.519	2.853	2.940	3.038	3.133
Toekomstige verplichtingen	2.341	2.315	2.911	2.807	2.592	2.266
Voorzieningen	5.090	4.834	5.764	5.747	5.630	5.399

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	23.501	21.597	19.693	17.790	15.887	13.983
Totaal vlottende passiva	10.502	12.173	22.576	23.412	24.680	25.678
Totaal passiva	67.867	61.031	64.248	63.231	61.988	60.708

Overzicht taakvelden

Taakvelden	* € 1000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0.1	Bestuur	-2.518 N	-2.529 N	-2.518 N	-2.549 N	-2.579 N
0.10	Mutaties reserves	6.720 V	7.650 V	477 V	381 V	207 V
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.522 N	0 V	0 V	0 V	0 V
0.2	Burgerzaken	-387 N	-488 N	-489 N	-490 N	-495 N
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-304 N	-148 N	-123 N	-96 N	-139 N
0.4	Overhead	-8.325 N	-8.762 N	-8.896 N	-8.985 N	-9.079 N
0.5	Treasury	1.398 V	1.095 V	1.082 V	1.001 V	1.060 V
0.61	OZB-woningen	3.075 V	3.428 V	3.556 V	3.650 V	3.746 V
0.62	OZB niet-woningen	2.261 V	2.494 V	2.546 V	2.573 V	2.599 V
0.64	Belastingen overig	12 V	8 V	8 V	7 V	7 V
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	40.518 V	40.655 V	41.375 V	41.339 V	42.715 V
0.8	Overige baten en lasten	-1.004 N	-394 N	-1.846 N	-2.594 N	-3.799 N
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-120 N	V	V	V	V
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.830 N	-1.869 N	-1.869 N	-1.869 N	-1.869 N
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.876 N	-2.084 N	-2.050 N	-2.053 N	-2.063 N
2.1	Verkeer en vervoer	-3.532 N	-3.716 N	-3.058 N	-3.089 N	-3.092 N
2.2	Parkeren	-30 N	-35 N	-35 N	-35 N	-35 N
2.5	Openbaar vervoer	17 V	20 V	20 V	20 V	20 V
3.1	Economische ontwikkeling	-247 N	-223 N	-251 N	-26 N	-26 N
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-163 N	-145 N	0 V	0 V	0 V
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-208 N	-232 N	-106 N	-106 N	-107 N
3.4	Economische promotie	125 V	210 V	210 V	280 V	280 V
4.2	Onderwijshuisvesting	-3.383 N	-3.901 N	-886 N	-875 N	-870 N
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.180 N	-1.098 N	-1.077 N	-1.078 N	-1.079 N
5.1	Sportbeleid en activering	-1.056 N	-1.236 N	-1.075 N	-1.075 N	-1.075 N
5.2	Sportaccommodaties	-677 N	-2.205 N	-297 N	-414 N	-302 N
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-205 N	-204 N	-134 N	-134 N	-134 N
5.4	Musea	-21 N	-24 N	-24 N	-24 N	-24 N
5.5	Cultureel erfgoed	-23 N	-26 N	-36 N	-26 N	-24 N
5.6	Media	-473 N	-486 N	-386 N	-386 N	-386 N
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.606 N	-1.530 N	-1.485 N	-1.488 N	-1.500 N
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.798 N	-2.558 N	-1.684 N	-1.634 N	-1.641 N
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	V	V	V	V	V
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-2 N	0 V	0 V	0 V	0 V
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-327 N	-157 N	-157 N	-157 N	-157 N
6.3	Inkomensregelingen	-202 N	-360 N	-310 N	-304 N	-314 N
6.4	WSW en beschut werk	-2.547 N	-2.383 N	-2.199 N	-2.192 N	-2.134 N
6.5	Arbeidsparticipatie	-960 N	-986 N	-986 N	-977 N	-978 N
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	V	V	V	V	V

Taakvelden	* € 1000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.290 N	-1.314 N	-1.314 N	-1.314 N	-1.314 N
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.489 N	-2.582 N	-2.285 N	-2.235 N	-2.235 N
6.712	Begeleiding (WMO)	-1.257 N	-1.293 N	-1.293 N	-1.293 N	-1.293 N
6.713	Dagbesteding (WMO)	-736 N	-757 N	-757 N	-757 N	-757 N
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	V	V	V	V	V
6.71b	Begeleiding (WMO)	V	V	V	V	V
6.71c	Dagbesteding (WMO)	V	V	V	V	V
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	V	V	V	V	V
6.72b	Jeugdhulp behandeling	V	V	V	V	V
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	V	V	V	V	V
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	V	V	V	V	V
6.73a	Pleegzorg	V	V	V	V	V
6.73b	Gezinsgericht	V	V	V	V	V
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	V	V	V	V	V
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	V	V	V	V	V
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	V	V	V	V	V
6.74c	Gesloten plaatsing	V	V	V	V	V
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-47 N	-40 N	-40 N	-40 N	-40 N
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-4.693 N	-4.676 N	-4.676 N	-4.676 N	-4.676 N
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-1.321 N	-1.263 N	-1.263 N	-1.263 N	-1.263 N
6.791	PGB WMO	-51 N	-52 N	-52 N	-52 N	-52 N
6.792	PGB Jeugd	-102 N	-104 N	-104 N	-104 N	-104 N
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-54 N	-66 N	-66 N	-66 N	-66 N
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	V	V	V	V	V
6.821	Jeugdbescherming	-418 N	-430 N	-430 N	-430 N	-430 N
6.822	Jeugdreclassering	-10 N	-10 N	-10 N	-10 N	-10 N
6.82a	Jeugdbescherming	V	V	V	V	V
6.82b	Jeugdreclassering	V	V	V	V	V
6.91	Coördinatie en beleid WMO	-1.010 N	-1.286 N	-1.289 N	-1.292 N	-1.306 N
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-1.092 N	-1.088 N	-1.034 N	-1.036 N	-1.047 N
7.1	Volksgezondheid	-1.175 N	-1.225 N	-1.225 N	-1.225 N	-1.226 N
7.2	Riolering	498 V	475 V	477 V	484 V	489 V
7.3	Afval	224 V	251 V	253 V	254 V	256 V
7.4	Milieubeheer	-757 N	-807 N	-255 N	-257 N	-260 N
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-44 N	-51 N	-51 N	-51 N	-51 N
8.1	Ruimte en leefomgeving	-557 N	-588 N	-590 N	-591 N	-598 N
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-450 N	408 V	0 V	0 V	78 V
8.3	Wonen en bouwen	-774 N	-997 N	-750 N	-755 N	-766 N
Totaal		0 V	287 V	544 V	-110 N	64 V

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht reserves en voorzieningen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing laten we zien hoe de risico's zich verhouden tot het weerstandsvermogen: de saldireserve. Bij die ontwikkeling houden we niet alleen rekening met hetgeen dat in de begrotingsadministratie is opgenomen maar ook met verwachtingen en claims waar we nu zicht op hebben.

In dit deel geven we inzicht in de stand van de reserves en voorzieningen zoals die nu in de administratie is opgenomen.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Jaar	Saldo begin van het jaar	Structurele Dotatie	Incidentele dotatie	Structurele onttrekking	Incidentele onttrekking	Dekking i.v.m. afschr	Saldo einde van het jaar
Algemene Reserve, exploitatie	2026	5.218	0	408	0	104	0	5.521
	2027	5.521	0	0	0	0	0	5.521
	2028	5.521	0	0	0	0	0	5.521
	2029	5.521	0	78	0	0	0	5.600
Reserve verplichtingen voorgaand dienstjaar	2026	284	0	0	0	174	0	110
	2027	110	0	0	0	0	0	110
	2028	110	0	0	0	0	0	110
	2029	110	0	0	0	0	0	110
Reserve kernenfonds	2026	453	0	0	0	0	0	453
	2027	453	0	0	0	0	0	453
	2028	453	0	0	0	0	0	453
	2029	453	0	0	0	0	0	453
Reserve groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	2026	1.277	0	153	0	503	0	927
	2027	927	0	153	0	162	0	918
	2028	918	0	153	0	291	0	780
	2029	780	0	153	0	198	0	735
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	2026	2.633	0	477	0	1.025	0	2.085
	2027	2.085	0	0	0	225	0	1.860
	2028	1.860	0	0	0	0	0	1.860
	2029	1.860	0	0	0	0	0	1.860
Reserve Maatschappelijk Akkoord Tubbergen	2026	565	0	0	0	525	0	40
	2027	40	0	0	0	0	0	40
	2028	40	0	0	0	0	0	40
	2029	40	0	0	0	0	0	40
Voorzieningen pensioenen en wachtgeld en wethouders	2026	2.775	200	0	121	0	0	2.853

	2027	2.853	200	0	113	0	0	2.940
	2028	2.940	200	0	102	0	0	3.038
	2029	3.038	200	0	105	0	0	3.133
Voorziening riolering	2026	1.962	0	0	34	0	0	1.928
	2027	1.928	0	0	99	0	0	1.829
	2028	1.829	0	0	203	0	0	1.626
	2029	1.626	0	0	309	0	0	1.317
Voorziening afval	2026	982	0	0	-1	0	0	983
	2027	983	0	0	5	0	0	978
	2028	978	0	0	11	0	0	966
	2029	966	0	0	18	0	0	949
Reserve wegen en kunstwerken	2026	91	0	86	0	35	0	142
	2027	142	0	86	0	0	0	228
	2028	228	0	86	0	0	0	314
	2029	314	0	86	0	0	0	400
Reserve dekking afschrijving investerings majeure projecten	2026	5.710	0	0	0	0	329	5.381
	2027	5.381	0	0	0	0	329	5.052
	2028	5.052	0	0	0	0	329	4.723
	2029	4.723	0	0	0	0	326	4.397
Reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit	2026	25	0	0	0	25	0	-0
	2027	-0	0	0	0	0	0	-0
	2028	-0	0	0	0	0	0	-0
	2029	-0	0	0	0	0	0	-0
Reserve Coalitieakkoord 2022 - 2026	2026	6.389	0	21	0	6.376	0	33
	2027	33	0	0	0	0	0	33
	2028	33	0	0	0	0	0	33
	2029	33	0	0	0	0	0	33
Reserve Centrumplan Tubbergen	2026	284	0	302	0	0	0	586
	2027	586	0	0	0	0	0	586
	2028	586	0	0	0	0	0	586
	2029	586	0	0	0	0	0	586
Reserve Migratie	2026	650	0	0	0	0	0	650
	2027	650	0	0	0	0	0	650
	2028	650	0	0	0	0	0	650
	2029	650	0	0	0	0	0	650
Totaal	2026	29.296	200	1.446	155	8.767	329	21.692
Totaal	2027	21.692	200	239	217	387	329	21.198
Totaal	2028	21.198	200	239	316	291	329	20.700
Totaal	2029	20.700	200	317	432	198	326	20.261

Toelichting per reserve/voorziening

Algemene reserve

Doel

Buffer om toekomstige incidentele financiële tegenvallers en risico's op te vangen om de continuïteit van de gemeente te waarborgen. De algemene reserve vormt het beschikbare weerstandsvermogen.

Reserve kernenfonds

Doel

Deze reserve wordt ingezet voor aanpassingen in de ruimtelijke kwaliteit. Inmiddels heeft een nadere specificatie van deze reserve plaatsgevonden in een kernenfonds en een landschap fonds. De oude reserve (reserve kwaliteitsimpuls) werd gevoed vanuit de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) en anterieure overeenkomsten (kernen). De nieuwe reserve (reserve kernenfonds) beperkt zich tot bijdragen uit anterieure overeenkomsten (grootschalige woningbouwontwikkelingen van derden). De KGO (onderdeel landelijk gebied) heeft niet het karakter van een reserve.

Reserve groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel

Doel van de reserve is om planmatig "groot onderhoud" en "vervangingsinvesteringen" gelijkmatig over de begrotingsjaren te verdelen. De gemeentelijke gebouwen dienen een adequaat niveau van onderhoud te hebben.

Toelichting

Jaarlijks wordt €152.541 (welk elk jaar wordt geïndexeerd) gedoteerd aan deze reserve. De (geïndexeerde) onttrekkingen zijn gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan (MOP) dat door de raad is vastgesteld. In 2025 is een nieuw geactualiseerde Mop opgesteld. Aan de hand hiervan worden de jaarlijkse dotaties en de jaarlijkse onttrekkingen vastgesteld.

Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen

Doel

De middelen in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen hebben (nog) geen bestemming of besteding meegekregen. Ze zijn (nog) vrij besteedbaar. Het doel van deze reserve is vooral het in beeld hebben en houden van de beschikbare incidentele algemene middelen, de vrije incidentele ruimte.

Reserve Maatschappelijk Akkoord Tubbergen

Doel

Deze reserve wordt ingezet voor het realiseren van projecten uit het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen.

Toelichting

Rekening houdend met de besluitvorming uit de perspectiefnota 2022 (met name de actualisatie Maatschappelijk Akkoord Tubbergen) bedraagt de omvang van deze per 1 januari 2025 ruim € 1,0 miljoen. Volgen we de besluitvorming en de oorspronkelijke planning dan wordt in 2026 nog een bedrag van ruim € 0,5 miljoen uitgegeven. Voor de duidelijkheid: alle gelden in deze reserve zijn voorzien van een bestemming gedekt door een raadsbesluit.

Reserve wegen en kunstwerken

Doel

Doel van de reserve is om planmatig “groot onderhoud” gelijkmatig over de begrotingsjaren te verdelen. Om fluctuaties van de budgetten van wegen en kunstwerken op te vangen is in de begroting van 2017 €1.800.000 beschikbaar gesteld. In 2024 is er €1.000.000 gedoteerd voor de noodzakelijke vervangingen en het achterstallig (groot) onderhoud van kunstwerken voor de jaren 2024 en 2025.

Toelichting

Van de beschikbaar gestelde € 1,8 miljoen was een bedrag van € 0,8 miljoen bedoeld om gefaseerd toe te groeien naar het structureel benodigde onderhoudsbudget in de meerjarenbegroting. In 2020 wordt voor de laatste keer een beroep gedaan op deze reserve voor dit doel. De middelen die daarna resteren zijn naast de structureel geraamde bedragen in de begroting bedoeld om het meerjarige planmatige onderhoud op grond van de Meerjaren Onderhouds Plannen uit te voeren.

Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten

Doel

Dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van geactiveerde majeure projecten.

Toelichting

De afschrijvingslasten van de volgende, voorzien van een raadsbesluit, geactiveerde majeure projecten komen ten laste van deze reserve:

Fietspad Manderveenseweg	€ 840.295
Verharding Veldboersweg Langeveen	€ 72.397
Biogas Vlaskoel	€ 92.319
Verharding Grensweg te Langeveen	€ 27.300

Herinrichting entree te Fleringen	€ 65.000
Onderwijs Huiskamer Manderveen	€ 1.262.949
Nieuwbouw Aloysiusschool	€ 272.000
Integratie Heilig Hartschool Fleringen	€ 1.860.568
Openbare ruimte integratie Heilig Hartschool Fleringen	€ 80.000
Almeloseweg Mariaparochie-Harbrinkhoek	€ 490.087
Vorbereidingskrediet Centrumberaad	€ 300.000
Dak- en gevelrenovatie zwembad de Vlaskoel	€ 610.000
Kunstwerken	€ 80.550
Verkeersveiligheid/leefbaarheid Almeloseweg	€ 750.000
Vervanging kunstwerken	€ 519.450
Inspecties herberekening kunstwerken	€ 60.000
Totaal	€ 7.382.915

Reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit

Doel

In 2020 is deze nieuwe reserve gevormd en is er 1 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het KOG (Kwaliteit Openbaar Groen). Op deze manier wordt de Raad in de gelegenheid gesteld om de uitvoering op het KOG te volgen.

Toelichting

In 2020 is het Uitvoeringsplan KOG door de Raad vastgesteld waarin voor de komende 4 jaren een kostenraming is opgesteld.

Reserve Coalitie akkoord 2022 - 2026

Doel

Deze reserve wordt ingezet voor het realiseren van projecten uit het Coalitie akkoord 2022 - 2026.

Toelichting

Rekening houdend met de besluitvorming uit het Coalitie akkoord 2022 - 2026 bedraagt de oorspronkelijke omvang van deze reserve € 6,7 miljoen. Volgen we de besluitvorming dan wordt in deze periode voorgenoemd bedrag uitgegeven (en gedekt door een raadsbesluit) aan de volgende doelen:

Werkbudget projectondersteuning	€ 300.000
Ervencoach	€ 100.000
Werkbudget gezondheid	€ 200.000
Opstellen plan van aanpak inclusiviteit/toegankelijkheid	€ 50.000
Opstellen sportnota	€ 25.000
Opstellen cultuurnota	€ 25.000
Leefbaarheidsfonds	€ 150.000
Programmagelden duurzaamheid	€ 1.000.000
Werkbudget duurzaamheid	€ 170.000
Groene cheques	€ 30.000
Energieloket	€ 30.000

Uitvoeringskosten duurzaamheid	€ 800.000
Werkbudget leefbare kernen	€ 400.000
Inbreiding voor uitbreiding	€ 400.000
Stimuleringsregeling	€ 600.000
Plan van aanpak Gebiedsgerichte aanpak zorglandschap	€ 25.000
Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed	€ 420.000
Instellen fonds arbeidsmarkt / 3O's	€ 150.000
Evaluatie centrummanager	€ 100.000
Werkbudget maatschappelijk vastgoed	€ 75.000
Werkbudget recreatie en toerisme	€ 200.000
Strategische capaciteit en arbeidsmarkt	€ 50.000
Werkbudget participatie	€ 100.000
Bestuursadviseur	€ 150.000
Twenteboard development	€ 988.000
Integraal veiligheidsbeleid	€ 50.000
Visual Tree Assesment / Boomveiligheidscontrole	€ 75.000

Mantelzorg	€ 50.000
Digitalisering dienstverlening	€ 22.000
Totaal	€ 6.705.000

Reserve Centrumplan Tubbergen

Doel

Dekking van een aantal deelprojecten als onderdeel van de Centrumontwikkeling die kunnen worden gerealiseerd met eenmalige bijdragen en subsidies.

Toelichting

In raadsbrief nr. 52-2023 is de raad geïnformeerd over de fasering van het project inclusief een globale planning. Daar waar het gaat om investeringen in de openbare ruimte, bijdragen aan maatschappelijke ontwikkelingen en de realisatie van een nieuw gemeentehuis zal op termijn budget nodig zijn. Zowel structureel als incidenteel In de begroting 2024 is daarom besloten financiële ruimte te creëren om in de toekomst te kunnen voorzien in de noodzakelijke dekking van investeringen. Aangezien een aantal deelprojecten als onderdeel van de Centrumontwikkeling kunnen worden gerealiseerd met eenmalige bijdragen en subsidies hebben we ook behoefte aan incidentele dekkingsmiddelen. Vandaar dat de reserve Centrumontwikkeling in het leven is geroepen.

Reserve Migratie

Doel

Via het instellen van deze reserve ontstaat een volledig beeld van alle beschikbare algemene middelen binnen het brede begrip Migratie. Door dit volledige(re) beeld kan op een transparante manier worden gewerkt aan een integrale afweging tussen de beschikbare middelen voor migratie en de trends en ontwikkelingen die spelen.

In het programmajournaal 2025 is deze nieuwe reserve gevormd en zijn alle beschikbare middelen binnen het brede begrip Migratie gestort in deze nieuwe reserve. In datzelfde programmajournaal heeft ook de formele verwerking van een aantal onttrekkingen aan deze reserve plaatsgevonden. Daarnaast zijn ook een aantal (toekomstige) verplichtingen in beeld gebracht

Toelichting

In deze reserve zijn naast de beschikbare middelen voor statushouder, inburgering, spreidingswet, enz ook de resterende middelen voor de opvang van de Oekraïners gestort.

Voorziening pensioenen en wachtgeld wethouders

Doel

De gemeente is eigen risicodragers voor de pensioenaanspraken van (oud)wethouders in de toekomst. (Oud)wethouders kunnen op basis van hun rechtspositie aanspraak maken op een pensioenuitkering. Om deze toekomstige verplichting te kunnen voldoen, is deze voorziening in het leven geroepen.

Toelichting

Het uiteindelijke doelvermogen wordt berekend aan de hand van de sterftekans (afhankelijk van geslacht en leeftijd) en een rekenrente. Jaarlijks worden hiertoe actuariële berekeningen opgesteld. De dotaties betreffen de rekenrente en de pensioenopbouw van de huidige wethouders. De onttrekkingen betreffen pensioenbetalingen aan voormalig wethouders, die de pensioengerechtigde leeftijd bereikt hebben en wachtgeld.

Voorziening riool

Doel

Deze voorziening heeft als doel om ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat te voorkomen. een egaliserend karakter dus.

Toelichting

De dotaties en onttrekkingen betreffen de egalisatie van het verschil tussen de rioolheffing en de lasten van riolering (zowel exploitatielasten als kapitaallasten).

Voorziening afval

Doel

Deze voorziening heeft als doel om ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat te voorkomen. een egaliserend karakter dus.

Toelichting

De dotaties en onttrekkingen betreffen de egalisatie van het verschil tussen de afvalstoffenheffing en de lasten van afvalinzameling en -verwijdering (zowel exploitatielasten als kapitaallasten).

Bijlage 2: Vaststellen begroting

De raad van de gemeente Tubbergen

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van,
gelet op de Gemeentewet;

B E S L U I T:

De begroting 2026 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van .. november 2025,

De griffier,

De voorzitter,

E.C.B. Hoitink

Drs. A.H. Postma